

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΜΖ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14, Τ. 140-ΤΗΛ. 718-308 | 1 / 15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1970 | ΑΡΙΘ. 20-21

ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ

ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΟΝ ΙΔΕΩΔΕΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ «ΠΡΟΤΡΕΠΤΙΚΟΝ», ΤΟΥ ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΣ

Δ'

10. Ἄλλ' ἐνταῦθα ὁ Κλήμης καταπαύει «*μυθίζων τῶν μυθολόγων τοὺς ὕθλους*». Ἐνα ποθῶ, λέγει, τὸν ἀληθῆ Θεὸν ν' ἀποδείξω. «*Θεὸν ἐπιζητῶ, οὐ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ. Τίνα δὲ λάβω παρὰ σοῦ συνεργὸν τῆς ζητήσεως;*» Οἶονεὶ τὴν συγγνώμην τῶν ὁμιλητῶν τοῦ αἰτούμενος διὰ τὴν ἄχρι τοῦδε παράλειψιν, ὅπως μνησθῆ τοῦ θεοῦ Πλάτωνος, ἐπάγεται: «*Οὐ γὰρ παντάπασιν ἀπεγνώκαμέν γε, εἰ βούλει, τὸν Πλάτωνα. Πῆ δὴ οὖν ἐξιχνευτέον τὸν Θεόν, ὃ Πλάτων;* "Τὸν γὰρ πατέρα καὶ ποιητὴν τοῦδε τοῦ παντός, εὐρεῖν τε ἔργον, καὶ εὐρόντα εἰς ἅπαν ἐξιπεῖν ἀδύνατον". Διατὶ δῆτα; Ὡς πρὸς αὐτοῦ ῥητέος γὰρ οὐδαμῶς ἔστιν» (Προτρ. 8, 172/3). Πλήρης θαυμασμοῦ διὰ τὴν ὑψιπετὴ σύλληψιν τοῦ ὑπερτάτου ὄντος ὑπὸ τοῦ Φιλοσόφου Πλάτωνος, ὁ Κλήμης τὴν χριστιανικὴν Θεογνωσίαν πρὸς τὴν Πλατωνικὴν Θεολογίαν συγκρίνων καὶ τὴν θεμελιώδη ταῦτις ἀμφοτέρων κηρύττων, σπεύδει νὰ ἀποδώσῃ τὸν δίκαιον ἔπαινον εἰς τὸν οὐρα-

νοβάμονα Πλάτωνα, ταῦτα ἐν ἐκρήξει ἀγαλλιᾶσεως ἐπιφωνῶν: «*Εἶγε, ὦ Πλάτων, ἐπαφᾶσαι τῆς ἀληθείας*» (Αὐτόθι). Παρατηρητέα ἡ φράσις «*ἐπαφᾶσαι τῆς ἀληθείας*»! Ὁ Χριστιανὸς Κλήμης ἀναγνωρίζει μὲν συγγένειαν τῆς Πλατωνικῆς Σκέψεως περὶ Θεοῦ πρὸς τὴν ἀποκαλυφθεῖσαν διὰ Χριστοῦ πλήρη ἀλήθειαν περὶ Θεοῦ, ἐνὸς μὲν κατὰ τὴν οὐσίαν, τρισυποστάτου δὲ κατὰ τὴν προβολὴν καὶ ὑπόστασιν τῶν προσώπων· ὅθεν καὶ τὴν «πλήρη» περὶ Θεοῦ ἀλήθειαν κρατεῖ διὰ τὸν ἐξ οὐρανοῦ κατελθόντα θεῖον Λόγον. Δέχεται δ' ἐπίσης ὅτι καὶ εἰς ἐμπνευσμένους τινὰς φιλοσόφους, οἷος ὁ Πλάτων, «*ἐνέστακται τις ἀπόρροια θεϊκῆ*», ἣν ὁ ἅγιος Ἰουστῖνος, ὁ φιλόσοφος καὶ μάρτυς († 165), «*σπερματικὸν θεῖον λόγον*» ὠνόμασεν¹¹. Εἰ

11. Ἀπολογ. Β', κ. 8 καὶ 13. MG 6, 457. 465 ε. Πρβλ. Γ. Ν. Μητσάκη, "Ἐνοιαι τοῦ σπερματικοῦ Λόγου κατὰ τὸν ἱ. Ἰουστῖνον, «Νέα Σιών» 4 (1906) 68-74. "Ὅρα καὶ ἡμέτερον ἄρθρον: Οἱ Ἀπολογηταὶ τοῦ Β' καὶ Γ' αἰ. ἐν τῇ σχέσει αὐ-

καὶ δὲν ἠδυνήθησαν οἱ ἐκ τῶν Ἀρχαίων σοφοὶ τὴν πλήρη περὶ Θεοῦ ἀλήθειαν ν' ἀποκαλύψωσιν, ἐν τούτοις ὁ Κλήμης παραινεῖ τὸν Πλάτωνα, ὅπως μὴ παύη ἀναζητῶν τὴν ἀλήθειαν: «*Εἶγε, ὦ Πλάτων, ἐπαφᾶσαι τῆς ἀληθείας· ἀλλὰ μὴ ἀποκάμης· ξὺν μοι λαβοῦ τῆς ζητήσεως τὰ γαθοῦ πέρι· πᾶσι γὰρ ἀπαξ ἀπλῶς ἀνθρώποις, μάλιστα δὲ τοῖς περὶ λόγους ἐνδιατρίβουσιν, ἐνέστακται τις ἀπόρροια θεϊκῆ· οὗ δὴ χάριν καὶ ἄκοντες μὲν ὁμολογοῦσιν εἶνα τε εἶναι Θεόν, ἀνώλεθρον καὶ ἀγέννητον· τοῦτον ἄνω που περὶ τὰ νῶτα τοῦ οὐρανοῦ ἐν τῇ ἰδίᾳ καὶ οἰκείᾳ περιωπῇ ὄντως ὄντα ἀεί.*

«*Θεὸν δὲ ποῖον, εἰπέ μοι, νοητέον;*
Τὸν πάνθ' ὀρῶντα, κ' αὐτὸν οὐχ ὀρώμενον»,

Εὐριπίδης λέγει. Πεπλανῆσθαι γοῦν ὁ Μένανδρος μοι δοκεῖ, ἔνθα φησίν·

«*Ἥλιε· σὲ γὰρ δεῖ προσκυνεῖν πρῶτον
 θεῶν,
 Δι' ὃν θεωρεῖν ἔστι τοὺς ἄλλους θεούς».*

Οὐδὲ γὰρ ἥλιος ἐπιδείξει ποτ' ἂν τὸν Θεὸν τὸν ἀληθῆ, οὐδὲ λόγος ὁ ὑγιής, ὅς ἐστιν ἥλιος ψυχῆς, δι' οὗ μόνον ἔνδον ἀνατείλαντος ἐν τῷ βάθει τοῦ νοῦ, καὶ τοῦ νοῦς αὐτοῦ καταναγάζεται τὸ ὄμμα» (Κλήμ. Προτρ. 8,173 Α/Β). Ἀπάντησις τοῦ Κλήμεντος κατηγορηματικὴ καὶ ἀναιρετικὴ τῶν φληναφημάτων συγχρόνων τινῶν ἀνιχνευτῶν τοῦ δια-

τῶν πρὸς τὸν Ἑλληνισμόν. Ἀθήναι 1960, σ. 5 ἐ. Ἀνδρέου Θεοδώρου, Ἡ Θεολογία τοῦ Ἰουστίνου, φιλοσόφου καὶ μάρτυρος καὶ αἱ σχέσεις αὐτῆς πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν. Ἀθήναι 1960, σελ. 35 ἐ. Ἐνταῦθα καὶ βιβλιογραφία. Ἰω. Ἀναστασίου, Ὁ Ἰουστίνος ὁ φιλόσοφος καὶ μάρτυς περὶ τοῦ ἀρχαίου κόσμου, «Γρηγόριος Παλαμάς» (1958) 238-249, (1959) 73-85.

στήματος καὶ ἐν αὐτῷ τὸν ἀληθῆ Θεὸν ἀναζητούντων! Ὁ Πλάτων, συνεχίζων ὁ Κλήμης λέγει, «*διανοούμενος τὸν Θεόν, αἰνίττεται περὶ τῶν πάντων βασιλέα, πάντ' ἐστὶ, κάκεινο αἴτιον ἀπάντων καλῶν»* (8, 173B). Ὁ Κλήμης, συμφωνῶν μετὰ τοῦ Πλάτωνος, ἀλλὰ μὴ ἐπιθυμῶν νὰ δώσῃ τὴν ἀπάντησιν ὡς χριστιανός, δι' εὐγενοῦς ἐρωτήματος προκαλεῖ τὸν μέγαν φιλόσοφον νὰ εἴπῃ πῶς τὸ θεῖον θεωρεῖ: «*Τίς οὖν ὁ βασιλεὺς τῶν πάντων; Θεός, τῆς τῶν ὄντων ἀληθείας τὸ μέτρον. Ὡσπερ οὖν τῷ μέτρῳ καταληπτὰ μετρούμενα, οὕτως δὲ καὶ τῷ νοῆσαι τὸν Θεὸν μετρεῖται καὶ καταλαμβάνεται ἡ ἀλήθεια»* (Αὐτ. 8,173B/C).

11. Μένει κατάπληκτος ὁ γνωστικὸς Κλήμης πρὸ τοῦ μεγαλείου τῆς οὐρανοῦ σκέψεως τοῦ θεοῦ Πλάτωνος. Ὁθεν καὶ ἀναζητεῖ τὴν ἐξήγησιν τοῦ γεγονότος τούτου, ἣν ἀποδίδει μετὰ τῶν πρώτων χριστιανῶν Ἀπολογητῶν τοῦ Β' αἰ. εἰς τὴν τῶν Προφητῶν διδαχὴν καὶ τὴν γνῶσιν ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος τῶν διδαγμάτων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. «*Πόθεν, ὦ Πλάτων, ἀλήθειαν αἰνίττη; Πόθεν ἡ τῶν λόγων ἄφθονος χορηγία τὴν θεοσέβειαν μαντεύεται;... Οἶδά σου τοὺς διδασκάλους, κὰν ἀποκρύπτειν ἐθέλῃς· γεωμετρίαν παρ' Αἰγυπτίων μανθάνεις· ἀστρονομίαν παρὰ Βαβυλωνίων· ἐπὶ τὰς τὰς ὑγιεῖς παρὰ Θρακῶν λαμβάνεις· πολλά σε καὶ Ἀσσύριοι πεπαιδευκάσι· νόμους δὲ τοὺς ὅσοι ἀληθεῖς, καὶ δόξαν τὴν τοῦ Θεοῦ παρ' αὐτῶν ὠφέλησαι τῶν Ἑβραίων»* (Κλήμ. Προτρ. 8,176B. Πρβλ. Στρωμ. 1,29: ΜG 8,929A).

(Συνεχίζεται)

ΚΩΝ. Γ. ΜΠΟΝΗΣ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Η ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΠΛΗΜΜΥΡΟΠΑΘΕΙΣ ΤΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ

Ὡς γνωστὸν ἡ Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν συνεκέντρωσε δι' ἐράνου καὶ ἀπέστειλε πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον Ρουμανίας διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐκ τῶν πλημμυρῶν πληγέντων τεσσαράκοντα τρεῖς χιλιάδας (43.000) κλινοσκεπασμάτων καθὼς καὶ εἴκοσι ἑπτὰ χιλιάδας διακόσια εἴκοσι δύο (27.222) τεμάχια ἐνδυμάτων. Ταῦτα, συσκευασθέντα καταλλήλως, συνώδευσε εἰς Ρουμανίαν ἀποστολὴ ὑπὸ τὸν Θεοφιλέστατον Ἐπίσκοπον Εὐδρίπου κ. Βασίλειον. Τὰ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἀποσταλέντα πρὸς τὸν Μακαριώτατον Πατριάρχην Ρουμανίας κ. Ἰουστινιανὸν γράμματα ἔχουν ὡς ἀκολούθως:

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Βουκουρεστίου, Μητροπολίτα Οὐγγροβλαχίας, Τοποτηρητὰ Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας καὶ Πατριάρχα πάσης Ρουμανίας, τῆς ἡμῶν μετριότητος ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργέ, κύριε Ἰουστινιανέ, τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα μετ' ἀγάπης ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι ὑπερηδίστα προσαγορευόμεν.

Ὁ τοῦ δι' ἡμᾶς πτωχεύσαντος λόγος ζωοποιὸς οὐκ εἶασεν ἡμᾶς ἠγήσασθαι αἰρετώτερον ἐν ἡσυχίᾳ μένειν συνειδόμενοι τοὺς ἀδελφοὺς ἐν πίστει καὶ τέκνα τοῦ ἐν ἀγιωτάτοις καὶ μακαριωτάτοις Πατριαρχαῖς περιληγμένου προκαθημένου τῆς ἀγίας Ὁρθοδόξου Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας ἐν ἀνάγκαις ποικίλαις ὄντας.

Καὶ ἐκίνει μὲν πρὸς τὸ πάντα πράττειν τὸ φιλόστοργον· ἀλλὰ διὰ τὸ πολὺ ἀλλήλων ἀπέχειν τοπικῶς ἐπέχομεν ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ λοιπὸν ἐν καὶ μόνον κατὰ σκοπὸν ἐδιώξαμεν, τὸ ταῖς Ὑμετέρας ἐπαρῆξαι χρεῖαις κλινοσκεπασμάτων καὶ ἐνδυμάτων ὡς γ' ἐφικτόν.

Εὐλόγητόν τὸ μέγα Ὄνομα τοῦ Κυρίου καὶ Σωτήρος ἡμῶν, τοῦ τοιαύτην χάριν δόντος. Καίπερ ἡ τοῦ πράγματος σπουδὴ ἐκώλυσε τοὺς κατὰ τὴν Ἱερὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν ἀδελφοὺς τῆς ἐαυτῶν ἀγάπης ἐπιδείξασθαι τὸ σύντονον πρὸς τοὺς κατὰ τὰς πληγείσας ὑπὸ τῶν πλημμυρῶν περιοχὰς τῆς φιλῆς καὶ Ὁρθοδόξου Χώρας Ὑμῶν ἀδελφούς, μὴ δοῦσα χρόνον διάστημα ἱκανὸν ὥστε λογιᾶν τελείαν γενέσθαι, ἀλλὰ ἐντὸς ἐλαχίστων ἡμερῶν αὐτοπροαιρέτως συντρεχόντων ὑπὲρ τὰς τριάκοντα καὶ πέντε (35.000) χιλιάδες κλινοσκεπασμάτων καὶ ἱκανὴ ποσότης ἄλλων εἰδῶν ἱματισμοῦ συνεσωρεύθησαν εἰς τὰς ἀποθήκας τῶν ἱερῶν Ναῶν, κέντρων ἀγάπης.

Παρακληθεῖς ὑφ' ἡμῶν ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Εὐδρίπου κύριος Βασίλειος, βοηθὸς ἡμῶν καὶ ἠγοούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἀγίων Ἀσωμάτων Πετρούκης, ἐλεύσεται μετὰ τινος ἡμέρας μετὰ καὶ τινῶν ἄλλων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν ἀδελφῶν, εἰς Ρουμανίαν κομίζων τὴν χάριν ταύτην. Χάρις δὲ τῷ Θεῷ τῷ διδόντι αὐτῷ σπουδῆν, ὅτι οὐ μόνον ἐδέξατο τὴν παράκλησιν ἡμῶν ἀλλὰ καὶ σπουδαιότερος ὑπάρχων προσέφερε χίλια κλινοσκεπάσματα, περὶ ὧν θερμοτάτην μετ'

αὐτοῦ καὶ τῆς ἥς προΐσταται Ἱερᾶς Ἀδελφότητος ἀπευθόνομεν πρὸς τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα τὴν παράκλησιν, ὅπως διατεθῶσιν ἀποκλειστικῶς εἰς ἱερεῖς καὶ μοναχοὺς τῶν πλημμυροπαθῶν περιοχῶν. Περὶ τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ γνωρίζομεν Ὑμῖν ἐγκαίρως διὰ τηλεγραφήματος.

Ἐπὶ τούτοις δεόμενοι, ὅπως ὁ Κύριος διαφυλάτῃ τὴν ἣν παροικεῖτε ἐδλογημένην Χώραν ἀπὸ λιμοῦ, σεισμοῦ, πλημμυρῶν καὶ παντὸς δειοῦ καὶ σκέπη αὐτῆν, κατασπαζόμεθα Ὑμᾶς μετ' ἀγάπης ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ καὶ διατελοῦμεν

τῆς Ὑμετέρας θειοτάτης Μακαριότητος ἐλάχιστος ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς καὶ ὄλως πρόθυμος
† Ὁ Ἀθηνῶν Ἱερώθυμος, πρόεδρος

17.6.1970.

Τῷ Μακαριωτάτῳ

Πατριάρχει πάσης Ρουμανίας

κυρίῳ Ἰουστινιανῷ

Βουκουρεστίου.

Μακαριώτατε,

Βαθυσέβαστε Πάτερ καὶ Πατριάρχα,

Εὐλαβῶς κεφαλὴν ὑποκλιναντες παρακαλοῦμεν τῆς σεπτῆς πατριαρχικῆς ἐδλογίας τυχεῖν.

Ἡ ἀγγελία τῆς τόσον ἀνηλεῶς πληξάσης τὴν εὐδαίμονα Χώραν Ὑμῶν ὑδατίνης μάστιγος ἐπληξε καὶ ἡμᾶς εἰς τὴν καρδίαν καὶ εἰδότες, ὅτι μέλη ἐσμεν οἱ ἀμφοτέρω ἐνός Σώματος, πασχόντων τῶν κατὰ τὴν Ρουμανίαν ἀδελφῶν οὐκ ἔσχομεν ἄνεσιν τῷ πνεύματι, ἀλλὰ συνηγήσαμεν ὡς αὐτοὶ ἐν τῇ πληγῇ ὄντες.

Οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ τῇ τοῦ Κυρίου σωτηρίῳ πειθόμενοι ἐντολῇ ἠβουλόμεθα μὲν πάντα πράττειν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν καὶ ταῖς χρεῖαις πάντων ἐξαρκεῖν, μὴ μέντοι δυνάμενοι τοῦτο ποιῆσαι, ἐκ τε τοῦ ἐαυτῶν καὶ τῆς εἰς ἣν ἐγκαταβιοῦντες διερχόμεθα τὸν τῆς παροικίας ἡμῶν χρόνον Ἱερᾶς Μονῆς ὑστερήματος, καθ' ὃ ἠδπορούμεθα καὶ ἵνα μὴ δόξωμεν ὑστερεῖν τῆς τῶν κατὰ τὴν Ἱερὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν πτωχῶν Ὁρθοδόξων ἀδελφῶν φιλοτιμίας καὶ σπουδῆς, μεθ' ἧς ἀνταπεκρίθησαν εἰς τὸ τοῦ Μακαριωτάτου πατρὸς ἡμῶν καὶ δεσπότη, Ἀρχιεπισκόπου Ἱερωνύμου, ἱερὸν προσκλητήριο, προέβημεν εἰς τὴν ἀγορὰν χιλίων κλινοσκεπασμάτων.

Περὶ τούτων, Μακαριώτατε Δέσποτα, ἐγὼ τε ὁ ἠλεημένος ταύτης τῆς ἱερᾶς προΐστασθαι Μονῆς καὶ οἱ περὶ ἐμὲ πάντες πανοσιώτατοι ἱερομόναχοι καὶ ὁ-

ΕΠΙΣΗΜΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΠΙ ΤΗ ΑΠΟΦΑΣΕΙ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ ΤΗΣ ΜΟΣΧΑΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΜΥΣΤΗΡΙΑΚΗΣ

ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΕΤΕΡΟΔΟΞΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μετὰ ἀρμοδίας γενομένην εἰσήγησιν, ἀπεφάσισεν, ὅπως ἀποστείλῃ πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα τὸ ἀκόλουθον Γράμμα, κοινοποίησιν δὲ τοῦτο καὶ ταῖς λοιπαῖς Ἐκκλησίαις, καὶ μάλιστα καὶ εἰς ξενολόγιστους μεταφράσεις.

Παναγιώτατε καὶ θεϊότατε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης, καὶ Οἰκουμενικὴ Πατριάρχα, τῆς ἡμῶν μετριότητος ἀγαπητὴ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργέ, κύριε Ἄ θ η ν α γ ὀ ρ α, τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα μετ' ἀγάπης ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι ὑπερήδιστα προσαγορευόμεν.

Ὅτε τὸ πρῶτον εἰς τὰς ἡμετέρας ἔφθασεν ἀκοάς, ὅτι ἐκοινωνήσε Μόσχα Ρώμη μετὰ πολλῆς τῆς δυσπιστίας ἠκούσαμεν τὸ πικρὸν ἄγγελμα· οὐ γὰρ ἐτολμῶμεν πιστεῦσαι, ὅτι ὅπως ἦν δυνατόν τῆς ἀληθείας ἐκπεσεῖν τὴν ἀγίαν τοῦ Θεοῦ Ὁρθόδοξον Ρωσικὴν Ἐκκλησίαν, ἐφ' ἣ μέγα τέως ἐπεποιθήσαμεν. Ἰδόντες δ' ὁμως τὸ παράδοξον ἄκουσμα, κατὰ τὸν παρ' Ἰεζεκιὴλ ποταμὸν τὸν συνεχῶς ὀρηκτικώτερον καὶ πολυδατώτερον καταρρέοντα, κατακλῦσαν τὸ τῆς ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας γαλήνιον πρῶην πεδῖον καὶ τὰς τῶν εὐσεβῶν συνειδήσεις τῇ ἰλύϊ αὐτοῦ καταταράξαν καὶ εἰς ἀγανάκτησιν κινήσαν — ἤκουον γὰρ τὸν τῆς μεγάλης κατὰ Ρωσίαν Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας πρωτιστεύοντα Μακαριώτατον Πατριάρχην καὶ τὴν περὶ αὐτὸν Ἱερὰν Σύνοδον εὐκαιρον ἠγησαμένους εἶναι δυτικούς τὰ Ἅγια δοῦναι καὶ τοὺς τοῦ Κυριακοῦ Σώματος τιμιωτάτους Μαργαρίτας ἔμπροσθεν τῶν τῆς ἐνότητος τῆς μίας ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἀμεριμνησάντων καὶ ἐκβαλόντων ἑαυτοὺς καὶ ἄχρι τοῦ νῦν ταῖς ἰδίαις μᾶλλον ἐλομένων ἐπεσθαι ἐπινοίας ἢ τοῖς τῶν θεοκηρῦκων Ἀποστόλων διδάγμασι καὶ τοῖς τῶν προμάχων τῆς εὐσεβείας θεοφόρων ἀνδρῶν ρήμασι βαλεῖν — φήθημεν μὴ ἐξεῖναι ἡσυχίαν ἄγειν. Καὶ λοιπὸν τῆς εὐσεβείας ταχθέντες φύλακες καὶ φρουροὶ καὶ ἐπὶ τόπον ὑψηλὸν σκοποὶ τεθέντες, ἵνα πολεμίῳ ἐρχομένῳ σημάνωμεν τῷ λαῷ Κυρίου, ἐκραυγάσαμεν μὲν καὶ ἡμεῖς, οὐχὶ δὲ ὡς ἔδει μέγα, ἀλλὰ κατώδυνον ἔχοντες τὴν ψυχὴν καὶ ὡσεὶ τετραμένον εἰς τὴν καρδίαν. Σημᾶναι γὰρ ἀνάγκη ἐπέκειτο, ὡς ἐχθρὸν καὶ τῆς ἀληθείας ἐπίβουλον, τὴν ἀδελφὴν κατὰ Ρωσίαν ἀγίαν Ἐκκλησίαν, τῇ πλάνῃ συσχηματισμένην καὶ τὴν Ὁρθόδοξον πίστιν ἤττον λογισαμένην τῶν ἐκ τῆς τοιαύτης ἀνόμου συζυγίας προελευσομένων ἀμφιβόλων ἀγαθῶν.

σιωπῆται μοναχοὶ τὴν Ὑμετέραν ἱκετεύομεν Μακαριότητα, ἵνα εὐδοκήσῃ ἀφορίσαι τὰτα τῆς κοινῆς ἀγάπης καὶ διανεῖμαι ἀποκλειστικῶς τοῖς ὀσιωτάτοις μοναχοῖς καὶ αἰδεσιμωτάτοις πρεσβυτέροις, ὅσοις ἐκ τῶν πλημμυρῶν ζημίας ὑποστᾶσι πολλὰς ἤδη χρεῖα τῶν τοιούτων ἐστί.

Σύγγνωτε ἡμῖν, ὅτι εἰς ταύτην ἐτολμήσαμεν χωρῆσαι τὴν παράκλησιν. Θαροῦντες τοῦτο ἐποιήσαμεν· οἶδαμεν γὰρ τῆς πρὸς τοὺς ἐλλαβεστάτους ἱερεῖς καὶ τοὺς ὀσιωτάτους μοναχοὺς στοργῆς Ὑμῶν τὸν πλοῦτον.

Καὶ πίστιν καὶ βάπτισμα καὶ πνεῦμα καὶ τὰ πνευματικὰ πάντα ἔχοντες ἀξιοθεύημεν εὐχαῖς τῆς Ὑμετέρας θεοφιλοῦς Μακαριότητος κοινῇ τυχεῖν τοῦ

πλοῦτον τῆς χρηστότητος τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ ἀγήρῳ καὶ μακαρίᾳ ἀλήκτω ζωῇ.

Κατασπαζόμεθα νικῶς τὴν σεπτὴν Ὑμῶν δεξιὰν καὶ τὴν ἱεράν καὶ ἡμῖν τιμιωτάτην ἐξαιτούμενοι πατριαρχικὴν εὐλογίαν διατελοῦμεν

Τῆς Ὑμετέρας βαθυσεβάστου Μακαριότητος
ταπεινοὶ θεράποντες

ΔΙΑ ΤΟ ΗΓΟΥΜΕΝΟΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΠΕΤΡΑΚΗ
Ο ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ

† Ὁ Εὐρίπου Βασίλειος

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29ῇ Ἰουνίου 1970

Ἐνεκοινώσαμεν τοίνυν τῷ Χριστωνύμῳ λαφὶ τὴν ἐπὶ τὴν παραδεδομένην ἡμῖν πίστιν ἐμμονήν. Ἐδηλώσαμεν, ὅτι πορευόμεθα καὶ ἐξακολουθήσομεν ὀπίσω τῶν ὀρθῶς ἡμᾶς ἐκθρεψάντων καὶ συνετισάντων τὴν ὁδὸν Κυρίου, καὶ μὴ ταῖς ματαιαῖς ἀκοαῖς εὐήκοον τείνειν οὓς παρεκαλέσαμεν.

Ὅμως οὐκ ἐδέησεν ἡμέρας παρελθεῖν τινὰς καὶ ἀντὶ τοῦ κατασιγῆσαι τὸ ἀναφνὲν σκάνδαλον ἐγένετο μεῖζον. Ἐβεβαιώθη τοῦ λόγου τὸ ἀσφαλές. Ἐγνώμεν ἀληθῶς, ὅτι τὰ Ἅγια οὐχ ὡς Ἅγια ἢ κατὰ Ῥωσσίαν Ἐκκλησία διεφύλαξε. «Τὰ Ἅγια τοῖς Ἁγίοις» διηνεκῶς κραυγάζουσα, ἔδωκε ταῦτα οἷς οὐκ ἔξεστι. Τὴν μετάνοιαν καὶ τὴν πρὸς τὰ κρείττω μεταστροφήν λόγους δείξασα κενούς, ἃ οὐκ ἔδει, τοῖς οὐχ ἀπλῶς ἀμαρτωλοῖς, ἀλλὰ τοῖς ἐν ἀδικίᾳ τὴν ἀλήθειαν κατέχουσι μετέδωκε.

Τίσι ποτὲ λόγοις ἐπεισθησαν οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν τοὺς ἰδίους ἔργῳ κατακρίναι Πατέρας, τοὺς Ἰσίδωρον ἐκβαλόντας τὸν Καρδινάλιν καὶ ἐπὶ τῇ πέτρᾳ τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως ἐδραίως σταθέντας, ταῦτα πάντα ἐκβαλεῖν εἰς τὰ ὀπίσω;

Τοίνυν ἀπαρρυμθῆτα λύπη ἐπὶ τούτῳ συσχεθέντες Συνοδικῶς ἐγνώμεν μὴ δεῖν σιγᾶν. Ὁ ἐν ὥρᾳ κραυγῆς σιωπᾶν προαιρούμενος Θεὸς ἀδόκιμος καὶ κατάρως ἐγγύς. Οὐ μόντοι ἐθεωρήσαμεν ἑαυτοὺς ἀξιούς Ἐκκλησίαν Θεοῦ τηλικαύτην κατακρίναι, οὐδὲ τῆς κοινωνίας ἀπορρῆξαι, εἰς τὴν ἐπὶ τὴν ὀρθὴν καὶ πάλιν ὁδὸν ἐλπίζοντες αὐτῶν ἐπιστροφήν. Οἶδαμεν γάρ, ὅτι οὐχὶ τῇ πλάνῃ συσχηματισμένη ἢ τῇ αἰρέσει καὶ τῷ σχίσματι εἶξασα τοῦτο ἐποίησεν ἢ τιμιωτάτῃ ἀδελφῇ ἡμῶν κατὰ Βορρᾶν Ἐκκλησίᾳ, ἀλλὰ παρασυμβουλευθέντες ὑπὸ τινος μὴ ὑγιῶς ἔχοντος ἐμίαναν οἱ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον συγκροτήσαντες τὴν ἁγίαν Μόσχας καθέδραν καὶ τὸν ὁμολογητὴν Χριστοῦ καὶ ἐν ἀγάσιν ἱεροῖς καταλευκανθέντα Πατριάρχην ἐγγύς ἐποίησαν τῶν ἑαυτοῦ πόνων ἀπολέσαι τὸν μισθόν.

Ἐν σῶμά ἐστιν ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία. Ἐν πνεύμα. Ἡ δὲ τοῦ «αὐτοκεφάλου» ἔννοια ἐν μόνῃ περιόριται τῇ τῶν διοικητικῶν πραγμάτων διαχειρίσει. Ἡ ἐπὶ ζητήματος δογματικοῦ ὑπὸ τοπικῆς Ἐκκλησίας μιᾶς κρίσις καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἀπόφασις, καὶ δὴ ἐπ' ἀθετήσει ὀρίων αἰώνιων ἃ ἔθεντο οἱ Πατέρες, τοῦ αὐτοκεφάλου διαστρέβλωσις ἐστὶ καὶ ἀπὸ τε τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας ἀπομάκρυνσιν συνίστησιν.

Οὐκ ἐπιτρέπεται Ἐκκλησίᾳ τοπικῇ, εἰ καὶ ἐστὶν αὕτη ἢ οἴαοῦν, παρ' ὃ παρέλαβε δογματίζειν καὶ ὄρια αἰώνια μεταίρειν. Τοῦτο πράξασα καὶ ἐπιμένουσα ὑπόδικος καθίσταται, ἀλλ' οὐκ εἰς διδάσκαλον μεταποιεῖται. Διδάσκαλος γὰρ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας οὐχ οἱ κενολόγως εἰσὶ θεολογοῦντες, ἀλλ' ἡ τῶν ἀποστόλων παράδοσις. Εἰ δὲ ὁ τὴν οἰανδήποτε γραπτὴν ἢ ἄγραφον παράδοσιν ἀθετῶν ἀνάθεμά ἐστιν ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ, τί ἂν εἴη ὁ τὸ μέσον μεταξὺ αἰρέσεως καὶ Ὁρθοδοξίας, ταῦτόν εἰπεῖν πλάνης καὶ ἀληθείας, ἀφανίσας παντελῶς;

Ἄλλ', ὃ τῆς Οἰκουμένης Πρώταρχε, Παναγιώτατε ἡμῶν Αὐθέντα καὶ Πατριάρχα, τὴν τῆς ἀληθείας ἀδικίαν μὴ δυνάμενοι φέρειν καὶ τῷ ἀγιωτάτῳ καὶ μακαριωτάτῳ Πατριάρχῃ Ἀλεξίῳ λόγοις ἐλεγκτικοῖς μὴ ἑαυτοὺς ἀξιούς οἰόμενοι ἀντεξανίστασθαι, πρὸς τὴν Ἑμετέραν καὶ πάλιν ἀποτεινόμεθα νεικῶς φρόνησιν καὶ τῶν αὐτῆς ἱερωτάτων ἀπτόμενοι γονάτων καθικετεύομεν, ὅπως Πατὴρ ὑπάρχων, τῆς πάντων ἡμῶν μητρὸς Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας προϊστάμενος καὶ διὰ τοῦτο πᾶσιν αἰδεστός, ἐθελήσῃτε καὶ νῦν ἀνδρεῖόν τι δράσαι. Ἐλεγεσον, ἐπιτίμησον, παρακάλεσον. Ἰκέτευσον δὲ τὸν εὐσπλαγγνον ἐλεήμονα Θεόν, θεοφιλέστατε Δέσποτά, ἵνα μὴ ἀποστρέψῃ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀφ' ἡμῶν καὶ μὴ ἀπόσῃται ἡμᾶς εἰς τέλος. Ἐπικατάρατος ἢ ἡμέρα, καθ' ἣν σχισθήσεται ἡ τοῦ Χριστοῦ Ποίμνη, ἢ ἁγία Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία. Ζητηθεῖη ἢ ἡμέρα ἐκείνη ἐν ἡμέραις Θεοῦ καὶ μὴ εὐρεθεῖη.

Δόξη ὁ Κύριος ὡς ὁ ἄρτος τῆς ἀγιωτάτης εὐχαριστίας διεσκορπισμένος ὑπῆρχεν ἐπάνω τῶν ὀρέων καὶ συναχθεὶς ἐγένετο ἕν, οὕτω τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως αἰτοῦσαν καὶ σφύζουσαν πάντοτε συναχθῆναι εἰς τὴν Αὐτοῦ βασιλείαν τὴν ἁγίαν Ὁρθόδοξον ἡμῶν Ἐκκλησίαν τὴν τανῦν ἐσκορπισμένην καὶ τὴν ἐνότητα μετὰ πάντων δι' ἑαυτῆς καὶ οὐχὶ διὰ Κυρίου ζητοῦσαν ἐπὶ πλέον διασκορπιζομένην, ὡς μὴ ὄφελε.

Ὅθεν, Παναγιώτατε Δέσποτα, ἐνώπιον τῆς Ἑμετέρας προκαθηδρίας τῆς ἑαυτῶν ἐκχέαντες ψυχῆς τὸν πόνον καὶ τὴν Ἑμετέραν θειοτάτην Παναγιότητα ἐλπίζοντες ἐξευρεῖν τῶν εὐρόντων τὴν ἁγίαν ἡμῶν Ἐκκλησίαν δεινῶν ἀκέστορα καὶ ἀλεξητήρα, κατασπαζόμεθα Αὐτὴν ἐν τιμῇ καὶ ἀγάπῃ τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, τῷ Σωτῆρι καὶ Φωτὶ ἡμῶν καὶ διατελοῦμεν τῆς Ἑμετέρας θεοτιμῆτου Παναγιότητος ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ ὅλος πρόθυμος.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

Η ΕΝΘΡΟΝΙΣΙΣ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΤΡΙΚΚΗΣ ΚΑΙ ΣΤΑΓΩΝ κ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Τὴν Κυριακὴν 21 Ἰουνίου 1970 ἐγένετο εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τῶν Τρικάλων μετὰ πάσης ἐπισημότητος καὶ παρουσίας τῶν τοπικῶν ἀρχῶν ἢ ἐνθρόνισις τοῦ νέου μητροπολίτου Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Σεραφεῖμ. Κατ' αὐτὴν οὗτος ἐξεφώνησεν τὸν κάτωθι ἐνθροιστήριον λόγον:

Σεβασμώτατοι ἐν Χριστῶ ἀδελφοί,

Εὐλαβὲς Πρεσβυτέρειον, Κύριε Νομάρχα, Κύριε Στρατιωτικὴ Διοίκησις, Κύριε Δήμαρχε, λοιπαὶ ἀρχαὶ καὶ ἐξουσίαι τοῦ τόπου, ἐδλογημένοι χριστιανοί,

Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ἀνεξιχνίαστος βουλή Του με ἀνεβίβασεν εἰς τὸ μέγα τῆς Ἀρχιερωσύνης λειτουργημα. Καὶ ἤδη εὐρίσκομαι ἐνώπιον ὑμῶν Ἐπίσκοπος τῆς ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας μας καὶ ὄργανον τῆς χάριτος τοῦ Τριαδικοῦ μας Θεοῦ. Δὲν σᾶς ἀποκορύπτω, ὅτι κατὰ τὴν εὐσημον ταύτην στιγμήν, κατὰ τὴν ὁποίαν πατῶ τὸν ἱστορικὸν τοῦτον τόπον, με τὴν προχριστιανικὴν καὶ μεταχριστιανικὴν του λαμπρὰν ἱστορίαν, διακατέχουν τὴν ψυχὴν μου ἱερὸν δέος καὶ βαθυτάτη συγκίνησις. Καὶ τὰ δύο αὐτὰ συναισθήματα ἔχουν σχέσιν ἀφ' ἑνὸς μὲν με τὴν ὑψηλὴν καὶ εὐθέατον ταύτην θέσιν, καὶ ἀφ' ἑτέρου με τὸ ὅτι καλοῦμαι νὰ ποιμάνω ἓνα εὐσεβῆ, καλλιεργημένον πνευματικῶς καὶ με ἀνεπτυγμένον τὸ χριστιανικὸν φρόνημα λαόν.

Διὰ τοῦτο καὶ με ὄλην τὴν καρδίαν μου («εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου») (Ρωμ. α', 8), «τῷ ἀγαπῶντι ἡμᾶς καὶ λούσαντι ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν ἡμᾶς βασιλείαν, ἱερεῖς τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ αὐτοῦ...» (Ἀποκαλ. α', 56), «τῷ ἐγείροντι ἀπὸ γῆς πτωχὸν καὶ ἀπὸ κοπρίας ἀνυψοῦντι πένητα τοῦ καθῆσαι αὐτὸν μετὰ ἀρχόντων, μετὰ ἀρχόντων λαοῦ αὐτοῦ» (Ψαλμ. ια', 7-8). Τὸν εὐχαριστῶ καὶ τὸν μεγαλύνω, διότι, ἐν τῇ ἀνεξιχνίαστῳ βουλῇ καὶ τῇ ἀπειρῳ αὐτοῦ συγκαταβάσει, ἐπέβλεψεν εἰς τὴν μηδαμινότητά μου, νὰ μοῦ ἀναθέσῃ τὴν βαρυτάτην ἀποστολὴν νὰ κρατῶ ζωντανήν, ἐντὸς τοῦ συγχρόνου κόσμου, τὴν μυστηριακὴν παρουσίαν καὶ ἐνέργειαν τοῦ Σταυρωθέντος καὶ Ἀναστάντος Σωτήρος καὶ νὰ μεταδίδω τὴν ἐξαγιαζούσαν χάριν τοῦ Παναγίου καὶ Τελεταρχικοῦ Πνεύματος. Μαζὶ με τὸν Ἀπόστολον Παῦλον, θὰ ἠδυναμώσαντί με Χριστῷ Ἰησοῦ, τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ὅτι πιστὸν με ἠγήσατο θέμενος εἰς (τὴν) διακονίαν (ταύτην)» (Α' Τιμοθ. α', 12).

Τὰς εὐχαριστίας μου ἐκφράζω καὶ πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. κ. Ἱερώνυμον καὶ τοὺς Σεβασμωτάτους Πατέρας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, οἵτινες με ἐκάλεσαν εἰς τὴν τιμητικὴν ὅσον καὶ ἱερὰν ταύτην διακονίαν, κα-

θὼς ἐπίσης καὶ πρὸς τὸν ἐξοχώτατον Ἀντιβασιλέα καὶ τὴν Ἐθνικὴν μας Κυβέρνησιν, διότι με προέκριναν διὰ τὴν Ἱερὰν ταύτην Μητρόπολιν.

Εὐχαριστῶ ἐπίσης πάντας τοὺς προσφωνήσαντάς με, οἱ ὅποιοι ἐν τῇ ἀγάπῃ αὐτῶν ἐλλάγησαν ἀγαθὰ δι' ἐμέ. Τοὺς ὑποβληθέντας εἰς τὸν κόπον νὰ παρευρεθῶσιν σήμερον ἐδῶ Σεβασμωτάτους Ἀρχιερεῖς καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφούς, μετ' ἐγνωμοσύνης καὶ εὐκρινείας τοὺς εὐχαριστῶ. Ἐπίσης εὐχαριστῶ τὸν ἱερὸν κληρὸν τῆς πόλεως καὶ τῆς περιοχῆς, τὰς ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας τοῦ τόπου καὶ τὸν εὐσεβῆ καὶ φιλόθεον λαόν, οἵτινες, με τὴν ἐκδηλωθεῖσαν ἀγάπην των καὶ τὴν θερμὴν ὑποδοχὴν των ποῦ μοῦ ἐπεφύλαξαν, ἀποδεικνύουν τὴν βαθειάν εὐσέβειαν καὶ τὸν ἀπεριόριστον σεβασμὸν ποῦ τρέφουν πρὸς τὴν ἁγίαν ἡμῶν Ἐκκλησίαν. Θερμῶς δὲ εὐχαριστῶ καὶ ὄλους ἐκείνους, ποῦ ὑπεβλήθησαν εἰς τὸν κόπον νὰ ἔλθουν ἐδῶ ἀπὸ τὰς διαφόρους πόλεις καὶ περιοχὰς τῆς Πατρίδος μας, διὰ νὰ συμπροσευχηθοῦν μαζί μου, κατὰ τὴν σημαντικὴν ταύτην στιγμήν. (Μνησθεῖθ Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης (ὑμῶν)) (Α' Θεσ. α', 3).

* *

Ἀλλά, πρὶν ἢ προχωρήσω εἰς τὴν διατύπωσιν μερικῶν ἀπλῶν σκέψεων, ἐπιτρέπατέ μου καὶ κατὰ τὴν ὥραν αὐτὴν καὶ ἐν τῷ Ἱερῷ τούτῳ Ναῷ, νὰ μνησθῶ μετὰ τοῦ προσήκοντος σεβασμοῦ τῶν μορφῶν τῶν προκατόχων μου ἱεραρχῶν, οἵτινες ἐκλείσαν τὸν θρόνον τοῦτον καὶ ἠγάωσαν τὴν ζωὴν των εἰς τὸν ἐδλογημένον αὐτὸν τόπον με ἀγάπην πολλήν, με πίστιν σταθεράν, με διάθεσιν ἀκμαίαν καὶ ἐνθεον, προκειμένου νὰ διακονήσουν συνειδητῶς καὶ νὰ φέρον εἰς πέρας τὸ θεάρεστον καὶ βαρύνον ποιμαντικὸν των ἔργον, τὸ ὁποῖον τοὺς ἐνεπιστεῖθη ἡ Ἐκκλησία καὶ τὸ Ἔθνος.

Ἰδιαιτέρως, σᾶς παρακαλῶ ὄλους, ὅπως ἀφίσωμεν δι' ὀλίγον τὴν σκέψιν μας νὰ ἐπαναφέρῃ εὐλαβῶς ἐνώπιόν μας τὴν μορφὴν τοῦ προῦ ἐξαμήνου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος ἀειμνήστου προκατόχου μου Κυροῦ Διονυσίου, τὴν σεπτὴν καὶ κορυφαίαν αὐτὴν μορφὴν τῆς Ἐκκλησίας μας, ὅστις με τὸν πόνον καὶ τὸν μόχθον, με τὴν ἀπέραντον καλωσύνην, τὴν ἀνύστακτον προσήλωσιν του πρὸς τὰς παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας, πρὸς τὸ καθῆκον τῆς στιγμῆς καὶ με τὴν συνετὴν διοίκησιν του, ἀνεδείχθη τὸ πνευματικὸν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἀνάστημα, ὁ ἀκαταπύνητος ἐργάτης τῆς ἐκκλησιαστικῆς, κοινωνικῆς καὶ ἐθνικῆς δράσεως, σφραγίσας οὕτω τὴν περίοδον τῆς ἀρχιερατικῆς του ζωῆς με τὴν ἀνεξίτηλον σφραγίδα τῆς ἀγιότητος, τῆς παρησίας, τῆς σταθερότητος καὶ τῆς

εὐθύτητος. Νομίζω ὅτι δὲν ὑπερβάλλω, ἐὰν εἶπω, ὅτι ἡ βιοτὴ του ὑπῆρξεν μία γνησίᾳ ἔκφρασις τοῦ Ὁρθοδόξου ἡθους καὶ ἡ προσωπικότης του μία διακεκοιμένη Πατερικὴ μορφή τῆς ἐποχῆς μας, μὲ χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τόσον ἐκδήλα καὶ αἰσθητὰ εἰς ὄσους τὸν ἐγγώρισαν, καὶ τὰ ὁποῖα ὁ σήμερον ἐνθρονιζόμενος διάδοχός του δὲν διαθέτει, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ τοῦ δημιουργῆ ἡ κληρονομία αὐτῆ τεράστιον βάρος εὐθύτης ποιμαντικῆς, διὰ τὸ ὑπέροχον τοῦτο τμήμα τοῦ Θεσσαλικοῦ λαοῦ, τὸ ὁποῖον πρόκειται πνευματικῶς νὰ καθοδηγήσῃ. Διὰ τοῦτο καὶ ἐγὼ καὶ σεῖς, μὲ τὴν καρδίαν γεμάτην ἀγάπην, ἄς εἰπώμεν πρὸς τὸν ἀείμνηστον πατέρα καὶ Ἐπίσκοπον τοὺς λόγους τοῦ ἁγίου Πατρὸς τῆς Ἐκκλησίας μας Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου: «Χρηζόμεν σου μᾶλλον ἄρτι τῆς συνεργείας ἡμεῖς... Πολλὰ γὰρ τὰ ἡμέτερα ἄχθη, γλυκότετα ἀδελφέ, ἃ τὴν ταπεινὴν ἡμῶν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα βαρύνουσι... Βλέπεις ἄρτι... Θεοειδὴς γὰρ γενόμενος θεοειδέστερον βλέπεις καὶ πάντα τὰ καθ' ἡμᾶς».

* *

Ἦδη, ἀδελφοί μου, ἴσταμαι ἐπὶ τόπου ὑψηλοῦ καὶ ὑπευθύνου. Ἐτέθην ὄχι μόνον διὰ τὴν Ἐπισκοπήσιν, ἀλλὰ κυρίως διὰ μίαν διακονίαν ἀγάπης καὶ προσφορᾶς, διὰ μίαν ἀδιάκοπον θυσίαν, τὴν ὁποῖαν ἐθελουσίως πρέπει νὰ προσφέρω πρὸς τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ, ἐπομένως τῷ ὑποδείγματι Ἐκείνου, ὅστις «οὐκ ἤλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι» (Μάρκ. ι', 45). Αὐτὴ ἡ προσφορὰ τοῦ Κυρίου, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν βαρυσήμαντον παραγγελίαν τοῦ Ἀπ. Παύλου, «δεῖ τὸν Ἐπίσκοπον ἀνεπίληπτον εἶναι, νηφάλιον, σώφρονα, κόσμιον, φιλόξενον, διδακτικόν» (Α' Τιμ. γ', 2), μετατρέπει τὸν μακρὸν καὶ ὑπεύθυνον δρόμον μου εἰς μίαν κοπιώδη καὶ ἐργώδη προσπάθειαν, προκειμένου νὰ ικανοποιηθῶν αἱ πολλαπλαῖ ἀπαιτήσεις καὶ αἱ πνευματικαὶ καὶ ὄλκιαι ἀνάγκαι τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου ὡς μέλους τῆς Ἐκκλησίας. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ζητῶ καὶ κατὰ τὴν ἱεράν αὐτὴν ὥραν, ἐκ τῆς θέσεως ταύτης, τὴν συμπαραστάσιν καὶ ἐνίσχυσιν ὅχι μόνον τοῦ Θεοῦ, παρὰ τοῦ ὁποῖου «πᾶν ὄρημα τέλειον» κατέρχεται, ὄχι μόνον τὴν βοήθειαν τῶν ἀρχῶν καὶ ἐξουσιῶν τῆς περιοχῆς αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν συναντίληψιν καὶ προσφορὰν παντὸς καλοπροαιρέτου ἀνθρώπου, ἀπὸ τοῦ ἀπλοῦ ἀγρότου μας καὶ ἐργάτου ἕως τοῦ διανοουμένου καὶ ὑψηλά, κατὰ κόσμον, ἱσταμένου ἀνθρώπου. Εἶναι αὐτονόητον, ὅτι οὐδεμία πνευματικὴ δύναμις, κατὰ τοὺς κρισίμους αὐτοὺς καιροὺς, ποὺ ἡ πείνα τῆς ψυχῆς εἶναι αἰσθητῶς φοβερά, ὅσον ἀσήμαντος καὶ ἂν θεωρεῖται, δὲν πρέπει νὰ μείνῃ ἀδρανῆς καὶ ὑπὸ τὸν μόδιον. Πιστεύω νὰ συμφωνήτε, ὅτι ἡ πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ ἐξύψωσις τῆς κοινωνίας μας θὰ πραγματοποιηθῆ μόνον, ὅταν πάντες δηλώσωμεν ἐλευθέρως τὴν συμμετοχὴν μας καὶ δώσωμεν τὸ παρὸν μὲ συνέπειαν καὶ προθυμίαν εἰς τὸ προσκλητήριον αὐτὸ τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ καθήκοντος, τὸ ὁποῖον τὴν στιγμὴν αὐτὴν πρὸς ὄλους ἀπευθύνω. Οἰασδήποτε πνευματικᾶς ἢ ἄλλας ικανότητος καὶ ἐὰν διαθέτῃ ὁ Ἐπίσκοπος, δὲν θὰ δυνηθῆ νὰ πραγματοποιή-

σῃ οὐδὲ τὰς στοιχειώδεις ἐπιδιώξεις του καὶ νὰ ὑλοποιήσῃ καὶ τοὺς ἀπλουστεροὺς δραματισμούς του, ἄνευ τῆς συμμετοχῆς τῶν πιστῶν χριστιανῶν, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν. Ἡ συλλογικότης, φαινόμενον τῆς ἐποχῆς μας σημαντικόν, ἔχει τὴν ἀφετηρίαν καὶ τὴν βάσιν τῆς εἰς τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας μας, ἡ ὁποία σαφῶς μᾶς λέγει, ὅτι «ἀδελφός ὑπ' ἀδελφοῦ βοηθούμενος ὡς πόλις ὄχυρά» (Παροιμ. ιη', 19).

Καὶ διὰ νὰ γίνῃ τοῦτο περισσότερο σαφές ἄς σκεφθῶμεν δύο βασικά σημεῖα, τὰ ὁποῖα θὰ μᾶς βοηθήσουν διὰ τὸν ὅλον προγραμματισμὸν καὶ τὴν πνευματικὴν τοποθετησίαν μας.

Α' Ἡ ΕΠΟΧΗ ΜΑΣ. Τὸ πρῶτον, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ὑπογραμμίσωμεν, εἶναι νὰ αισθανθῶμεν εἰς ποίαν τετραγαμμένην καὶ ἀνήσυχον ἐποχὴν ζῶμεν. Εἰς ποίαν κρίσιμον, παρόδοξον καὶ μεταβατικὴν περίοδον τοῦ κόσμου εὐρισκόμεθα. Ἐχει χαρακτηρησθῆ ἡ ἐποχὴ μας ὡς μία ιδιότυπος, ὡς μία ὀριακὴ ἐποχὴ. Ἡ ἀνθρωπότης διέρχεται μίαν κρίσιν τῆς συνειδήσεως. Τὰ πάντα εὐλοσκοῦνται ἐν ἐξελίξει, ἐν μεταβατικῇ καταστάσει καὶ εἰς ἀνησυχητικὴν ρευστότητα. Σχεδὸν εἰς τὸν κάθε τομέα οἱ ἄνθρωποι ζητοῦν τὰς πλέον παραδόξους ἀνακατατάξεις. Εἰς πλείστα σημεῖα τῆς ὕδρου γαίης λαμβάνουν καθημερινῶς χώραν ποικίλαι ἀναστατώσεις. Κοινωνικοὶ μετασχηματισμοὶ συντελοῦνται καθημερινῶς. Θεσμοὶ παρεδεδειγμένοι καὶ ἀρχαὶ σεβασταὶ τίθενται ὑπὸ καθημερινὴν δοκιμασίαν. Ἡθικοὶ φραγμοὶ θραύονται καὶ τὸ ὀρηκτικὸν ρεῖμα τοῦ ἡδονισμοῦ καὶ τῆς σαρκολατρείας ἀνεμπόδιστον παρᾶσύρει εἰς τὴν φθορὰν καὶ τὴν διάλυσιν ἄτομα καὶ κοινωνίας. Αἱ τελευταῖαι καταστρεπτικαὶ πλήμμυραι καὶ οἱ σεισμοὶ τῶν τελευταίων μηνῶν ὠχρῶν ἐμπρὸς εἰς τὰς ἠθικὰς καταστροφάς, ποὺ συντελοῦνται ἀυστόλως εἰς τὰς μεγαλοπόλεις καὶ τὰ χωριά. Ὁ κατακλυσμὸς τῶν ναρκωτικῶν, τῆς πλάνης, τῆς διαφθορᾶς ψυχῆς καὶ σώματος, τῆς ἀπιστίας καὶ τῆς πνευματικῆς καὶ ιδεολογικῆς συγχύσεως ἔχει καλύψει τὰς δῆθεν πολιτισμένας χώρας. Εἰς τὴν Πατριάδα μας ἴσως δὲν ἀντιμετωπίζομεν αὐτὸν τὸν παλιμβασταρισμὸν, ἀλλὰ δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ἀρνηθῶμεν, ὅτι ἓνα μέρος σημαντικόν τῆς κοινωνίας μας ζῆ κατὰ τὰς ἐπιδροαίς αὐτῶν τῶν συγχρόνων θεοτήτων. («Ἡ κοινωνία μας, σημειώνει ἓνας σύγχρονος διανοητής, εὐρίσκειται ὑπὸ τὰ σημεῖα μιᾶς φρικώδους ἀξήσεως τοῦ κακοῦ, συνοδευομένης ὑπὸ τῆς ἀρνήσεως τῆς ὑπάρξεώς της», καὶ ἐπομένως ὄχι μόνον οἱ νέοι μας, ἀλλὰ καὶ κάθε ἄνθρωπος πιέζεται ἐξ ὅλων τῶν σημείων καθημερινῶς καὶ περισσότερο ἀπὸ τὰς ἐπικινδύνους αὐτὰς ἐπιδροαίς καὶ «πνίγεται» πνευματικῶς ἀπὸ τὰς ἠθικὰς ἀναθυμιάσεις.

Ὅτῳ, συχνὰ παρατηροῦμεν μὲ πόνον πολλὴν νὰ ἐξαφανίζεται ἡ αἰδώς, νὰ ἐπεκτείνεται ἡ ἀνασχυντία καὶ νὰ θεωρῆται σχεδὸν ὡς φυσικὸν φαινόμενον ἡ ποικίλη ἀνηθικότης. Ὁ φυσικώτατος δεσμὸς τῆς κοινωνίας, ἡ οἰκογένεια, ὑφίσταται ἰσχυρὸν κλονισμὸν καὶ αἱ διάφοροι ἐναντίον τῆς ἀντιδροαίς καὶ ἐπιδροαίς ἔρχονται ὡς δαιμονικὸς τυφὼν, μὲ μαγίαν δλέθρου, νὰ κορημίσουν τὸ οἰκοδομημᾶ της. Ἡ ἱερότης τοῦ

γάμον διέρχεται τρομερὰν δοκιμασίαν καὶ μεταβάλλεται ἐνίοτε εἰς ἀπλήν ἐμπορικὴν πράξιν. Ἡ προικοθηρία δογιάζει, τὰ δὲ διαζύγια, μὲ ὅλα τὰ φοβερά των ἐπακόλουθα, ἔχουν ἀνησυχητικῶς ἀξέθη. Τὰ μέσα τῆς ψυχαγωγίας προσφέρουν περισσότερὰν τοξίνην καὶ ὀλιγωτέραν γνησίαν χαρὰν εἰς τὰς ψυχὰς μας. Δὲν εἶναι μόνον αἱ ἐκθέσεις τῆς ἀναισχοντίας καὶ τῆς γυμνότητος, αἱ ὁποῖαι ὁργανώνονται εἰς τὰ προσοδευτικὰ λεγόμενα κράτη, ποὺ ὑποβιβάζουν εἰς ἐπίπεδον χαμηλότερον τοῦ κτήρους τὸν ἄνθρωπον, οὔτε ἡ ἀτμόσφαιρα τοῦ ποικίλου χιππισμοῦ, ποὺ τείνει νὰ ἰσοπεδώσῃ καὶ συγκλονίσῃ τοὺς χαρακτήρας τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐξαφανίσῃ τὴν πνευματικὴν των ὀριμότητα καὶ τῶν ψυχῶν τὴν ὠραιότητα, ἀλλὰ εἶναι ὅλη αὐτὴ ἡ ὑπόνοια προσπάθεια νὰ καθιερωθῇ τὸ κήρυγμα ὑπὲρ τοῦ πανσεξουαλισμοῦ ὡς κήρυγμα προόδου καὶ συγχρονισμοῦ διὰ τὸν ἄνθρωπον, ποὺ γίνεται μὲ κάθε τρόπον καὶ μέσον, καὶ ἡ ὁποία προσπάθεια, ἃς τὸ εἴπωμεν, ἔχει σχεδὸν κατακλύσει τὴν Πατρίδα μας. Καὶ θῆμα ὅλης αὐτῆς τῆς ἐκστρατείας εἶναι, προπαντός, ἡ νεότης μας, αὐτὸ τὸ χρυσοῦν στέμμα τοῦ ἔθνους μας, ἡ ὁποία ὑφίσταται ὅλας αὐτὰς τὰς ἐπιδράσεις, παρασυρομένη ἐνίοτε εἰς μίαν αὐτοκαταστροφὴν.

Ἴδου τὸ πρῶτον πρᾶγμα, ποὺ ἔπρεπε νὰ πλησιάσωμεν τὴν ἱερὰν αὐτὴν στιγμήν. Ἐπρεπε νὰ ἴδωμεν τὴν ἐποχὴν μας, ἔστω καὶ μὲ ἕνα ταχύτατον βλέμμα. Διότι βλέποντες τὴν ἐποχὴν μας βλέπομεν τὸν ἑαυτὸν μας. Καὶ βλέποντες τὸν ἑαυτὸν μας εἰλικρινῶς, ἠμποροῦμεν τότε θετικώτερον νὰ τὸν βοηθήσωμεν διὰ τὴν ἀνόρθωσιν καὶ ἠθικοποίησίν του.

Β' Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ. Εἰς μίαν τοιαύτην ἐποχὴν, ποὺ δὲν συντελεῖται μόνον ὁ ἀργὸς θάνατος διὰ τῶν ποικίλων καισαυρίων, ἀλλὰ καὶ ὁ τοιοῦτος τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὰς ποικίλας ἀναθυμιάσεις τῆς ἁμαρτίας, ἔρχεται μία δύναμις ὑπερφυσικὴ νὰ ἀντισταθῇ εἰς αὐτὴν τὴν καταστροφὴν καὶ νὰ ἀντιπαραθέσῃ τὰ ἰδικὰ της μέσα λυτρώσεως καὶ ἀνορθώσεως καὶ χαρᾶς. Καὶ αὕτη εἶναι ἡ Ἐκκλησία. Ὅλοι μας γνωρίζομεν τὴν Ἐκκλησίαν. Δὲν ἀρκεῖ ὅμως νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἀνήκομεν εἰς τὴν Ὁρθόδοξον ἡμῶν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀκούσωμεν ἐξ ὑπαρχῆς καὶ νὰ δεχθῶμεν τὴν ζωντανὴν φωνὴν της, τὴν φωνὴν τῆς κεφαλῆς τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Νὰ ἀκούσωμεν τὸ ἰδιαιτέρον μῆνυμα ποὺ ἔχει νὰ δώσῃ Ἐκεῖνος εἰς κάθε ἐποχὴν, εἰς κάθε κατάστασιν καὶ εἰς κάθε ἄτομον. Ὁ Χριστός, ὅπως χθὲς, ἔτσι καὶ σήμερον εἶναι τὸ μοναδικὸν ΦΩΣ μέσα εἰς τὰ μύρια ἀμφίβολα φῶτα. Καὶ ἡ Ἐκκλησία μας εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ποὺ συνεχίζει τὴν παρουσίαν Του μέσα εἰς τοὺς αἰῶνας. Εἶναι ἡ Ἐκκλησία ἡ φανέρωσις τοῦ μυστηρίου τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ εἰς τὸν κόσμον, καὶ δι' αὐτῆς συνεχίζεται ἀνὰ τοὺς αἰῶνας καὶ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον τὸ ἀπολυτρωτικὸν ἔργον τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καί, εἰδικώτερον, ὅταν λέγωμεν ὅτι ἀνήκομεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, σημαίνει ὅτι ἀνήκομεν εἰς τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ὅτι εἴμεθα μέλη τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ. Ὅτι ἔχομεν οἱ πάντες κεφαλὴν εἰς τὸ πνευματικὸν

σῶμα, ποὺ λέγεται Ἐκκλησία, αὐτὸν τὸν Χριστόν. Μέσα εἰς τὴν λυτρωτικὴν σφαῖραν τῆς Ἐκκλησίας μας γίνεται ὁ κάθε ἄνθρωπος μέλος Χριστοῦ καὶ σημείον Θεοῦ, σημεῖον τῆς φωτιστικῆς καὶ προφητικῆς παρουσίας Του. Ἐπομένως, ἡ κεφαλὴ μας, ὁ Χριστός, εἶναι ἡ ἀλήθεια μέσα εἰς τὸ πλῆθος τῶν ἀλληλοσυγκρουομένων ἀναζητήσεων τῆς ἀληθείας. Εἶναι ἡ ἀληθινὴ ζωὴ ἀνάμεσα εἰς τὰ τόσα ψευδῆ ὑποκατάστατα. Εἶναι ἡ μόνη λύτρωσις μέσα εἰς τὴν κοιλιάδα τῶν πειρασμῶν καὶ τῶν ποικίλων ταλαιπωριῶν, τὴν ὁποῖαν διαβαίνομεν ὅλοι μας. Δὲν πρόκειται νὰ μᾶς προσφέρουν σωτηρίαν οὔτε τὰ διαστημικὰ ταξείδια, οὔτε οἱ ἠλεκτρονικοὶ ἐγκέφαλοι τῶν συγχρονισμένων γραφείων μας, οὔτε ἡ ἀνακάλυψις νέων πηγῶν πλούτου. Αἱ ψυχὰι τῶν ἀνθρώπων, περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλην φορὰν, διψοῦν σήμερον τὸν προσωπικὸν λυτρωτὴν, ἐπιθυμοῦν νὰ ξεκουρασθοῦν ὑπὸ τὴν σκιὰν τοῦ Σταυροῦ Του, νὰ χορτάσουν τὴν πείναν των μὲ τὸν θεϊκὸν ἄρτον καὶ νὰ πλύνουν τὰς βαθεῖας ἠθικὰς πληγὰς των μὲ τὸ ζωοπάροχον αἷμα Του. Ἡ Ἐκκλησία, ἥτις εἶναι ἡ ταμιοῦχος τῆς θείας χάριτος καὶ τῶν μυστηρίων χορηγός, αὐτὴ θὰ ἀποτελέσῃ δι' ἕνα ἕκαστον ἀπὸ ἡμᾶς τὸ φιλόξενον καὶ σωστικὸν πανδοχεῖον, διὰ νὰ εἴρωμεν λυτρωσιν, ἀνακούφισιν, ἰσοροπίαν. Αὐτὴ θὰ μᾶς ἀναπλάσῃ καὶ ἐνεργοποιήσῃ. Αὐτὴ θὰ ἀνανεώσῃ ἐσωτερικῶς τὴν ὑπαρχίν μας, διὰ νὰ τὴν μεταβάλλῃ εἰς μίαν ἐστίαν δυνάμεως ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι. Αὐτὴ θὰ μᾶς συντηρήσῃ καὶ θὰ μᾶς ἀξήσῃ εἰς τὴν πνευματικὴν ζωὴν, διὰ τῶν μυστηρίων καὶ θὰ μᾶς προφυλάξῃ ἀπὸ τὰς ἐκτροπὰς τῆς ἐποχῆς! Ἐνα ζωντανὸ μέλος τῆς Ἐκκλησίας θὰ εἶναι μία συγκεκριμένη μονὰς ἀντιστάσεως εἰς τὴν ἐπίθεσιν τοῦ κακοῦ τῆς ἐποχῆς μας. Ἡ διὰ τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐνότης μας εἶναι ἀναγκαῖα σήμερον ποὺ ἀξάνονται εἰς ὅλον τὸν κόσμον αἱ ψυχονευρικοὶ καὶ αἱ κοινωνικαὶ ἀναστατώσεις. Δι' αὐτῆς τῆς ἐνότητος ὁ ἄνθρωπος θὰ εὔρη μίαν δύναμιν σωτήριον.

Ἐπομένως, ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶναι κάτι τὸ ἀνθρώπινον, ποὺ μᾶς προσφέρει ἀνθρώπινους λύσεις καὶ ἄρα προσωρινὰς, οὔτε εἶναι μία μόνον διοικητικὴ ὁργάνωσις, ποὺ ἐπιλύει ἀνθρώπινα προβλήματα, ἀλλὰ εἶναι κάτι βαθύτερον καὶ πνευματικώτερον. Εἶναι ἡ ἀποκάλυψις τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, ἡ χορηγὸς τῆς ἀληθινῆς ζωῆς, εἶναι ἡ βίωσις τῆς Ἁγίας Τριάδος ἐν τόπῳ καὶ χρόνῳ, ἡ συνειδητοποίησις τῆς πραγματικότητος τοῦ Θεοῦ εἰς ἡμᾶς. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι τὸ πᾶν εἰς τὴν ἐποχὴν μας. Καὶ εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ πρόπει καὶ πάλιν νὰ ὑπογραμμισθῇ, ὅτι ἡ Ἐκκλησία δὲν μᾶς δεικνύει μόνον τὸν δρόμον διὰ τὴν αἰωνιότητα, διὰ τὴν μέλλουσαν ζωὴν, ἀλλὰ παρακολουθεῖ παντοῦ καὶ τὴν ἀνθρώπινον ζωὴν. Μᾶς βοηθεῖ νὰ καλλιεργήσωμεν τὸν ἀληθινὸν κοινωνικὸν ἄνθρωπον, μὲ τὴν ἀνάτασίν του καὶ τὴν παρακμὴν του, μὲ τὸ μεγαλεῖόν του καὶ τὰς πτώσεις του. Εἰσέρχεται εἰς τὴν ζωὴν μας, τὴν παρηγορεῖ καὶ τὴν φωτίζει, καὶ τὴν καθαριάζει, καὶ προσαρμόζεται εἰς συνθήκας καὶ μεταβολὰς, τὰς ὁποίας ἀπαιτοῦν αἱ βαθεῖαι πνευματικαὶ ἀνάγκαι τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὰ σχήματα τῶν πολιτισμῶν.

Οὕτω καὶ σήμερον ἡ Ἐκκλησία μας, ἡ ἔκφρασις αὐτῆ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν κόσμον, δημιουργεῖ ἐνὰ ὠλοκληρωμένον ἀνθρωπισμὸν μὲ κέντρον τὸν Χριστόν, ὅστις θὰ ἠμπορέσῃ νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὴν κοισιμότητα τῶν καιρῶν. Καὶ τοῦτο γίνεται, διότι, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ἐποχὴν μας, ἡ Ἐκκλησία βλέπει τὸν ἄνθρωπον ὡς τὴν ἀξίαν καὶ ὄχι ὡς παρεπόμενον ἀξιών. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀξία, διότι φέρει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ διότι καλεῖται νὰ γίνῃ ἅγιος. Ὁ ἀσθενὴς ἢ ὁ ὑγιής, ὁ δίκαιος ἢ ὁ ἄδικος, ὁ εὐχρηστος ἢ ὁ ἀχρηστος, ὁ εὐγενεὺς ἢ μὴ καταγωγῆς ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας εἶναι τὸ τέκνον τοῦ Θεοῦ, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου Χριστὸς ἀπέθανε καὶ ἡ ἀγάπη Του πλουσίως ἐξεχώθη. Ἐπομένως καθ' ἑνας ἐξ ἡμῶν εἶναι διὰ τὴν Ἐκκλησίαν ὁ υἱὸς τῆς υἰοθεσίας καὶ τῆς χάριτος καὶ καλεῖται νὰ γίνῃ ὁ ὠλοκληρωμένος, ὁ ἅγιος.

Ἀκόμη ἡ Ἐκκλησία βλέπει τὸν ἄνθρωπον μὲ σεβασμὸν καὶ ἀγάπην. Τὸν σέβεται ὡς προσωπικότητα καὶ δὲν ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐκμετάλλευσίν του. Τὸν ἀγαπᾷ μὲ εἰλικρίνειαν καὶ τοῦ προσφέρει τὴν ἀγάπην ἀνιδιοτελῶς. Καὶ σήμερον «ὡς φιλόστοργος μήτηρ καὶ τροφὸς θάλπει τὰ τέκνα τῆς» (Α' Θεσ. β', 7), καὶ «ὡς ὄρνις ἐπισυνάγουσα τὰ νοσσία ἑαυτῆς» (Ματθ. κγ', 37) ἡ Ἐκκλησία προσφέρει τὴν ἀγάπην ὠλοκληρωμένην εἰς τὸν ταλαιπωρούμενον ἄνθρωπον.

Τέλος ἡ Ἐκκλησία μας δέχεται τὸν ἄνθρωπον εἰς τοὺς κόλπους τῆς ἐν ἐλευθερίᾳ καὶ τὸν καθοδηγεῖ ἐν ἐλευθερίᾳ. Ἡ ἀληθινὴ ἐλευθερία εὐρίσκειται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Διότι ἀρχηγὸς τῆς εἶναι ὁ Μέγας Ἐλευθερωτῆς τῶν αἰώνων, ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Δημιουργεῖ, ἔτσι, ἄνθρωπον ὑπεύθυνον, μὲ χαρακτηριστὴν ἰσχυρὸν διὰ τὸ ἀγαθόν, χαλύβδινον εἰς τὴν ἠθικὴν, αγωνιστικὸν, κνωιαρχοῦντα ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ του. Ὁ ἄνθρωπος ὡς μέλος τῆς Ἐκκλησίας, ἐν ἐλευθερίᾳ, εἶναι τὸ ὠραιότερον δῶρον διὰ τὴν κοινωνίαν τὴν σημερινήν. Ἴδου τί ἔχει νὰ μᾶς εἴπῃ ἡ Ἐκκλησία μας σήμερον.

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί,

Εἴθισται κατὰ τὴν ὥραν αὐτὴν νὰ ἀκούωνται ἀπὸ τὸν νέον Ἐπίσκοπον, ἐν ἀπαριθμήσει, οἱ στόχοι του καὶ τὰ προγράμματά του. Τοῦτο δὲν ἔγινε σήμερον. Συγχωρήσατέ με, διότι δὲν εἶχον τὴν δύναμιν νὰ πράξω τοῦτο. Καὶ δὲν τὸ ἔπραξα διὰ δύο λόγους. Πρῶτον, διότι εἰς τὴν Θεσσαλικὴν αὐτὴν γωνίαν, τὴν ἱστορικὴν Ἱ. Μητροπόλιν Τρίκκης καὶ Σταγῶν, ἡ ἀνάπτυξις τῆς πνευματικῆς, λατρευτικῆς καὶ γενικῶς τῆς ποιμαντικῆς ἐργασίας, εἶναι ἤδη ὠλοκληρωμένη, ἀκολουθεῖ ὑγιεῖς καὶ ὀρθοδόξους κατευθύνσεις καὶ περιλαμβάνει εἰς τοὺς κόλπους τοὺς βασικότερους τομεῖς τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς. Βεβαίως ὑπάρχοντι περιθώρια ἀναπτύξεως καὶ βελτιώσεώς της. Καὶ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν θὰ ἐργασθῶμεν μὲ ἀδαπάρνησιν. Θὰ ἀγαπήσωμεν τὴν ὑπάρχουσαν ἐργασίαν καὶ θὰ τὴν

συνεχίσωμεν μὲ ὁσὴν δύναμιν καὶ ἀντοχὴν μᾶς χαρίσῃ ὁ Κύριος. Θὰ οἰκοδομήσωμεν ὅλοι μαζί τὸ οἰκοδόμημα αὐτὸ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς καλωσύνης, τῆς πίστεως καὶ τῆς καλλιεργείας ψυχῶν, πὸν τόσον εὐστόχως ἤρχισεν πρὸ ἡμῶν καὶ τόσῃν καρποφορίαν ἐπέφερεν ἕως τώρα.

Καί, δεύτερον, διότι ἔρχομαι μὲ ἕνα βασικὸν καὶ μοναδικὸν πρόγραμμα. Νὰ ἐργασθῶ μὲ ἀγάπην διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων. Νὰ ἀναλώσω τὴν-ζωὴν μου ἐν ὑπομονῇ, ἐν πίστει, ἐν κατανοήσει, ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν ἀπλότῃ διὰ τὰς ποικίλας ἀνάγκας τῆς συγχρόνου κοινωνίας καὶ νὰ διακονήσω, ὅσον τὸ δυνατόν εἰλικρινέστερον, τὸν πλησίον μου. Ὅμως παρ' ὅλον ὅτι δι' ὅλα ἐλήφθη πρόνοια, ἐνδεικτικῶς ὑπογραμμίζω, ὅτι τὸ ἐνδιαφέρον μου θὰ δοθῇ ἐτιζωηρότερον.

1. Εἰς τὸν ἱερὸν κλῆρον καὶ τὸν μοναχισμόν, τοὺς στενοὺς καὶ ἀμέσους συνεργάτας τοῦ Ἐπισκόπου. Τοὺς βεβαίω, ὅτι εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Ἐπισκόπου θὰ εὐρον τὸν φιλόστοργον πατέρα καὶ ἀδελφόν.

2. Εἰς τὴν οἰκογένειαν μὲ τὰ ἀξανάμενα προβλήματα τῆς καὶ δὴ τὴν πολυμελῆ τοιαύτην.

3. Εἰς τὴν εὐοίπιστον νεότητα, ἣτις καὶ σήμερον διψᾷ διὰ κάτι ἀνώτερον, φωτεινότερον, εὐγενέστερον, δικαιοτέρον.

4. Εἰς τοὺς ἐπιστήμονας γενικῶς τοῦ τόπου καὶ ἐκπαιδευτικούς, οἱ ὅποιοι εἶναι τὰ νεῦρα τῆς κοινωνίας.

5. Εἰς τὸ χωριό, πὸν αἰσθάνεται μοναχικὸν καὶ παρηγκωνισμένον, καὶ εἰς τὸ ἐργοστάσιον καὶ ἐργαστήριον, πὸν στηρίζει τὴν ζωὴν. Καί

6. Εἰς τὴν συνέχισιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς χριστιανικῆς προνοίας, πρὸς περίθαλψιν καὶ ἀνακούφισιν τῶν ταλαιπωρουμένων ἀδελφῶν μας.

Ἀγαπητοί μου,

Ἐπεστρατεύθην διὰ νὰ σᾶς διακονήσω. Σᾶς καλῶ καὶ ἐγὼ εἰς μίαν γενικὴν ἐπιστροφάτευσιν, διὰ νὰ συνεχίσωμεν ἠνωμένοι τὴν ἐν πορείᾳ εὐδοσκομένην προσπάθειαν, διὰ νὰ γίνῃ ὀλόκληρος ἡ περιοχὴ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Τρίκκης καὶ Σταγῶν ἕνα στάδιον ἀναπλαστικῆς δημιουργίας, ἕνα φυτώριον ἀρετῆς, ἕνας φάρος ὀρθοδόξου ἀκτινοβολίας, μία ἐπαλις πίστεως, ὥστε νὰ δοξάζεται τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ εἶναι «τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι Χριστός», τοῦ Ὁποίου ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος ἔστω μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

Η ΛΕΙΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΚΟΣΜΑ ΤΟΥ ΑΙΤΩΛΟΥ*

« Ἀνίσως, ἀδελφοί μου, καὶ ἦτο δυνατὸν νὰ ἀνεβῶ εἰς τὸν οὐρανόν, νὰ φωνάξω μίαν φωνὴν μεγάλην, νὰ κηρύξω εἰς ὅλον τὸν κόσμον».

* Ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλὸς

Κατὰ τὴν σημερινὴν θείαν Λειτουργίαν γίνεται ἡ ἐπίσημος ἐναπόθεσις τῆς εἰκόνης τοῦ Ἁγίου Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν Ἀθηνῶν. Ἡ ἐξιέπαινος αὐτῆ πρωτοβουλία ὀφείλεται εἰς τὸν Σύνδεσμον Ἀποκουρητῶν Αἰτωλίας «ΚΟΣΜΑΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ» καὶ εἰς τὴν εὐσεβῆ Διοίκησιν αὐτοῦ. Τὸ γεγονός τοῦτο τιμᾶται ἰδιαιτέρως τόσον ἐκ μέρους τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. κ. Ἱερωνύμου, ὅστις καὶ ἐτέλεσε τὴν θείαν Λειτουργίαν, ὅσον καὶ ἐκ μέρους πολλῶν Ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὡς καὶ εὐσεβῶν πιστῶν, εἰς τὰς περιφερείας τῶν ὁποίων ἔδρασαν ἔργα καὶ λόγοι ὁ Ἰσαπόστολος Κοσμάς καὶ οἱ ὅποιοι τιμοῦν διὰ τῆς παρουσίας τῶν τὴν σεμνὴν ταύτην τελετῆν.

Ἡ σημερινὴ τιμητικὴ ἐναπόθεσις τῆς εἰκόνης τοῦ Ἁγίου Κοσμά εἰς τὸν πρῶτον Ναὸν τῆς Ἑλλάδος ὀλοκληρῶνει τὴν πρώτην φάσιν τῶν ὀφειλομένων τιμῶν καὶ τῆς καθολικῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ Ἁγίου τοῦ δούλου Γένους ἀπὸ τὸ Πανελλήνιον. Προηγῆθησαν, κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν, τὰ ἐξῆς στάδια: Πρῶτον, ἡ παρὰ τῷ λαῷ βαθυτάτη ἐκτίμησις τοῦ φλογεροῦ Ἐθναποστόλου καὶ ἡ ἀναγνώρισις τῆς ἀγιότητος αὐτοῦ ὑπὸ τῆς συνειδήσεως τοῦ πληρώματος τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας. Ἀπὸ στόματος εἰς στόμα καὶ ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν οἱ εὐλαβεῖς χριστιανοὶ τῆς Πατρίδος μας διετήρουν καὶ διατηροῦν ζωηρὰν τὴν ἀνάμνησιν τῆς ἱερᾶς Μορφῆς του καὶ τῶν ἀφυπνιστικῶν Διδαχῶν του. Καὶ σήμερον ἀκόμη οἱ κάτοικοι ὄρεινῶν περιοχῶν καὶ χωριῶν δεικνύουν μὲ ἀπόλυτον σεβασμὸν τοὺς τόπους ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐπέρασαν ὁ Ἅγιος καὶ μὲ ἰδιαιτέραν εὐλάβειαν προσφέρουν τὰς Διδαχὰς ἢ Προφητείας του, προσθέτοντες: «Τῶπε ὁ Πάτερ Κοσμάς»¹.

Δεύτερον, ἡ εὐρυτάτη βιβλιογραφία, ἡ ἀναφερομένη εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὸ ἔργον τοῦ Ἁγίου, ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ 1765 μέχρι σήμερον καὶ ἀριθμοῦσα 640 συγγραφεῖς².

* Λόγος, κύριον μέρος τοῦ ὁποίου ἐξεφωνήθη κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν τῆς Κυριακῆς 17ης Μαΐου ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ Ἀθηνῶν.

1. Ἰδὲ Ἀδγουστίνου Καντιώτου, Κοσμάς ὁ Αἰτωλός, Ἀθήναι 1959, σελ. 30.

2. Κ. Σαρδελῆ, Κοσμά Αἰτωλοῦ ἀναλυτικὴ βιβλιογραφία, Ἀθήναι 1968.

Τρίτον, ἡ ἐπίσημος παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ἀνακήρυξις τοῦ π. Κοσμά ὡς Ἁγίου διὰ τῆς ἀπὸ 20ῆς Ἀπριλίου 1961 Συνοδικῆς Πράξεως αὐτοῦ. Ἡ Πράξις αὕτη, γνωστοποιηθεῖσα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, πρωτοβουλία τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἱερωνύμου καὶ ἡμετέρα ἐπιμελεῖα ἀνηρτήθη τὸ 1968 εἰς περίοπτον θέσιν ἐν τῷ ἐκκλησιαστικῷ Μουσείῳ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Τέταρτον, ἡ ἀνέγερσις Ναῶν πρὸς τιμὴν τοῦ Ἁγίου, εἰς τὴν περιοχὴν Μ. Δένδρου, ἰδιαιτέρας πατρίδος τοῦ π. Κοσμά καὶ εἰς τὸ ὁμώνυμον χωρίον Γρεβενῶν³.

Πέμπτον, ἡ ἐπενέκδοσις παρὰ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Αἰτωλοακαρνανίας τοῦ μηνιαίου περιοδικοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «ΚΟΣΜΑΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ», διὰ τῶν στηλῶν τοῦ ὁποίου ἀκούεται συνεχῶς ἡ φωνὴ τοῦ Ἐθναποστόλου.

Ἐκτον, τέλος, ἡ ἀνέγερσις προτομῶν τοῦ Ἁγίου ἐν Κρανεᾷ Ἀσπροποτάμῳ Τρικάλων⁴ καὶ ἐν Ἀγρινίῳ⁵.

Πάντα ταῦτα, μὲ κορύφωμα τὴν σημερινὴν ἐκδήλωσιν, συνετέλεσαν καὶ συντελοῦν εἰς τὴν ὀφειλομένην δικαίαν ἀπόδοσιν τιμῶν ἐκ μέρους τῶν πανελλήνων πρὸς τὸν Ἀπόστολον τοῦ δούλου Γένους⁶.

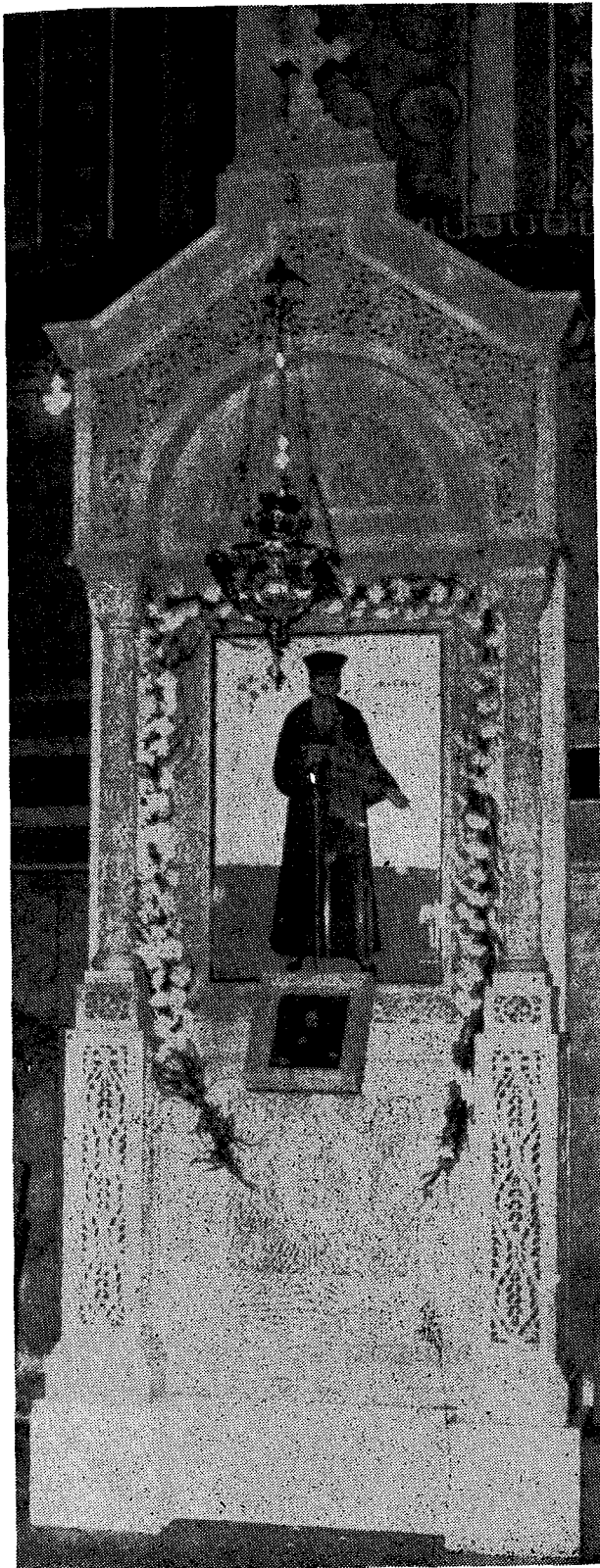
Πέραν ὅμως τῶν ἐκδηλώσεων αὐτῶν, αἱ ὁποῖαι ἀσφαλῶς θὰ ἐνταθοῦν καὶ πολλαπλασιασθοῦν κατὰ τὸν ἑορτασμὸν τῆς 150ετηρίδος τοῦ 1821, κατὰ τὸ προσεχές ἔτος, καὶ πέραν τοῦ ἱστοριοφιλολογικοῦ

3. Ἐνθ' ἂν. σελ. 68 καὶ 144. Τὰ ἐγκαίρια τοῦ δευτέρου Ναοῦ ἐγένοντο τὴν 24ην Αὐγούστου 1967 ὑπὸ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Ἱερωνύμου, περιστοιχουμένου ὑπὸ πολλῶν Ἱεραρχῶν.

4. Ἐνθ' ἂν. σελ. 142.

5. Μόλις πρὸ ἡμερῶν ἐπληροφορήθη παρὰ τοῦ κ. Δημάρχου Ἀγρινίου, ὅτι, μετὰ πρότασιν του, τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀπεφάσισε καὶ ἀνέθεσεν εἰς τὸν διακεκριμένον γλύπτην Εὐθύμιον Πανουργιᾶν τὴν κατασκευὴν ἀνδριάντος τοῦ Ἁγίου Κοσμά πρὸς τοποθέτησιν εἰς τὴν πόλιν.

6. Ὑπάρχει βεβαίως εὐρὸ περιθώριον περαιτέρω προβολῆς τοῦ Ἁγίου. Ἡ μεγαλειώδης μορφή του καὶ ἡ ἀπίστευτος δραστηριότης του πρέπει νὰ προβληθοῦν ἀκόμη περισσότερο εἰς τὸν λαόν, ἰδίως μετὰ τῆς νεολαίας. Εἰς τοῦτο βοηθοῦν σήμερον τὰ τεχνικὰ μέσα ἐπικοινωνίας, ὁ τύπος, τὸ ραδιόφωνον, ἡ τηλεόρασις κλπ. Καλύτεραν θέσιν ἐπίσης πρέπει νὰ ἔχη ὁ Ἀπόστολος τοῦ δούλου Γένους εἰς τὰ σχολικὰ βιβλία, τὰς σχολικὰς καὶ τοπικὰς ἑορτάς. Αἱ Μ.Σ.Ε. τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῆς Νεότητος καὶ τοῦ Τύπου, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας δύνανται νὰ μελετήσουν καὶ προώθησούν τὸ θέμα.

Ἡ ἀναποταθεῖσα εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τῶν Ἀθηνῶν εἰκὼν τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ.

ἐνδιαφέροντος, τὸ ὁποῖον σημειωτέον ἐξεδηλώθη ἰδιαιτέρως θερμὸν διὰ τὴν μορφήν καὶ τὸ ἔργον τοῦ π. Κοσμᾶ, ὑπάρχει διὰ τὸ Ἔθνος καὶ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τὸ ζωτικὸν θέμα τῆς ἀξιοποιήσεως τοῦ μηνύματος τοῦ συγχρόνου αὐτοῦ Ἁγίου τῆς ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ὁ Πάτερ Κοσμᾶς ἠγωνίσθη διὰ τὴν θρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν ἀνύψωσιν τοῦ Γένους. Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον τὸν ἔκαμε νὰ μὴ δίδῃ «ὑπνον τοῖς ὀφθαλμοῖς του καὶ τοῖς βλεφάροις του νυσταγμὸν καὶ ἀνάπαισιν τοῖς κροτάφοις του» (Ψαλμ. ρλα΄ 4) ἦτο ἡ φοβερὰ ἠθικοκοινωνικὴ κατάστασις τοῦ δούλου Γένους: «Ὁ νεοελληνικὸς κόσμος εἶχε περάσει σὲ μιὰ πρωτόγονη κατάστασιν»⁷. «Δὲν βλέπετε, ποῦ τὸ Γένος μας ἀγρίεψε ἀπὸ τὴν ἀμάθεια καὶ γίναμε ἴσάν θηρία;» ἔλεγεν ὁ Μεγάλος Ἀναμορφωτής⁸. Καὶ ἡ διορατικὴ του ὑπαρξίς συνειδητοποιοῦσε, ὅτι «ὁ νεοελληνικὸς κόσμος ἦταν ἓνας κόσμος νέος, ποῦ μονάχα μὲ τὴ δύναμι τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας μποροῦσε νὰ ἀναγεννηθῇ»⁹. Ἔτσι ἐξώρμησεν εἰς ὀλόκληρο τὴν Ἑλλάδα ὁ Ἱεραπόστολος Κοσμᾶς «καὶ τοὺς ἀγρίους ἡμέρευε, τοὺς ληστὰς κατεπράυνε, τοὺς ἀνελεήμονας ἔδειχνε ἐλεήμονας, τοὺς ἀνευλαβεῖς εὐλαβεῖς, τοὺς ἀμαθεῖς ἐμαθήτευε»¹⁰ μὲ τὴν δύναμιν τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν χάριν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, τὸν ὁποῖον καὶ ἐχρησιμοποιοῦσε ὡς ἄμβωνα.

Παράλληλος ὁμοίως, περίπου, εἶναι καὶ ἡ σημερινὴ ἠθικοκοινωνικὴ κατάστασις τῆς Πατρίδος μας. Ἡ ραγδαία κοινωνικὴ ἀλλαγὴ τῆς ἐποχῆς μας, ἡ διασταύρωσις εἰς τὸν ἑλληνικὸν χῶρον ὄλων τῶν ἰδεολογικῶν καὶ πολιτιστικῶν ρευμάτων τῆς ὕδρογειοῦ, ἡ ἐσωτερικὴ καὶ ἐξωτερικὴ μετακίνησις καὶ μετανάστευσις τοῦ πληθυσμοῦ, ἡ διείσδυσις τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ εἰς ὅλα τὰ γεωγραφικὰ σημεῖα τῆς χώρας κλπ. δημιουργοῦν ἓνα καινούργιο πρόσωπο εἰς τὴν σημερινὴν Ἑλλάδα. Ἀλλὰ καὶ ἡ νέα αὕτη μορφή τῆς ἑλληνικῆς ζωῆς, ὅπως μᾶς διδάσκη ὁ π. Κοσμᾶς, μόνον μὲ τὴν χριστιανικὴν πίστιν ἠμπορεῖ ν' ἀντιμετωπισθῇ καὶ καθοδηγηθῇ.

Ἐντονος, ἐπομένως, προβάλλει ἡ ἀνάγκη ἐνὸς νέου εὐαγγελισμοῦ τοῦ νέου Ἔθνους: ἡ πνευματικὴ καλλιέργεια τῶν ὀρίμων, ὁ πνευματικὸς προσανατολισμὸς τῆς νέας γενεᾶς, ἡ προσπάθεια ἀνασυνδέσεως τῆς σημερινῆς ἑλληνικῆς ζωῆς μὲ τὴν παράδοσιν καὶ τὴν πνευματικὴν κληρονομίαν τοῦ π. Κοσμᾶ.

Διὰ νὰ γίνῃ ὁμοίως ὁ σύγχρονος αὐτὸς εὐαγγελισμὸς τοῦ λαοῦ πρέπει νὰ εὐρεθοῦν οἱ νέοι ΠατροΚοσμᾶδες! Διότι «πῶς ἀκούσουσι χωρὶς κηρύσσοντος;» διερωτᾶται ὁ ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν καὶ τῶν

7. Φάνη Μιχαλοπούλου, Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός, Ἀθήναι 1969, σελ. 70.

8. Ἐνθ' ἄν.

9. Ἐνθ' ἄν., σελ. 69.

10. Ἐνθ' ἄν., σελ. 44.

Ἑλλήνων Παῦλος (Ρωμ. ι' 14). Καὶ ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ἔγραφε: «Πῶς δύναται νὰ διατηρηθῆ ἀβλαβὲς τὸ Ἔθνος μας κατὰ τὴν Θρησκείαν καὶ τὴν Ἐλευθερίαν, ὅποτε ὁ ἱερός κληρὸς ἀγνοῖ κατὰ δυστυχίαν τῶν ἁγίων γραφῶν τὴν ἐξήγησιν, ἥτις ἐστὶ τὸ φῶς καὶ ἡ στερέωσις τῆς πίστεως;»¹¹ Οὕτω τίθεται ἐνώπιόν μας τὸ καυτὸν ὄντως πρόβλημα καὶ τῆς συγχρόνου Ἐκκλησίας: τὸ πρόβλημα τῶν μορφωμένων καὶ ζηλωτῶν ἱερέων.

Καὶ διὰ τὸ θέμα «μορφωμένοι ἱερεῖς» πολλὰ καὶ ἀπὸ πολλὰς κατευθύνσεις λέγονται καὶ γράφονται. Καὶ ἡ σημερινὴ ἡγεσία τῆς Ἐκκλησίας, ἐν τῇ προσπαθείᾳ ἀναδιοργανώσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, ἔχει ὅπως ἰδιαίτερος περιλάβει καὶ τὴν φροντίδα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Παιδείας καὶ μορφώσεως τοῦ ἑλληνικοῦ κλήρου.

Ἐκεῖνο ὅμως, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀνάγκη νὰ τονισθῆ αὐτὴν τὴν στιγμήν, εἶναι τὸ στοιχεῖον τοῦ θεῖου ζήλου καὶ τῆς ἱεραποστολικῆς δράσεως, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ χαρακτηρίζη κυρίως τοὺς σημερινούς κληρικούς, κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τοῦ π. Κοσμᾶ. Τὸ στοιχεῖον τοῦτο εἶναι βεβαίως θεῖον δῶρον. Καλλιιεργεῖται ὅμως καὶ ἀναπτύσσεται, ὅταν ὑπάρχουν αἱ κατάλληλοι συνθήκαι. Διὰ τοῦτο κοινὴ εὐθύνη ὄλων τῶν Ἑλλήνων εἶναι ἡ ὑποβοήθησις καὶ ἡ δημιουργία καταλλήλων συνθηκῶν διὰ τὴν ἀναπήδησιν ἱερατικῶν κλήσεων μεταξὺ τῆς νέας κυρίως γενεᾶς. Διότι, ἄς μὴ ἀπατάμεθα. Ὁ εὐαγγελισμὸς τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος δὲν θὰ γίνη «ἐν πειθοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν ἀποδείξει Πνεύματος καὶ δυνάμεως» (Α' Κορ. β' 4). Ἡτοι δι' ἱερατικῶν μορφῶν, πυρπολουμένων διὰ τοῦ θερμουργοῦ ζήλου Ἡλιοῦ τοῦ προφήτου καὶ Κοσμᾶ τοῦ Ἰσαποστόλου¹².

11. Ἀρχιμ. Σωφρονίου Παπακυριακοῦ, Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ, Διδαχαὶ κλπ., Ἀθήναι 1953, σελ. 137.

12. Διὰ τὴν δημιουργίαν ἱερατικῶν κλήσεων εἰς τὴν σημερινὴν νέαν γενεάν, νομίζομεν, ὅτι θὰ βοηθήσουν πολὺ καὶ τὰ ἑξῆς: α) Ἡ οἰκογενειακὴ ἀτμόσφαιρα. Ἡ «κατ' οἶκον Ἐκκλησία» πρέπει ὄχι μόνον νὰ σταματήσῃ τὸν πόλεμον κατὰ τῶν ἱερατικῶν κλήσεων τῶν παιδιῶν, ἀλλὰ καὶ νὰ φιλοτιμηθῆ νὰ προετοιμάξῃ καὶ προσφέρῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἀξιότους ἱερεῖς καὶ ἱεραποστόλους. β) Ἡ κοινωνικὴ ἀτμόσφαιρα. Ἡ νεοελληνικὴ κοινωνία πρέπει νὰ σταματήσῃ τὸν χλευασμὸν καὶ τὰς προλήψεις εἰς βάρος τῶν ἱερέων. Εἶναι φοβερὰ ἡ δοκιμασία δι' ἓνα ἱερωμένον νὰ βαδίζῃ εἰς τοὺς δρόμους τῶν

Τέλος, ὁ σημερινὸς εὐαγγελισμὸς τοῦ λαοῦ πρέπει νὰ γίνῃ δι' ὄλων τῶν μέσων, τὰ ὁποῖα προσφέρονται διὰ τὸν σκοπὸν αὐτόν. Ὁ Ἅγιος Κοσμᾶς εἶναι καὶ ἐδῶ καθοδηγός. Χρησιμοποίησε τὸν λόγον, τὴν ἐποπτικὴν εἰκόνα¹³, τὴν περιοδείαν¹⁴, τὴν καλὴν τέλεσιν τῆς θείας Λατρείας¹⁵, τὴν ζωντανὴν γλώσσαν, τὸν διάλογον, τὰ δυναμικὰ καὶ ἐπιτυχημένα συνθήματα¹⁶, καὶ τὸ χιοῦμορ ἀκόμη¹⁷ προκειμένου νὰ μεταδώσῃ τὴν πνοὴν τῆς πίστεώς του, τὴν ψυχὴν τῆς ψυχῆς του, εἰς τὸν διψασμένον λαόν.

Καὶ ἡ σημερινὴ Ἐκκλησία, ἡ ὁποία ἔχει ὡς ἀποστολὴν ν' ἀντιμετωπίσῃ ἓνα λαόν, ὁ ὁποῖος ζῆ εἰς πολιτισμένην ἐποχὴν καὶ ἐλεύθερον περιβάλλον, καὶ νὰ καθοδηγήσῃ μίαν νέαν γενεάν, ἡ ὁποία μορφώνεται καὶ ἀναπτύσσεται ὑπὸ τὰς τροχιάς τῶν ἀεριοθουμένων καὶ τῶν διαστημοπλοίων, πρέπει νὰ ἀνανεώσῃ τὸν ὄπλισμόν της, νὰ τὸν ἐκσυγχρονίσῃ, νὰ τὸν ἐμβαπτίσῃ εἰς τὸ πῦρ καὶ τὸν ζήλον τοῦ π. Κοσμᾶ καὶ ν' ἀποδοθῆ εἰς τὸν ὑπὲρ πάντα «καλὸν ἀγῶνα» τῆς πνευματικῆς καλλιιεργείας καὶ ἐξυψώσεως τοῦ τόσον δεκτικοῦ καὶ εὐσεβοῦς ἑλληνικοῦ λαοῦ.

† Ὁ Ἀγγελῶφου ΕΥΘΥΜΙΟΣ

συγχρόνων μεγαλοπόλων ἰδίως. Βωμολοχίαι, χειρονομίαι κλπ. ἀσχημίαι τὸν συνοδεύουν. Καὶ φυσικὰ ἡ γλεῦθ αὐτῆ ἀποδίδεται εἰς ὄλους γενικῶς τοὺς ἱερωμένους, ἀνευ καμμίως διακρίσεως. γ) Ἡ ἀτμόσφαιρα τῶν Ἱ. Μητροπόλεων. Αἱ Ἱ. Μητροπόλεις μας πρέπει νὰ γίνουν Ἐπισκοπεῖα στοργῆς, συμπαραστάσεως καὶ ἐξυψώσεως πολιτιστικῆς καὶ πνευματικῆς τῶν ἱερέων. δ) Εἰδικὴ μέριμνα τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὴν ἐπισήμανσιν ζηλωτῶν καὶ εὐσεβῶν νέων. Φροντίς δι' αὐτοὺς μέχρι τῆς χειροτονίας τῶν. Ἱδρυσις Κέντρων πνευματικῆς τροφοδοσίας, εἰς τὰ ὁποῖα νὰ γίνεταί ἓνας πνευματικὸς ἀναβαπτισμὸς τῶν ἱερέων. Οἱ ἐφημέριοι, ἀπὸ ἐκκλησιαστικοὶ ὑπάλληλοι, ἐκδίδοντες πιστοποιητικὰ μόνον, πρέπει νὰ γίνουν ἱεραπόστολοι.

13. Αὐγ. Καντιώτη, ἐνθ' ἄν., σελ. 254.

14. Ὁ Ἅγιος ἔκαμε τρεῖς μεγάλας περιοδείας, κατὰ τὰς ὁποίας ἐπεσκέφθη σχεδὸν ὀλόκληρον τὴν Ἑλλάδα, ἀπὸ τοῦ 1761 μέχρι τοῦ 1779. Ἡ περιοδεία χαρισματοῦχων ἱερέων εἰς τὴν ὑπαιθρον εἶναι σπουδαιότατον ἱεραποστολικὸν μέσον. Τοῦτο ἔχουν ἀντιληφθῆ οἱ διάφοροι αἰρετικοί, οἵτινες χρησιμοποιοῦν τὴν περιοδείαν διὰ τὴν διάδοσιν τῶν πλανῶν τῶν.

15. Αὐγ. Καντιώτη, ἐνθ' ἄν., σελ. 255.

16. Μνημειῶδες εἶναι τὸ σύνθημά του: «Ψυχὴ καὶ Χριστὸς σᾶς χρειάζονται», (Σωφρ. Παπακυριακοῦ, σελ. 92).

17. Ἰδὲ ἐκφρασίαν του ἐν Αὐγ. Καντιώτη, ἐνθ' ἄν., σελ. 74 ἐξ.

Η ΕΠΙΚΛΗΣΙΣ ΤΟΥ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ

Υ Π Ο Λ Ε Β Ζ Ι Δ Δ Ε

VIII

ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΚΑΙ Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ

«...Ανακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ Χριστῷ, τὰ ἐπὶ τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς»

(Ἐφεσ. 1,10).

40. Προφέροντες τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ συναντῶμεν ἐσωτερικῶς ὄλους ἐκείνους, οἱ ὅποιοι εἶναι ἠνωμένοι μετὰ τὸν Κύριόν μας, ὄλους ἐκείνους, περὶ τῶν ὁποίων Αὐτὸς εἶπε: «Οὐ εἶσι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν»¹.

41. Θὰ ἔπρεπε νὰ εὐρώμεν ὄλους τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Ἰησοῦ καὶ εἰς τὴν ἀγάπην Του. Θὰ ἔπρεπε νὰ ριψώμεν ὄλους τοὺς ἀνθρώπους μέσα εἰς τὸ ὄνομα Του καὶ νὰ τοὺς περικλείσωμεν εἰς αὐτό. Μακροὶ κατάλογοι ἱερασιῶν δὲν εἶναι ἀπαραίτητοι. Ἐμποροῦμεν νὰ «ἐφαρμόσωμεν» τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἢ ἐκείνου τοῦ προσώπου, τὸ ὅποιον εὐρίσκεται εἰς ἰδιαιτέραν ἀνάγκην. Ἄλλ' ὄλοι οἱ ἄνθρωποι καὶ ὄλαι ἀκριβῶς αἱ αἰτίαι εἶναι ἤδη συγκεντρωμένοι ἐντὸς τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου μας. Προσκόλλησις πρὸς τὸν Ἰησοῦν εἶναι νὰ γίνωμεν ἐν μετ' Αὐτοῦ εἰς τὴν ἀνησυχίαν Του καὶ τὴν ἀγαπῶσαν καλωσύνην Του δι' αὐτοῦς. Ἡ προσκόλλησις πρὸς τὴν ἱερασίαν τοῦ Κυρίου μας διὰ τοὺς ἀνθρώπους, εἶναι καλλιτέρα ἀπὸ τοῦ νὰ συνηγορήσωμεν εἰς Αὐτὸν ὑπὲρ αὐτῶν.

42. Ὅπου εἶναι ὁ Ἰησοῦς, εἶναι ἡ Ἐκκλησία. Οἰοσδήποτε εἶναι ἐν τῷ Ἰησοῦ εἶναι ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἐὰν ἡ ἐπίκλησις τοῦ Ἁγίου ὀνόματος εἶναι ἐν μέσον ἐνώσεως μετὰ τοῦ Κυρίου μας, εἶναι ἐπίσης ἐν μέσον ἐνώσεως μετὰ ἐκείνην τὴν Ἐκκλησίαν, ἡ ὁποία εἶναι ἐν Αὐτῷ καὶ τὴν ὁποίαν καμμία ἀνθρωπίνη ἀμαρτία δὲν ἔμπορεῖ νὰ προσβάλλῃ. Αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι κλειόμεν τοὺς ὀφθαλμούς μας εἰς τὰ προβλήματα τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῆς γῆς, εἰς τὰς ἀτελείας καὶ τὴν διαίρεσιν τῶν χριστιανῶν. Ἄλλ' ἐδῶ ἀσχολούμεθα μόνον μετὰ τὴν αἰωνίαν καὶ πνευματικὴν καὶ «ἀκηλίδωτον» πλευρὰν τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ὑποδηλοῦται εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ. Τοιοῦτοτρόπως θεωρουμένη ἡ Ἐκκλησία, ὑπερβαίνει ὄλην τὴν γῆνιν πραγματικότητα. Κανὲν σχίσμα δὲν ἔμπορεῖ νὰ τὴν σχίσῃ. Ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς τὴν Σαμαρείτιδα: «Πίστευσόν μοι ὅτι ἔρχεται ὥρα ὅτε οὔτε ἐν τῷ ὄρει τούτῳ οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε τῷ Πατρὶ... ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐστίν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνῶνται προσ-

κυνήσουσι τῷ Πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ»². Ὑπάρχει μία φαινομενικὴ ἀντίφασις εἰς τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου μας. Πῶς θὰ ἔμποροῦσε ἡ ὥρα νὰ ἔρχεται ἀκόμη καὶ νὰ ἔχη ἤδη ἔλθει; Αὐτὸ τὸ παράδοξον εὐρίσκει τὴν ἐξήγησίν του εἰς τὸ γεγονός, ὅτι ἡ Σαμαρείτις ἔστατο τότε πρὸ τοῦ Χριστοῦ. Ἄφ' ἑνὸς ἡ ἱστορικὴ ἀντίθεσις μεταξὺ Ἱερουσαλήμ καὶ Γαριζίν ὑπῆρχεν ἀκόμη, καὶ ὁ Ἰησοῦς, μακρὰν ἀπὸ τοῦ νὰ τὴν ἀντιμετωπίσῃ ὡς ἀσήμαντον περίστασιν, ἔδωκε μεγαλυτέραν ἔμφασιν εἰς τὰς ὑψηλοτέρας ζητήσεις τῆς Ἱερουσαλήμ: «Ἔμεῖς προσκυνεῖτε ὁ οὐκ οἴδατε, ἡμεῖς προσκυνοῦμεν ὁ οἴδαμεν· ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐστίν»³. Ὑπ' αὐτὴν τὴν ἐνόησιν ἡ «ὥρα» δὲν εἶχεν ἔλθει ἀκόμη, ἀλλ' ἤρχετο. Ἄφ' ἐτέρου ἡ «ὥρα» ἦτο ἤδη, διότι ἡ γυνὴ εἶχε πρὸ αὐτῆς Αὐτόν, ὁ ὁποῖος εἶναι μεγαλύτερος τῆς Ἱερουσαλήμ ἢ τοῦ Γαριζίν. Αὐτόν, ὁ ὁποῖος «ἀναγγελεῖ ἡμῖν πάντα»⁴ καὶ τὸν ὅποιον μόνον ἔμποροῦμεν πλήρως νὰ προσκυνήσωμεν «ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ»⁵. Ἡ ἰδία κατάστασις προκύπτει, ὅταν, ἐπικαλούμενοι τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ, προσεγγίζωμεν τὸ πρόσωπόν Του. Βεβαίως δὲν πιστεύομεν ὅτι ὄλαι αἱ ἀντιμαχόμεναι ἐρμηνεῖαι τοῦ Εὐαγγελίου, τὰς ὁποίας ἀκούομεν ἐπὶ τῆς γῆς εἶναι ἐξ ἴσου ἀληθιναί, οὔτε ὅτι αἱ διηρημέναι χριστιανικαὶ ὁμάδες ἔχουν τὸ ἴδιον μέτρον ἀληθείας. Ἀλλὰ, προφέροντες πλήρως τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ, ἐξ ὀλοκλήρου παραδιδόμενοι εἰς τὸ Πρόσωπον καὶ τὰς ἀπειτήσεις Του, μετέχομεν ἀπεριορίστως εἰς τὴν δόξηα τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τοιοῦτοτρόπως λαμβάνομεν πείραν τῆς αὐσιώδους ἐνότητός της, ἡ ὁποία εἶναι βεθυτέρα ἀπὸ ὄλας τὰς ἀνθρωπίνους διαιρέσεις μας.

43. Ἡ ἐπίκλησις τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ μᾶς βοηθεῖ νὰ συναντήσωμεν πάλιν, ἐν Αὐτῷ, ὄλους τοὺς τεθνεῶτας. Ἡ Μάρθα εἶχε λάθος, ὅταν ὀμιλοῦσα περὶ τοῦ Λαζάρου εἶπεν εἰς τὸν Κύριόν μας: «Οἶδα ὅτι ἀναστήσεται ἐν τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ». Παραγνωρίζουσα τὸ παρόν, ἔστρεφεν ὀλόκληρον τὴν πίστιν της εἰς τὸ μέλλον. Ὁ Ἰησοῦς διώρθωσε τὸ λάθος της. «Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ»⁶. Ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν τεθνεῶτων δὲν εἶναι ἀπλῶς μία μελλοντικὴ πραγματικότης (καίτοι ἡ ἀνάστασις τῶν σωμάτων τῶν ἀτόμων εἶναι τοιαύτη). Τὸ πρόσωπον τοῦ ἀναστάντος Χριστοῦ εἶναι ἤδη ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ ὄλων τῶν ἀνθρώπων. Ἀντὶ νὰ προσπαθήσωμεν νὰ ἐγκαθιδρύσωμεν — εἰς τὴν προσευχὴν, ἡ

2. Ἰωάν. 4,21,23.

3. Ἰωάν. 4,22.

4. Ἰωάν. 4,25.

5. Ἰωάν. 4,24.

6. Ἰωάν. 11,24.

7. Ἰωάν. 11,25.

1. Ματθ. 18,20.

Σ Χ Ε Λ Ι Ο Ν

ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΟΛΟΓΙΚΗΣ

ΘΕΜΕΛΙΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ*

Α' ΑΠΕΚΚΛΗΣΙΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ

Τὸ ἔργον τῆς Ποιμαντικῆς, ὡς τῆς κατ' ἑξοχὴν λειτουργίας τῆς Ἐκκλησίας, συνίσταται εἰς τὴν κατὰ Χριστὸν οἰκοδομὴν καὶ αὐξησιν τῶν μελῶν καὶ τοῦ σώματός της. Οὕτως ἀντελήφθη ἡ Ἐκκλησία τὴν Ποιμαντικὴν ἡδὴ ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς Κ. Διαθήκης, ὅπως βλέπομεν καὶ εἰς τὴν ἐκκλησιολογικωτάτην πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολήν: «Καὶ οὗτος (δηλ. ὁ Κύριος) ἔδωκε τοὺς μὲν ἀποστόλους, τοὺς δὲ προφήτας, τοὺς δὲ εὐαγγελιστάς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, μέχρι καταστήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ» (Ἐφεσ. δ' 11-14).

Διὰ τὴν ἐπιτελεῖ ὅμως ἡ Ποιμαντικὴ τὸ ἔργον τοῦ ὀρθοδόξου ἔχει ἀνάγκην τῆς ὀρθοδόξου Θεολογίας, ἡ ὁποία ὡς ἐρμηνεύς τῆς Θείας Ἀποκαλύψεως καὶ πυξὶς τοῦ πλοίου τῆς Ἐκκλησίας κατευθύνει Ἐκκλησίαν καὶ Ποιμαντικὴν εἰς τὴν γνησίαν εὐσέβειαν. Χωρὶς ὀρθόδοξον θεολογικὴν θεμελίω-

* Εἰσήγησις εἰς τὴν Συνάντησιν Ὁρθοδόξων Θεολόγων ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ Ἀκαδημίᾳ Κρήτης κατ' Αὐγουστον 1968.

τὴν μνήμην, ἢ τὴν φαντασίαν μας — μίαν ἀπ' εὐθείας πνευματικὴν ἐπαφὴν μὲ τὸ τεθνεῶτα μας, θὰ ἔπρεπε νὰ προσπαθῶμεν νὰ τοὺς προσεγγίσωμεν ἐν τῷ Χριστῷ, ὅπου εὐρίσκεται τὴν ἀληθῆς ζωὴ των. Ἦμπορεῖ, ἐπομένως, νὰ εἴπῃ κανεὶς, ὅτι ἡ ἐπίκλησις τοῦ Ὄνόματος τοῦ Ἰησοῦ εἶναι ἡ ἀρίστη προσευχὴ διὰ τοὺς τεθνεῶτα. Ἡ ἐπίκλησις τοῦ Ὄνόματος, δίδουσα εἰς ἡμᾶς τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου μας, φέρει αὐτοὺς ἐπίσης παρόντας εἰς ἡμᾶς. Καὶ ὁ σύνδεσμός μας, τοῦ Ἁγίου Ὄνόματος μὲ τὰ ὀνόματά των, εἶναι τὸ ἔργον τῆς ἀγάπης μας ὑπὲρ αὐτῶν.

44. Αὐτοὶ οἱ τεθνεῶτες, τῶν ὁποίων ἡ ζωὴ εἶναι τώρα κρυμμένη μετὰ τοῦ Χριστοῦ, σχηματίζουν τὴν οὐράνιον Ἐκκλησίαν. Οὗτοι ἀνήκουν εἰς τὴν καθολικὴν καὶ αἰώνιον Ἐκκλησίαν, τῆς ὁποίας ἡ ἐπὶ γῆς στρατευομένη Ἐκκλησία δὲν εἶναι παρὰ ἐν μικρὸν τμήμα. Συναντῶμεν εἰς τὸ Ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ ὀλόκληρον τὴν χορείαν τῶν ἁγίων: «Τὸ ὄνομα Αὐτοῦ ἐπὶ

σιν ὅλη ἡ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, συμπεριλαμβανομένης τῆς Ποιμαντικῆς, νοθεύεται καὶ διαστρέφεται. Αὐτό, τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ ὑγιὴς συνείδησις διὰ τὸν ἄνθρωπον, εἶναι καὶ ἡ ὀρθόδοξος Θεολογία διὰ τὴν Ἐκκλησίαν: τὸ κριτήριον καὶ ἐχέγγυον τῆς πιστότητός της εἰς τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τῆς ὀρθῆς πορείας της πρὸς τὸν Κύριόν της.

Ποιμαντικὴ, ἡ ὁποία δὲν εἶναι ἐρριζωμένη εἰς τὸ μυστήριον τῆς ὀρθοδόξου Θεολογίας, δὲν καλλιεργεῖ εὐσέβειαν, ἀλλ' εὐσεβισμόν ἐκφυλιζομένη τελικῶς εἰς «τεχνικὴν τῆς Ποιμαντικῆς», «κώδικα ἐντολῶν» καὶ «ποιμαντικὸν ψυχολογισμόν»¹.

Οἱ ἅγιοι Πατέρες εἶχον καλῶς κατανοήσει, ὅτι ἡ αἵρεσις δὲν διαστρέφει μόνον μίαν θεωρητικὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ παραποιεῖ τὴν ποιμαντικὴν πρᾶξιν² καὶ τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας, ἐφ' ὅσον ἡ ἀλήθεια εἶναι ἡ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας. Ἰδιαιτέρως κάθε Χριστολογικὴ καὶ Πνευματολογικὴ αἵρεσις μεταβάλλεται εἰς ἐκκλησιολογικὴν αἵρεσιν, ἐπιφέρουσα

1. Πρβλ. Κ. Μουρατίδου, Χριστοκεντρικὴ Ποιμαντικὴ ἐν τοῖς Ἀσκητικοῖς τοῦ Μ. Βασιλείου, Ἀθήναι 1962, σελ. 12-13, ὡς καὶ ἡμετέρας ἐργασίας: «Pastoral care in American practice» ἐν «St. Vladimir's Quarterly» 4 (1967), καὶ «Ἡ κρίσις Θεολογίας καὶ Οἰκουμενισμοῦ ἐν Ἀμερικῇ», Ἀθήναι 1967.

2. Πρβλ. V.I. Lossky, Ἡ μυστικὴ Θεολογία τῆς Ἀνατ. Ἐκκλησίας, Θεσσαλονίκη 1964, σελ. 219-220.

τῶν μετώπων αὐτῶν»⁸. Εἰς αὐτὸ συναντῶμεν τοὺς ἀγγέλους· ὁ Γαβριὴλ ἦτο ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος πρῶτος ἐπὶ τῆς γῆς, ἀνεκοίνωσε τὸ Ἅγιον Ὄνομα, λέγων εἰς τὴν Μαρίαν: «...καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν»⁹. Εἰς αὐτὸ συναντῶμεν τὴν γυναῖκα «τὴν εὐλογημένην ἐν γυναίξει», εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Γαβριὴλ εἶπε αὐτὰς τὰς λέξεις καὶ ἡ ὁποία τόσο συχνὰ ὠνόμασε τὸν υἱὸν της μὲ τὸ Ὄνομά Του. Εἶθε τὸ Ἅγιον Πνεῦμα νὰ μᾶς κάμῃ νὰ ἐπιθυμῶμεν ν' ἀκούωμεν τὸ Ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ, ὅπως ἡ Παρθένος Μαρία τὸ ἤκουσε διὰ πρῶτην φοράν καὶ νὰ ἐπαναλαμβάνωμεν ἐκεῖνο τὸ Ὄνομα, ὅπως ἡ Μαρία καὶ ὁ Γαβριὴλ τὸ ἐπέφεραν! Εἶθε ἡ ἰδικὴ μας ἐπίκλησις τοῦ Ὄνόματος νὰ εἰσελθῇ μέσα εἰς αὐτὴν τὴν ἄβυσσον τῆς λατρείας, τῆς ὑπακοῆς καὶ τῆς τρυφερότητος!

(Συνεχίζεται.) Μετάφρ. Πρωτοπρ. Κων. Φούσκα, Δ.Θ. καὶ Φ.

8. Ἀποκ. 22,4.

9. Λουκ. 1,31.

ανάλογον παραμόρφωσιν τῆς Ποιμαντικῆς. Ὁ Μονοφυσιτισμός θά ἔχη ὡς ἀκραίαν συνέπειαν εἰς τὴν Ἐκκλησιολογίαν καὶ τὴν Ποιμαντικὴν τὴν ἀπώλειαν τῆς ὁρατῆς Ἐκκλησίας, τὸν Καλβινισμόν καὶ τὴν μοιρολατρείαν διὰ τῆς ἐξαρτήσεως τῆς σωτηρίας μόνον ἀπὸ τὸν Θεὸν ἐπὶ ἀδρανεία τοῦ ἀνθρώπινου παράγοντος. Ὁ ὑπερτονισμὸς ἀντιθέτως τῆς ἀνθρώπινης φύσεως τοῦ Χριστοῦ εἰς βάρος τῆς θείας, θά ὀδηγήσῃ εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς Ἐκκλησίας ὡς σωματείου καὶ τὴν κληρικοκρατίαν, τὸν ἠθικισμόν, τὸ «κοινωνικὸν εὐαγγέλιον», τὸν συναισθηματικὸν ὑποκειμενισμόν τοῦ Schleiermacher, τὴν ἀντικατάστασιν τῆς Θεολογίας διὰ τοῦ ὑπαρξισμοῦ καὶ τῆς Ποιμαντικῆς διὰ τῆς ψυχολογίας³ μὲ ἀκροτάτην διαστροφήν τὴν «Θεολογίαν» τοῦ θανάτου τοῦ Θεοῦ.

Προϋπότητες λοιπὸν ἀναγκαῖα τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησιολογίας καὶ τῆς Ποιμαντικῆς εἶναι ἡ ὀρθόδοξος Θεολογία καὶ ἰδίως τὰ Χριστολογικὰ καὶ Πνευματολογικὰ δόγματα, ὅπως τὸ δόγμα τῆς Δ' ἐν Χαλκηδόνι Οἰκουμενικῆς Συνόδου, διὰ τοῦ ὁποίου ἐξασφαλίζεται εἰς μὲν τὴν Ἐκκλησιολογίαν ἡ ἀρμονικὴ, ἀδιαίρετος καὶ ἀσύγχυτος ἔνωσις τοῦ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπινου παράγοντος, τῆς ὁρατῆς καὶ ἀοράτου ὕψους τῆς Ἐκκλησίας, εἰς δὲ τὴν Ποιμαντικὴν ἡ «συνέργεια» θείας Χάριτος καὶ ἐλευθέρας βουλήσεως τοῦ ἀνθρώπου.

Εἶναι ὅμως ἀναγκαῖον νὰ παρακολουθήσωμεν τὴν ἀλλοίωσιν, τὴν ὁποίαν ὑπέστη καὶ ἡ ἰδική μας Ἐκκλησιολογία καὶ Ποιμαντικὴ λόγῳ τῶν ξένων ἐπιδράσεων. Ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς σχολαστικῆς Θεολογίας ἡ Ἐκκλησία ἤρχισε νὰ θεωρῆται ὀλιγότερον ὡς Σῶμα Χριστοῦ καὶ Κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ περισσότερο ὡς Ἴδρυμα, χορηγοῦν κατὰ τινα ἐξωτερικὸν καὶ μηχανικὸν τρόπον τὴν σωτηρίαν. Τὰ Μυστήρια ἀπεσιμώθησαν τῆς ἐκκλησιολογικῆς τῶν σημασίας, θεωρούμενα ὡς ἀντικείμενα, μέσα καὶ ἀγωγοὶ χάριτος. Τριαδολογία, Χριστολογία καὶ Πνευματολογία δὲν ἐξητάζοντο ἐν ἀναφορᾷ

3. Ὑπάρχει βεβαίως τὸ πρόβλημα τῶν σχέσεων Ποιμαντικῆς καὶ ψυχολογίας, κοινωνιολογίας, παιδαγωγικῆς. Αἱ ἐπιστήμαι αὗται εἶναι ἀπαραίτητοι διὰ τὴν Ποιμαντικὴν, διότι βοηθοῦν εἰς τὴν βαθυτέραν γνῶσιν τοῦ ἀνθρώπου καὶ μάλιστα τοῦ πεσόντος ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος ἐξακολουθεῖ νὰ ζῆ καὶ εἰς τὸν Χριστιανόν. Βοηθοῦν ἐπίσης ὁμοῦ μὲ τὴν σύγχρονον λογοτεχνίαν, φιλοσοφίαν, ἱεράτρον, κινήματογράφον νὰ γνωρίσωμεν τοὺς ἀνθρώπινους τύπους, οἱ ὁποῖοι διαμορφοῦνται ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν νέων κοσμοθεωριακῶν ρευμάτων. Ὁ μαρξισμὸς, ὁ φροῦδισμὸς, ὁ ὑπαρξισμὸς διαμορφοῦν ἀνθρώπινους τύπους, εἰς τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ φέρωμεν τὸ Εὐαγγέλιον καὶ συνεπῶς δὲν δυνάμεθα νὰ τοὺς ἀγνωσῶμεν. Ἰδιαιτέρως ἔχομεν ἀνάγκην τῆς ψυχολογίας καὶ ψυχοθεραπευτικῆς εἰς τὰς περιπτώσεις κρισίμων καταστάσεων ὡς νευροπαθειῶν, ψυχώσεων, ἀνωμαλιῶν τοῦ χαρακτήρος (τοξικομανίας, ἀλκοολισμοῦ, σεξουαλικῶν διαστροφῶν κλπ.) Ἡ δυσκολία εἶναι ὅτι αἱ ἐπιστήμαι αὗται δὲν προϋποθέτουν τὴν χριστιανικὴν καὶ ὀρθόδοξον ἀνθρωπολογίαν, δι' αὐτὸ καὶ τὰ συμπεράσματά των ἔρχονται κάποτε εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὴν χριστιανικὴν μας πίστιν. Ἡ στάσις μας ἀπέναντι των ἀντὶ νὰ εἶναι ἀπορριπτικὴ ὀφείλει νὰ εἶναι κριτικὴ καὶ «προσληπτικὴ». Ἐχομεν ἀνάγκην αἱ ἐπιστήμαι αὗται, ὅπως καὶ ὅλα τὰ ἀνθρώπινα ἔργα, προσλήψεως εἰς τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀγιασμοῦ.

πρὸς τὴν Ἐκκλησιολογίαν. Ἐπῆλθε δηλ. μία ἀπεκκλησιοποίησις τῆς Θεολογίας καὶ ἐν συνεχείᾳ τῆς Ποιμαντικῆς. Ἡ ἐνσωμάτωσις εἰς τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, τὴν Ἐκκλησίαν, δὲν ἐθεωρεῖτο γεγονός ἀρχικῆς σημασίας διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ πιστοῦ, ὁ ὁποῖος ἠδύνατο νὰ σωθῆ διὰ μιᾶς κατακορύφου σχέσεως μετὰ τοῦ Χριστοῦ χωρὶς τὴν ἐκκλησιαστικὴν κοινωνίαν. Μία τοιαύτη Χριστομονιστικὴ Ποιμαντικὴ, ἀποξενωθείσα τῆς Ἐκκλησίας, ἦτο φυσικὸν νὰ παύσῃ νὰ εἶναι ὄντολογικὴ Ποιμαντικὴ (δηλ. Ποιμαντικὴ προσλήψεως, ἀγιασμοῦ καὶ θεώσεως τοῦ ὄλου ἀνθρώπου ἐν τῷ σῶματι τοῦ Χριστοῦ, τῆ Ἐκκλησίᾳ) καὶ νὰ ἐκπέσῃ εἰς μίαν ξηρὰν καθηκοντολογίαν. Ὁ περιορισμὸς μάλιστα τῆς Ποιμαντικῆς εἰς ἐν κεφάλαιον, τὴν καθηκοντολογίαν, κατεκυρώθη διὰ τῆς ἀναφορᾶς μόνον εἰς τὰ καθηκοντολογικὰ Καινοδιαθηκικά καὶ Πατερικά κείμενα, ὅπως τὰς Ποιμαντικὰς ἐπιστολάς, καὶ τὰς κατὰ τὸ παράδειγμα αὐτῶν συνταχθεῖσας 1) κανονικὴν ἐπιστολὴν τοῦ Γρηγορίου Νύσσης πρὸς τὸν Λητόιον, ἐπίσκοπον Μελιτηνῆς, 2) Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, Λόγος Ἀπολογητικὸς τῆς εἰς Πόντον φυγῆς ἕνεκεν ἢ περὶ Ἱερωσύνης, 3) Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Λόγος περὶ Ἱερωσύνης καὶ ἄλλα παρόμοια ἔργα⁴. Δὲν κατεβλήθη, δηλαδὴ, προσπάθεια θεωρητικῆς ὀλοκλήρου τῆς Καινῆς Διαθήκης καὶ τῶν Πατέρων ἀπὸ ποιμαντικῆς ἀπόψεως. Παρεθεωρήθη ὅτι ὅλα τὰ Καινοδιαθηκικά καὶ Πατερικά κείμενα εἶναι κατ' ἐξοχὴν ποιμαντικά, ἐφ' ὅσον ὅλα συνετάχθησαν ὄχι δι' «ἐπιστημονικούς», ἀλλὰ διὰ καθαρῶς ποιμαντικούς σκοπούς, ἦτοι τὴν οἰκοδομὴν τῶν παραληπτῶν, (ἐὰν ἦσαν ἐπιστολαί), ἢ τῶν ἀκροατῶν (ἐὰν ἦσαν κηρύγματα), τὴν ἐπίλυσιν ἀπορίων, τὴν διόρθωσιν τῶν κακῶς ἐχόντων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τὴν καταπολέμησιν τῶν αἱρέσεων. Οἱ πρακτικοὶ ὅμως καὶ σωτηριολογικοὶ σκοποὶ, εἰς τοὺς ὁποίους ἀπέβλεπεν ἡ Ἀποστολικὴ καὶ Πατερικὴ Ποιμαντικὴ δὲν τὴν καθίστων ὀλιγότερον θεολογικὴν. Ὁ Ἀπ. Παῦλος, ἐπὶ παραδείγματι, ἐχρησιμοποίησεν ἐν θεολογικῶτατον ἐπιχείρημα, τὴν κένωσιν τοῦ προϋπάρχοντος τῆς ἐνσαρκώσεως Λόγου, διὰ νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τοὺς Φιλιππησίους νὰ ἔχουν ταπεινοφροσύνην καὶ ἐκκλησιαστικὴν ἐνότητα. Ὁ Χριστὸς ὄχι μόνον ὡς ἀνθρώπινον ἠθικὸν πρότυπον, ἀλλ' ὡς προϋπάρχων κενωθείς Θεὸς τίθεται ὡς βᾶσις τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας τῶν Φιλιππῶν (Φιλ. β' 5-11).

Ἡ ἀπεκκλησιοποίησις τῆς Ποιμαντικῆς δὲν διαπιστοῦται μόνον εἰς τὰ ποιμαντικά ἐγχειρίδια, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας ζωῆς.

α. Τὰ Μυστήρια ἐν πρώτοις ἐκλαμβάνονται ὡς μέσα ἀτομικῆς σωτηρίας καὶ ὄχι ὡς πράξεις, διὰ τῶν ὁποίων ἀποκαλύπτεται καὶ πραγματοποιεῖται ἡ Ἐκκλησία. Κοινωνοῦμεν π.χ. μόνον διὰ νὰ λάβωμεν ὑπερφυσικὴν δύναμιν καὶ νὰ συνεχίσωμεν τὸν ἀγῶνα

4. Πρβλ. Δ. Μωραίτου, Εἰσαγωγή εἰς τὴν Ποιμαντικὴν, σελ. 28 καὶ ἐξ.

τῆς πνευματικῆς ζωῆς καὶ ὄχι διὰ τὴν ἐνωθῶμεν μὲ τὸν Χριστὸν καὶ τοὺς ἀδελφούς μας εἰς τὸ Θεανθρώπινον Σῶμά Του.

β. Τὸ Κήρυγμα καὶ ἡ Κατήχησις ἀπεξενώθησαν ἐπίσης τοῦ δόγματος, τῆς Θεολογίας καὶ τῆς Ἐκκλησιολογίας. Δὲν εἰσάγουν εἰς τὴν πίστιν καὶ τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας. Πολλὰ ἐξ αὐτῶν θὰ ἠδύνατο νὰ ἀκουσθοῦν εἰς ἓνα ἑτερόδοξον Ναὸν ἢ νὰ ἀναγνωσθοῦν εἰς μίαν ἄθεον ἀγωγὴν τοῦ πολίτου. Ἀκούομεν πολλάκις περὶ ἰδανικῶν, ἰδεωδῶν, ἀξιῶν, κυριαρχίας τοῦ πνεύματος ἐπὶ τῆς ὕλης καὶ ἄλλων Πλατωνοκαντικῶν πραγμάτων, ἐνῶ σπανίως ἀκούομεν περὶ τῆς Ἁγίας Τριάδος, τοῦ ἔργου τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τοῦ μυστηρίου τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς καινῆς ἐν αὐτῇ ζωῆς.

γ. Ἀπολέσαντες τὴν ἔννοιαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὡς Θεολογίας καὶ ὡς πείρας «σώματος Χριστοῦ» καὶ «κοινωνίας ἁγίων», περιορίσαμεν καὶ εἰς τὸ λεξιλόγιόν μας τὴν λέξιν «Ἐκκλησία» ἀντικαταστήσαντες αὐτὴν δι' ἄλλων ὄρων, ὡς «θρησκεία» κ.τ.λ. ἂν καὶ ὁ Κύριος οὐδέποτε ὠμίλησε περὶ θρησκείας, ὁμίλησας μόνον περὶ Ἐκκλησίας (πρβλ. Ματθ. ιστ' 18 καὶ ιη' 17). Εἶναι ἀξιοπρόσεκτον ὅτι ἐνῶ ὁ ὄρος Ἐκκλησία ἀπαντᾷ 114 φορές εἰς τὴν Κ.Δ., ὁ ὄρος θρησκεία ἀπαντᾷ μόνον 4 καὶ ὄχι πάντως διὰ τὴν ἐκφράση τὴν πραγματικότητα τῆς Ἐκκλησίας⁵.

Δὲν ὑπάρχει τομεὺς τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας ζωῆς, ὁ ὁποῖος νὰ μὴ ἀπώλεσε κάτι ἀπὸ τὴν θεολογικὴν καὶ ἐκκλησιολογικὴν του διάστασιν: Ἡ ἀποστολὴ τῶν κληρικῶν, ἡ σχέσις Ἐκκλησίας καὶ Κράτους, ἡ ἐνορία, ἡ φιλανθρωπία, ἡ συμμετοχὴ εἰς τὴν οἰκουμενικὴν κίνησιν.

Β' Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΤΕΡΙΚΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΟΛΟΓΙΑΝ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑΝ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΠΑΝΑΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ

Εἰς τὸ Α' μέρος τῆς παρούσης εἰσηγήσεως ὑπεστηρίχθη ὅτι ἡ παρέκκλισις τῆς Ποιμαντικῆς ὀφείλεται εἰς τὴν νοθεῖαν τῆς Θεολογίας καὶ ἰδιαιτέρως τῆς Ἐκκλησιολογίας. Ὁ πιστὸς λαὸς διετήρησε βεβαίως συνειδήσιν τῆς σημασίας τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὴν σωτηρίαν του, ὡς καὶ τῆς σημασίας τοῦ Ναοῦ, ὡς τοῦ κέντρου, εἰς τὸ ὁποῖον πρεγματοποιεῖται ἡ

5. Ὁ ὄρος θρησκεία παρὰ Πρξ. κστ' 5 ἀναφέρεται εἰς τὸν Ἰουδαϊσμόν, παρὰ Κολ. β' 18 εἰς μορφὴν τινὰ ἀγγελολατρίας, παρὰ Ἰακώβω α' 26, 27 σημαίνει μᾶλλον «θρησκευτικότης». Ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ Al. Richardson: «Δυσκόλως δύναται νὰ λεχθῆ ὅτι ἡ λέξις θρησκεία ὅπως χρησιμοποιεῖται σήμερον εἶναι καθόλου βιβλικὴ λέξις. Δὲν ἀπαντᾷ εἰς τὴν Π.Δ. καὶ εἰς τὴν Κ.Δ., δὲν ὑπάρχει κατακρίσις τῆς διὰ τὴν σύγχρονον χρῆσιν. Ἡ πίστις τοῦ Χριστοῦ δὲν παρουσιάζεται ὡς μία ἀπὸ τὰς θρησκείας τοῦ κόσμου, ἀλλ' ὡς ἡ μοναδικὴ καὶ τελικὴ ἀλήθεια μὲ τὴν ὁποῖαν οὐδὲν ἕτερον Εὐαγγέλιον δύναται νὰ συγκριθῆ» (A Theol. Wordbook of the Bible, ἐκδ. Alan Richardson, New York 1968, σελ. 188).

Ἐκκλησία διὰ τῆς συνάξεως τῶν πιστῶν καὶ τῆς μετοχῆς τῶν εἰς τὴν Θ. Εὐχαριστίαν. Δι' αὐτὸ τὸν μὲν Ναὸν ὀνομάζει ἐπὶ τὸ ὀρθοδοξότερον «Ἐκκλησίαν» κατὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως σταυροκοπεῖται, χωρὶς νὰ ἔχη διδαχθῆ πρὸς τοῦτο, εἰς τὴν φράσιν «εἰς μίαν, ἁγίαν, καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν». Ὅτι ὁ εὐσεβὴς ὀρθόδοξος λαὸς διετήρησεν εἰς τὰ βάθη τῆς συνειδήσεώς του, σήμερον τονίζεται καὶ θεολογικῶς. Ζῶμεν εἰς μίαν ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποῖαν, χάριτι θεῆα, ἡ Θεολογία μας ἀποτοξινούται ἀπὸ τὰς ξένας ἐπιδράσεις καὶ οἱ ὀρθόδοξοι Θεολόγοι ἐπιστρέφουν εἰς τοὺς Πατέρας καὶ δι' αὐτῶν εἰς τὴν ἀληθῆ ὀρθόδοξον Ἐκκλησιολογίαν.

Ἡ ἐπιστροφή αὐτὴ καθιστᾷ δυνατόν τὸν ἐκκλησιολογικὸν προσανατολισμόν τῆς Ποιμαντικῆς καὶ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς ἀπὸ τὴν βαβυλωνίον αἰχμαλωσίας τοῦ ἀνθρωποκεντρισμοῦ⁶. Ἄλλ' ὡς ἴδωμεν εἰς ἀδράς γραμμὰς ποῖα εἶναι ἡ νέα περὶ Ἐκκλησίας ἀντίληψις, τὴν ὁποῖαν ὀφείλομεν εἰς τοὺς Πατέρας.

Ἡ Ἐκκλησία ὡς ἡ τελεία κοινωνία τῆς Ἁγίας Τριάδος μετὰ τῶν ἁγίων Ἀγγέλων καὶ τῶν ἀνθρώπων προὑπήρχε τῆς πτώσεως, ἀποτελοῦσα «τὴν πρώτην καὶ προσφιλεστάτην δημιουργίαν τοῦ Θεοῦ»⁷. Ἡ οὐσία τῆς πτώσεως ἐγκεῖται εἰς τὴν διὰ τῆς ἀνυπακοῆς πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς υἰοθετήσεως τῆς αὐτονομίας καὶ αὐταρκειᾶς διάσπασιν τῆς κοινωνίας, ἀποξένωσιν καὶ ἀποστασίαν τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν Θεόν. Ἄλλ' ὁ φιλάνθρωπος Θεὸς διὰ τῆς «ἐν τῷ γίνεσθαι»⁸ ἢ «σκιδούρ»⁹ Ἐκκλησίας τῆς Π. Διαθήκης προητοίμασε τὴν ἀνάπλασιν τῆς Ἐκκλησίας, συντελεσθεῖσης διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος Ἐκκλησίας σάρκα «ἀνέλαβεν»¹⁰. Ἡ Ἐκκλησία οὕτως «ἀπέβη ἡ τελεία κοινωνία τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων, ἐπιτευχθείσης ἐν αὐτῇ καὶ δι' αὐτῆς τῆς ἄνευ ἀποστάσεως περιχωρήσεως τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ Θεῷ καὶ τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ»¹¹.

Εἰς τὴν Ἐκκλησίαν κατὰ ταῦτα τελεῖται ἡ ἐν Χριστῷ ἔνωσις καὶ ἐπανασύνδεσις τοῦ πεσόντος ἀνθρώπου μετὰ τῆς Ἁγίας Τριάδος, τῶν ἁγίων Ἀγγέλων καὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων καὶ ὁ ἀμαυρώσας τὸ «κατ' εἰκόνα» ἀνθρώπος ἀνακαινίζεται καὶ προγεύεται τῆς τελικῆς δόξης τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, προθάλαμον τῆς ὁποίας ἀποτελεῖ ἡ Ἐκκλησία. Ὁ πιστὸς σώζεται, διότι ἐγκεντρίζεται εἰς τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, τὴν Ἐκκλησίαν, ὅπως ὁ κλάδος εἰς

6. Ὁρα J. Scharfenberg, The Babylonian captivity of pastoral Theology, ἐν «The Journal of Pastoral Care» 3 (1954) 125-134.

7. Κ. Μουρατίδου, Ἡ οὐσία καὶ τὸ πολίτευμα τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὴν διδασκαλίαν Ἰω. τοῦ Χρυσόστομου, Ἀθήναι 1958, σελ. 101.

8. Ἐνθ' ἄνωτ.

9. Ι. Καρμίρη, Ἐκκλησία, ἐν Θ.Η.Ε., τ. Ε', σελ. 468.

10. Ἰω. Χρυσόστομος, PG 52, 429.

11. Κ. Μουρατίδου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 95.

τὸ δένδρον τῆς ζωῆς. Διὰ τοῦ ἐγκεντρισμοῦ αὐτοῦ ἡ θεία ζωὴ τοῦ Χριστοῦ γίνεται ἰδική του ζωή. Ἡ ἀσθένειά του ἀναλαμβάνεται ἀπὸ τὸν Θεάνθρωπον Χριστὸν καὶ θεραπεύεται. Διὰ τῆς μετοχῆς του αὐτῆς εἰς τὴν καινὴν κτίσιν τῆς Ἐκκλησίας ὁ πιστὸς μεταμορφοῦται εἰς ὅλας τὰς ὑπαρξιακὰς του διαστάσεις εἰς «καινὸν ἄνθρωπον» ἐν Χριστῷ καὶ θεοῦται.

Ἡ σωτηρία αὐτὴ εἶναι ὄντολογικὴ. Ὅπως ἡ πτώσις τοῦ ἀνθρώπου δὲν ὑπῆρξε μόνον ἠθικὴ ἀλλὰ καὶ ὄντολογικὴ (διαστροφή τοῦ ὄλου ἀνθρώπου), ἔτσι καὶ ἡ σωτηρία δὲν εἶναι ἠθικὴ μόνον, δηλ. μετάνοια ἀπὸ τῶν κακῶν ἔργων, ἡ δ ι κ α ν ι κ ῆ, δηλ. ἄφεσις τῶν ἁμαρτιῶν δυνάμει τῆς ὑπὸ τῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ ἱκανοποιήσεως τῆς τρωθείσης θείας δικαιοσύνης, ἀλλὰ ἀνακαινίσις καὶ λύτρωσις ψυχοσωματικὴ διὰ τοῦ ἐμβολιασμοῦ τοῦ πιστοῦ εἰς τὴν θεανθρώπινην σάρκα τοῦ Χριστοῦ, τὴν Ἐκκλησίαν, εἰς τὴν ὁποῖαν οὗτος γίνεται «σύμφυτος» καὶ «ὄμμαϊμος» τῷ Χριστῷ.

Τυχὸν ἀναζητήσις τῆς σωτηρίας ἔξω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν εἶναι ματαιοπονία, διότι ἀφήνει τὸν ἄνθρωπον διχασμένον καὶ διεσπασμένον, ἐκτὸς τῆς κοινωνίας μετὰ τῆς Θείας Τριάδος. Τὸν ἀφήνει ἐπίσης ἀθεράπευτον, ἐφ' ὅσον ἡ ὑπαρξίς του δὲν λυτροῦται διὰ τῆς προσλήψεώς της εἰς τὴν ὑγιᾶ καὶ θεϊαν σάρκα τοῦ Χριστοῦ («τὸ γὰρ ἀπρόσληπτον καὶ ἀθεράπευτον», Γρηγόριος Ναζιανζηνός).

Εἶναι αὐτονόητον διὰ τοὺς ὀρθοδόξους ὅτι ἡ σωτηρία τοῦ πιστοῦ ἐγκρατεῖται εἰς τὴν ἐνσωμάτωσιν του εἰς τὴν συγκεκριμένην ἱστορικὴν Ἐκκλησίαν καὶ ὄχι εἰς μίαν ἀόρατον, ἰδέατὴν Ἐκκλησίαν. Ἡ δὲ ἀληθὴς Ἐκκλησία, εἰς τὴν ὁποῖαν σαζόμεθα, εἶναι μία, ὅπως εἰς εἶναι καὶ ὁ ἀληθὴς Χριστός. Ὑπάρχουν πολλαὶ αἱρέσεις καὶ σχίσματα, ἀλλὰ μία μόνον ἀληθὴς Καθολικὴ (Καθολικὴ = πλήρης) καὶ Ἀποστολικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, διαθέτουσα τὸ πλῆρωμα τοῦ Χριστοῦ εἰς τὰ Μυστήρια καὶ τὴν διδασκαλίαν καὶ ἅρα τὴν σωτηρίαν. Κάθε διάκρισις μετὰ τοῦ Χριστοῦ τῶν Μυστηρίων καὶ τοῦ Χριστοῦ τοῦ δόγματος εἶναι ἀπαράδεκτος ἀπὸ ὀρθοδόξου ἀπόψεως, διότι διχάζει τὸν Χριστὸν. Διὰ τοῦτο δὲν δυνάμεθα, ὡς ὀρθόδοξοι, νὰ παραδεχθῶμεν οὔτε τὴν θεωρίαν τῶν κλάδων οὔτε τὴν κίνησιν τοῦ λεγομένου «λαϊκοῦ οἰκουμενισμοῦ»¹² καὶ τῆς μυστηριακῆς ἐπικοινωνίας μετὰ τῶν ἑτεροδόξων (Intercommunion) ἄνευ τελείας δογματικῆς συμφωνίας.

Εἰς τὴν ἱστορικὴν αὐτὴν, ὀρατὴν καὶ Καθολικὴν Ἐκκλησίαν «ἀλλήλοις καὶ τῷ Χριστῷ συναπτόμεθα», ἐπανερχόμεθα εἰς τὸν πατρικὸν οἶκον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐξωρίσθημεν μετὰ τὴν παρακοήν, διὰ ν' ἀπολαύσωμεν τὴν χαρὰν τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς οἰκογενείας μας, εἰς τὴν ὁποῖαν «ὁ πρωτότοκος ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς» (Ρωμ. η' 29)¹³ ἀδελφός

μας Κύριος Ἰησοῦς συνεκάλεσε καὶ συνήγαγε ὅλα τὰ πρῶην διεσκορπισμένα τέκνα τοῦ Θεοῦ. «Διὰ γὰρ τοῦτο πάντα ἐγένετο διὰ τοῦτο καὶ Θεὸς ἄνθρωπος γέγονε καὶ πάντα ἐκεῖνα ἐπραγματεύσατο, ἵνα ἡμᾶς συναγάγῃ¹⁴, λέγει ὁ ἱ. Χρυσόστομος. Καὶ ἀλλαχοῦ: «Τί ἐστίν, ἵνα συναγάγῃ τοὺς ἐγγὺς καὶ τοὺς μακράν; Ἐν σῶμα ἐποίησεν. Ὁ ἐν Ρώμῃ καθήμενος, τοὺς Ἰνδοὺς μέλος εἶναι νομίζει ἑαυτοῦ. Τί ταύτης τῆς συναγωγῆς ἴσον, καὶ πάντων κεφαλὴ ὁ Χριστός»¹⁵.

Ὁ Χριστός, ὡς κεφαλὴ καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ὡς ψυχὴ τῆς Ἐκκλησίας ἀποκαθιστοῦν συνεχῶς τὴν ἐνότητα αὐτὴν. Ἰδιαιτέρως κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς διὰ τῆς ἐκχύσεως τοῦ Παρακλήτου ὁ Πατὴρ «εἰς ἐνότητα πάντας ἐκάλεσεν». Ἐκτοτε ἡ Ἐκκλησία ζῆ μίαν διαρκῆ Πεντηκοστὴν, ἐφ' ὅσον τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ ὄχι εἰς ἄνθρωπος συνιστᾷ τὴν ἀενάως ἀναβλύζουσαν πηγὴν τῆς ἐνότητός της. Τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἐνότητος περιγράφει ὠραιοτάτα τὸ β' κεφ. τῆς πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολῆς. Οἱ πρῶην ἐχθροί, ξένοι, πάροικοι, οἱ μακράν καὶ οἱ ἐγγὺς, συνοικοδομοῦνται ἐν Χριστῷ εἰς κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ ἐν Πνεύματι. Ἐνθ' ὁ διάβολος διαιρεῖ, ἀπομακρύνει ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ τοὺς ἀδελφούς μας, διασπᾷ τὴν ἐνότητα, ὁ Χριστὸς ἐνώνει, συνάγει, συσσωματώνει εἰς ἐν Σῶμα. Ἄλλ' αὐτὸ τὸ ὁποῖον ὁ Χριστὸς μᾶς παρέχει, ὡς δῶρον καὶ χάριν, ἡμεῖς ὀφείλομεν νὰ προσοικειωθῶμεν διὰ τοῦ προσανατολισμοῦ τῆς ἐλευθερίας μας πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τῆς ἀσκήσεως, διὰ τῆς ὁποίας ἡ ἀντιδραστικὴ φύσις μας νικᾶται καὶ μεταμορφοῦται κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτὴν. Ἡ ἐν Χριστῷ ἐκκλησιοποίησις τοῦ ἀνθρώπου, δηλ. ἡ ἐπάνοδος εἰς τὴν κοινωνίαν τῆς Ἁγίας Τριάδος, συνεπάγεται καὶ τὴν λύτρωσιν ὁλοκλήρου τῆς μέχρι τοῦδε συστεναζούσης καὶ συνωδινούσης δημιουργίας τοῦ Θεοῦ. Ἰδού διατὶ ἡ σάρκωσις τοῦ Λόγου, μετὰ τοῦ ὁποίου σαρκοῦται καὶ ἡ Ἐκκλησία, χαροποιεῖ τὰ πάντα: «Τὰ σύμπαντα σήμερον χαρὰς πληροῦνται, Χριστοῦ τεχθέντος ἐκ τῆς Παρθένου»¹⁶.

Ὁ Θεάνθρωπος Χριστὸς καὶ ἡ Ἐκκλησία Του, ἀποτελοῦν τὴν ἀπάντησιν τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ δρᾶμα τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου. Εἶναι μία ἀπάντησις ἰδιαιτέρως χρήσιμος δι' ὅλους μας, οἱ ὅποιοι πάσχομεν ἀπὸ ἔλλειψιν νοήματος, μοναξίαν καὶ ἀποξένωσιν. Ζῶμεν ὅλοι τὴν πραγματικότητα τοῦ παλαιοῦ, μὴ ἐκκλησιοποιηθέντος κόσμου, τῆς φθορᾶς καὶ τῆς διασπάσεως, ὥστε νὰ γνωρίζωμεν τὴν τραγωδίαν του. Ἄλλ' ἄς ἐχη δόξαν ὁ Πατὴρ, ὁ Υἱὸς καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, διότι ἐν μέσῳ τοῦ πεπτωκότος καὶ ἀποξενωμένου ἀπὸ τὸν Θεὸν κόσμου μας ἐγκαινίασαν τὴν Βασιλείαν τῆς ἀγάπης τοῦ Πατρός, τὴν Ἐκκλησίαν, ἐν τῇ ὁποία ἡ ἐνωσις καὶ ἡ κοινωνία Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ἀποκαθίσταται.

12. Πρβλ. ἡμετέρων ἐργασίαν: Ἡ κρίσις Θεολογίας καὶ Οἰκουμενισμοῦ ἐν Ἀμερικῇ, ἐνθ' ἄνω.

13. Πρβλ. Α. Γ ι ἔ β τ ι τ ε ς, Ἡ Ἐκκλησιολογία τοῦ Ἀπ. Παύλου κατὰ τὸν ἱ. Χρυσόστομον, σελ. 205.

14. ΡΓ. 57, 251.

15. ΡΓ. 59, 361.

16. Ἀπὸ τὴν Ἑμολογίαν τοῦ ὁρθοῦ τῶν Χριστουγέννων.

ΣΟΦΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

ΠΑΡΑ S. BOULGAKOFF ΚΑΙ VL. LOSSKY*

Ἄλλ' ἄς ἴδωμεν ἀναλυτικώτερον τί εἶναι ἡ Σοφία.

Ἡ Σοφία εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ κόσμου ἢ καλλίτερον τὸ σύνολον τῶν δημιουργικῶν ἐνεργειῶν τῆς Θεότητος. Ὡς ἀρχὴ (ἢ Σοφία) εὐρίσκεται «μεταξὺ» τοῦ Ἀπολύτου καὶ τοῦ Κόσμου, ὡς μία τρόπον τινα ἀ τρίτη ὑπαρξίς, ἢ ὁποῖα συγκεντρώνει (εἰς τὸν ἑαυτὸν τῆς) τὴν θείαν καὶ τὴν κτιστὴν φύσιν.

Σοφία εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ κόσμου. Ὁ κόσμος εἶναι σοφια(νι)κὸς ἐν τῇ δυνάμει καὶ χαοτικὸς ἐν τῇ πράξει. Εἶναι ἀληθές, ὅτι εἰς τὴν Σοφίαν ὁ S. Boulgakoff ἔδωσε ἔννοιαν περισσώτερον τοῦ δέοντος κοσμολογικῆν. Εἶναι ἡ Σοφία τὸ θῆλυ, ἢ μητρικὴ γαστήρ τοῦ Εἶναι, ὅπου ἡ Ἁγία Τριάς ἐπεκτείνεται διὰ τῶν τριῶν ὑποστάσεων ἐπὶ τὸ αἰώνιον θῆλυ, τὸ ὁποῖον μεταβάλλεται εἰς ἀρχὴν τοῦ κόσμου καὶ τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὴν τετάρτην ὑπόστασιν. Τὸ αἰώνιον αὐτὸ θῆλυ δὲν εἶναι κατασκευάσμα, ἀλλὰ εἶναι τοποθετημένον μεταξὺ Θεοῦ καὶ Κόσμου. Καὶ ἐνῶ δὲν εἶναι οὔτε τὸ ἀπόλυτον οὔτε καὶ τὸ θεῖον, περιέχει Θεῖαν δυνάμιν κατ' ἀπόλυτον τρόπον. Ἄλλωστε, μὴ κατέχον τὴν αἰωνιό-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 210.

Τώρα δυνάμεθα νὰ κατανοήσωμεν τὴν ἀπόλυτον θέσιν τῶν Πατέρων, τὴν τόσον σκανδαλίζουσαν τοὺς οὐμανιστὰς Χριστιανούς, κατὰ τὴν ὁποῖαν «extra ecclesiam nemo saluatur» (ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας οὐδεὶς σώζεται) (Ὡριγένης) ἢ «ἔξω τῆς Ἐκκλησίας δὲν ὑπάρχει σωτηρία» (Κυπριανός)¹⁷ ἢ «δύναται τις ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας νὰ ἔχη τὸ πᾶν, πλὴν τῆς σωτηρίας. Δύναται νὰ ἔχη τιμὴν, δύναται νὰ ἔχη μυστήριον, δύναται νὰ κρατῇ τὸ Εὐαγγέλιον, δύναται νὰ ἔχη καὶ νὰ κηρύττῃ τὴν πίστιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγ. Πνεύματος, ἀλλ' οὐδέποτε θὰ ἠδύνατο νὰ τύχῃ τῆς σωτηρίας, εἰ μὴ ἐν τῇ Καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ» (Αὐγουστίνος)¹⁸. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν καὶ πᾶσα προσπάθεια διασπάσεως τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας θεωρεῖται ἀπὸ τοὺς Πατέρας μέγιστον ἁμάρτημα, τὸ ὁποῖον οὐδὲ διὰ τοῦ μαρτυρίου ἐξαγνίζεται. Πράγματι, «δὲν δύνανται ὅπως εἶναι μετὰ τοῦ Θεοῦ, ὅσοι δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ μένουν ἐν ὁμονοίᾳ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ»¹⁹.

(Συνεχίζεται) ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΝ. ΚΑΨΑΝΗΣ Δρ. Θ.

17. Πρβλ. Π. Τρεμπέλα, *Δογματικὴ*, τ. Β', σελ. 343. Κατὰ τὸν αὐτὸν Πατέρα: «δὲν δύναται νὰ ἔχη τὸν Θεὸν Πατέρα ἐκεῖνος, ὅστις δὲν ἔχει τὴν Ἐκκλησίαν μητέρα».

18. Ἐνθ' ἄνωτ'.

19. Κυπριανόυ, *De catholicae Ecclesiae unitate*, 14, ἐκδ. Κ. Δρατσέλλα, σελ. 42.

τητα, κατέχει τὰ πάντα modo aeternitatis. Εἶναι ἐκτὸς χρόνου. Κυριαρχεῖ ἐπὶ τοῦ χρόνου, ἀλλὰ ἡ αἰωνιότης δὲν τοῦ ἀνήκει. Εἰς τὸν κόσμον τῶν ἰδεῶν ἢ Σοφία εἶναι ἡ ρίζα τῆς ὑπάρξεώς των. Τέλος, ὁ κόσμος ὡς Σοφία εἶναι ἡ Σοφία τοῦ μέλλοντος. Ὑπάρχει λοιπὸν ἐν μέρος τῆς Σοφίας ἐντὸς τοῦ Κόσμου καὶ ἐν ἄλλο ἐκτὸς τοῦ Κόσμου. Διότι ἡ κτίσις τοῦ Κόσμου ἔγινεν «ἐν Σοφίᾳ» ἐκ τῶν δύο κέντρων, τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς. Αὐτὸ διαχωρίζει τὴν θείαν Σοφίαν ἀπὸ τὴν κοσμικὴν Σοφίαν. Αἱ δύο κατηγορίαι τῆς Σοφίας θὰ δώσουν τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὸν S. Boulgakoff νὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὴν ὕλην. Ὡς τέως μαρξιστῆς γνωρίζει καλῶς τὸ θέμα. Θὰ κτυπήσῃ τὸν ὕλισμόν, διὰ νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν ὑπαρξίαν τῆς «πνευματικῆς σωματικότητος». Ἄλλωστε ὁ κόσμος εἶναι μία σωματικότης, ἐν σῶμα. Δι' ὃ καὶ ἡ Σοφία παρουσιάζεται εἰς δύο κατηγορίας. Αὐτὸν τὸν δυισμόν τῆς Σοφίας τοῦ S. Boulgakoff θὰ κατηγορήσουν. Ὁ καθηγητῆς καὶ πρωτοπρ. Β. Ζενκόφσκη ἀναφέρεται εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, λέγων ὅτι εὐρισκόμεθα πρὸ χρησιμοποίησεως ἀστόχων ὁρολογίων ὑπὸ τοῦ S. Boulgakoff, ἰδίως ὅταν μαθαίνωμεν, ὅτι ὑπάρχει Σοφία κτιστὴ καὶ Σοφία ἄκτιστος! Διατί ὅμως τὴν ὀνομάζει «τετάρτην ὑπόστασιν»; Διότι εἶναι τὸ «τρίτον Εἶναι» (μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ γῆς), μεταξὺ Θεοῦ καὶ Κόσμου. Ἡ χρησιμοποίησις ὅμως τῆς λέξεως «ὑπόστασις» ἔχει φιλοσοφικὴν καὶ ὄχι θεολογικὴν ἔννοιαν. Θεολογικῶς ἡ Σοφία τοῦ Θεοῦ ὡς ζῶσα φύσις θὰ μετέβαλλε τὴν Ἁγ. Τριάδα εἰς Τετράδα! Τοιοῦτοτρόπως τὴν φιλοσοφικὴν ἔννοιαν τῆς «ὑποστάσεως» τὴν μεταβάλλει θεολογικῶς εἰς «ὑποστατικότητα»! Καὶ ἐξηγεῖ ὅτι ὑποστατικότης εἶναι ὁ τρόπος τοῦ ἀνήκειν εἰς μίαν ὑπόστασιν καὶ ἐνεργεῖν ὡς ἔκφρασις ἐκείνης τῆς ὑποστάσεως. Εἶναι ἀληθές, ὅτι εἰς τὰς τελευταίας ἔννοιαις κατέληξεν εἰς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του, ὅποτε ἀπὸ τὴν Κοσμολογίαν ἐστράφη πρὸς τὴν Δογματικὴν. Τώρα καταλήγει εἰς τὴν ταύτισιν τῶν δύο κατηγοριῶν τῆς Σοφίας, δηλ. τῆς κτιστῆς καὶ ἀκτίστου Σοφίας, διότι εἰς τὴν κτίσιν τοῦ Κόσμου ἡ ἄκτιστος Σοφία γίνεται κτιστή. Ἡ αὐτὴ Σοφία παρουσιάζεται ἐν τῷ Θεῷ καὶ εἰς τὸν Κόσμον. Τοιοῦτοτρόπως καταλήγει ἡ Σοφία νὰ εἶναι ἀνυπόστατος. Εἰς τὴν ἀνυπόστατον αὐτὴν Σοφίαν δίδει ὁ S. Boulgakoff «οὐσίαν» καὶ καταλήγει, ὅτι πρέπει νὰ διαχωρίζωμεν τὴν Σοφίαν ἀπὸ τὴν φύσιν τοῦ Θεοῦ Πατρὸς. Εἰς τὸ τέλος ὅμως ὁ S. Boulgakoff καταλήγει εἰς τὸ ὅτι «ἡ Σοφία τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο εἰ μὴ αὐτὴ αὕτη ἢ φύσις τοῦ Θεοῦ», «δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο εἰ μὴ ὁ Θεὸς Κόσμος, ἢ Θεότης ἐν τῷ Θεῷ, ἢ φύσις ἐν τῷ Θεῷ».

Μετὰ τὴν ἀνάλυσιν τῶν σταδίων τῆς Σοφίας εἰς τὸν S. Boulgakoff, ἄς ἴδωμεν ἐν ὀλίγοις μίαν σύνθε-

σιν από τον καθηγητήν Β. Ζενκόφσκη⁹: 'Ο S. Boulgakoff αναγνωρίζει, ότι ο κόσμος είναι κτιστός, ἄρα δὲν ὑποπίπτει εἰς τὸν Πανθεισμόν. Δέχεται ὅτι τὸ κακὸν εἰς τὸν κόσμον εἶναι ἀπόρροια τοῦ ἐνεργητικοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ κόσμου, ὅτι τὸ κακὸν προέρχεται ἀπὸ τὴν κτίσιν. Δι' αὐτὸ ἡ ψυχὴ τοῦ κόσμου ὑποφέρει ἀπὸ τοὺς δαίμονας. Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν, ὅτι ὁ Κόσμος εἶναι μία ὄντολογικὴ ἐνότης, εἶναι φανερόν, ὅτι ἂν συγκρίνωμεν τὸ Ἀπόλυτον μὲ τὸν Κόσμον, τότε ὁ ὁ Θεὸς καὶ ὁ Κόσμος εἶναι ἄνισοι πραγματικότητες.

Καὶ ὁμως «ἡ φύσις τοῦ Κόσμου καὶ ὁ Θεὸς Κόσμος εἶναι ἓν καὶ τὸ αὐτό». Δι' αὐτό, ἐπειδὴ ὑπάρχει ἡ ταυτότης τοῦ Θεοῦ Κόσμου καὶ τοῦ κτισθέντος Κόσμου, ὑπάρχει ἡ ταυτότης τῆς ἀκτίστου (Θείας) καὶ κτιστῆς Σοφίας κατὰ τὴν φύσιν των. Αὐτὴ ἡ μεταφυσικὴ ὁμοουσιότης Θεοῦ καὶ Κόσμου δὲν ἀποκλείει καθόλου τὴν ὑπαρξίν διαφορᾶς (εἰς τὴν ἐμπειρικὴν τῆς πραγματικότητα) μεταξὺ Θεοῦ καὶ Κόσμου. Ἡ σχέσις αὐτῆ Θεοῦ καὶ Κόσμου εἰς τὸν S. Boulgakoff, κατὰ τὸν Β. Ζενκόφσκη, ἐνῶ βοηθεῖ τόσοσ πολλὴ τὴν κατανόησιν τοῦ μυστηρίου τῆς Θείας Ἐνανθρωπήσεως, καθ' ὅτι ἡ Σοφία λαμβάνει μέρος εἰς τὴν ἐνσάρκωσιν τοῦ Λόγου καὶ εἰς τὴν δόξαν τοῦ Λόγου (δόξα ἐδῶ θεωρεῖται ἡ ἐνέργεια τοῦ Ἁγ. Πνεύματος), ἐν τούτοις φιλοσοφικῶς δὲν εἶναι κατανοητῆ. Ἡ κτίσις τοῦ Κόσμου ἐρμηνεύεται μεταφυσικῶς, ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ Θεὸς ἔκτισε τὸν Θεῖον Κόσμον, μὲ τὴν προϋπόθεσιν, ὅτι θὰ ἐπεκταθῆ καὶ κατέληξε νὰ συνεργασθῆ μετὰ τοῦ μηδενός, ἐπιτρέπων εἰς αὐτὸ νὰ ἐπεκταθῆ εἰς τὸ μέλλον καὶ νὰ παρουσιασθῆ ὡς μία ἄλλη φάσις τοῦ Θεοῦ Κόσμου. Ἡ αἰνιγματικὴ αὐτὴ «φόρμουλα» ἐξηγεῖ ἴσως τὴν ὑπαρξίν τῆς Θείας (ἀκτίστου) Σοφίας, ἡ ὁποία εἰς τὸ μέλλον, κατὰ τὴν κτίσιν τοῦ κόσμου, γίνεται κτῆμα τοῦ κόσμου, ἀλλὰ ἔπειτα τῆς κτίσεως τοῦ κόσμου καὶ κατὰ φυσικὴν συνέπειαν δὲν προπορεύεται ἡ Σοφία τοῦ κόσμου. Τὸ ἄρθρον τοῦ S. Boulgakoff «Ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ Ἐσχατολογία» ἔχει ὡς κεντρικὸν θέμα τὸ ὅτι ὁ κόσμος εἶναι δημιουργημα. Τέλος παίζει μὲ τὰς λέξεις, ὅταν καταλήγη ὅτι ἡ Σοφία εἶναι κτιστὴ καὶ ἀκτιστος, ὅτι ὁ κόσμος εἶναι κτιστός καὶ ἀκτιστός.

Ἐποιολογικὸς μονισμός τοῦ S. Boulgakoff, κατὰ τὸν Β. Ζενκόφσκη, ἂν καὶ εἰς τὴν ὁρολογίαν του περιέχει τὴν σοφολογικὴν δυαρχίαν, ἐν τούτοις περιέχει ἀξιομνημόνευτον σύστημα κοσμολογίας. Ἐξ ἄλλου ὁ S. Boulgakoff δὲν ἀρνεῖται τὸν ἱστορικὸν ντετερμινισμόν, συμφώνως πρὸς τὸν ὅποιον εἰς τὸ τέλος τῆς ἱστορίας θὰ ἔλθῃ «ἡ βασιλεία τῆς ἐλευθερίας». Ὁ S. Boulgakoff ὁμως προχωρεῖ περισσότερον ἀπὸ τὸν Μάρξ, παραδεχόμενος ὅτι «ἡ Σοφία κατευθύνει τὴν ἱστορίαν καὶ ὅτι ἡ σοφολογικότης τῆς ἱστορίας εἶναι ἡ μόνη ἐγγύησις διὰ τὴν ἀναμενομένην λύσιν».

9. B. Z e n k o v s k y, Histoire de la philosophie russe, trad. du russe par C. Andronikoff, t. II, Paris (Galimard) 1954, σσ. 472 ἐξ.

4) Προλεγόμενα εἰς τὴν διαμάχην περὶ τῆς Σοφίας κατὰ τὰ ἔτη 1935-1936.

Ἡμεῖς τοὺς Ἕλληνας δὲν θὰ πρέπη νὰ διαφεύγῃ τὸ γεγονός, ὅτι μετὰ τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1917 πολλοὶ Ρῶσοι (περὶ τοὺς 100) — «ἡ ἐλίτ» τῆς ρωσικῆς σκέψεως—ἀπηλάθησαν ἐκ τῆς Ρωσίας (π.χ. ὁ Κατάνης Κασσιανός, ὁ Β. Ζενκόφσκη, ὁ Βλ. Λόσσκη, ὁ Ν. Μπερντιάγιεφ, ὁ Σ. Μπουλγκάκωφ) καὶ μετέβησαν (ἐκτὸς τῶν αὐτοεξορίστων) εἰς τὴν Δ. Εὐρώπην.

Ἡ Ρωσικὴ Ἐκκλησία ἐδιχάσθη εἰς 7 κυρίως τμήματα, ἐξ ὧν ὑπάρχουν 3 εἰς τὴν Ρωσίαν (ἡ Ἐπίσκοπος Ἐκκλησία ὑπὸ διωγμὸν ἢ ἡ Ἐκκλησία τῶν κατακομβῶν, ἡ «Ζῶσα Ἐκκλησία» ἢ ἡ Ἐκκλησία ἡ ὁποία ἀνεγνώρισε τὸ κομμουνιστικὸν σύστημα καὶ τὸ μέγα τμήμα τῶν Παλαιοπίστων μὲ 2 καὶ αὐτὸ τμήματα) καὶ 4 εἰς τὴν Δ. Εὐρώπην καὶ Ἀμερικὴν, ὅπου ἔχομεν: 1) τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὸ Πατριαρχεῖον Μόσχας, 2) τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον Κωνσταντινουπόλεως, 3) τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὸν Μητροπολίτην Ἀναστάσιον μὲ ἔδραν τὸ Κάρλοβιτς (Σερβίας) μέχρι τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου καὶ τὴν Ἀμερικὴν μετὰ τὸν Β' Παγκόσμιον Πόλεμον καὶ 4) τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Λεοντίου εἰς τὴν Ἀμερικὴν. Ὁ διαχωρισμός ἔχει ἐν πολλοῖς καὶ πολιτικὰ ἐλατήρια, ὡς π.χ. οἱ «Μοσχοβίται» καὶ οἱ «Ἀναστασιανοὶ» (Σοσιαλισταὶ καὶ Μοναρχικοὶ). Πᾶσα διαμάχη μεταξὺ τῶν «ἐμιγκρέδων» πρέπει δυστυχῶς νὰ ἐξετάζεται καὶ ὑπὸ τὸ πρῖσμα τῆς ἐκκλησιαστικῆς διχονοίας καὶ ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν σκοπιὰν τῆς θεολογικῆς διαφορᾶς.

Ὁ S. Boulgakoff καὶ πρὸ τοῦ 1923 ἔγραψεν εἰς τὴν Ρωσίαν περὶ τῆς Σοφίας. Ἡ πρώτη ἀντίδρασις εἰς τὴν Σοφολογίαν τοῦ S. Boulgakoff ἐξεδηλώθη εἰς τὰς 18 Μαρτίου 1927 ὑπὸ τῶν «Ἀναστασιανῶν». Ἐδῶ ἔχομεν τὴν περίφημον ἐπιστολὴν τῆς Συνόδου τῶν «Ἀναστασιανῶν». Ἐν τῷ μεταξὺ πολλοὶ Ρῶσοι πληροφοροῦν ἀπὸ τὴν Δ. Εὐρώπην (ἐγγράφως) τὸ Πατριαρχεῖον Μόσχας περὶ τῆς Σοφολογίας τοῦ S. Boulgakoff, ἐν οἷς καὶ ὁ VI. Lossky¹⁰. Εἰς τὰς 7 Σεπτεμβρίου 1935 ὁ Τοποτηρητὴς τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Σέργιος ἐκδίδει τὸ «Οὐκάκιον» καταδικῆς τῆς Σοφολογίας τοῦ S. Boulgakoff¹¹. Αὐτὸ ὑποχρεώνει τὸν τελευταῖον νὰ ἀπολογηθῆ ἐγγράφως εἰς τὸν Προϊστάμενον τοῦ Μητροπολίτην Εὐλόγιον¹², ὁ ὁποῖος ἀναθέτει εἰς μίαν Ἐπιτροπὴν ἐκ καθηγητῶν τοῦ Ὁρθόδοξου Θεολογικοῦ Ἰνστιτούτου Παρισίων τὴν ἐξέτασιν τοῦ θέματος¹³. Ἡ ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς ἦτο ὑπὲρ τοῦ S. Boulgakoff. Τὸ 1936 ἐκδίδει ὁ ἴδιος ὁ S. Boulgakoff τὴν ἀπάντησιν πρὸς τοὺς «Ἀναστασιανούς»¹⁴.

10. Βλ. O sophij premoudrosti Bozjej..., Παρίσιοι 1935, σ. 5.

11. Ἐνθ' ἄνωτ., σσ. 5-19.

12. Ἐνθ' ἄνωτ., σσ. 20-53.

13. Ἐνθ' ἄνωτ., σσ. 54-64.

14. S. B o u l g a k o f f, Dokladnaja zapiska... (Παράρτημα τοῦ περιοδικοῦ «Pout»), Παρίσιοι 1936, σ. 24.

ΣΥΝΟΔΙΚΑΙ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
 ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἄριθμ. { Πρωτ. 3249
 Διεκπ. 1791 Ἀθήνησι τῇ 1-6-1970

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 1736

Πρὸς
 Τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας
 τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος, κοινοποιοῦσα ὑμῖν κατωτέρω ταυτόχρονον καὶ ταυτόριθμον ἔγγραφον Αὐτῆς πρὸς τὸν Ο.Δ.Α.Ε.Π., παρακαλεῖ ὑμᾶς, ὅπως τοῦ λοιποῦ διὰ πᾶσαν ὑπόθεσιν ἀναγομένην εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῆς Μονίμου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος προβλημάτων Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἀπευθύνησθε ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸ Γραφεῖον αὐτῆς, ἥτοι πρὸς τὸν Ο.Δ.Α.Ε.Π., ὁδὸς Κορνάρου 4, Ἀθήναι.

- † Ὁ Ἀθηνῶν Ἱερωσύμος, Πρόεδρος
- † Ὁ Καλαβρῦτων καὶ Αἰγιαλείας Γεώργιος
- † Ὁ Μυτιλήνης Ἰάκωβος
- † Ὁ Ναυπακτίας καὶ Εἰδορτανίας Δαμασκηνὸς
- † Ὁ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Στυλιανὸς
- † Ὁ Κίτρους Βαρνάβας
- † Ὁ Κασσανδρείας Συνέσιος
- † Ὁ Νικαίας Γεώργιος

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
 Ἀρχιμ. Βαρθολομαῖος Κατσούρης

Πρὸς
 Τὸν Ο.Δ.Α.Ε.Π.
 Κορνάρου 4

Ἐνταῦθα

ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Ν.Δ. 126/69 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» ὁρίζεται, ὅτι πρὸς μελέτην καὶ ἐπεξεργασίαν τῶν θεμάτων τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως τῶν Συνελεύσεων

Ἐν τῷ μεταξύ ὁ Vl. Lossky κατηγορεῖ τὸν S. Boulgakoff, τασσόμενος μὲ τὰς ἀπόψεις τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας (αἱ ὁποῖαι εἶναι ἰδικαί του, διότι αὐτὸς κυρίως ἐπληροφόρησε τὸν Τοποτηρητὴν τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Σέργιον)¹⁵.

(Συνεχίζεται) ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Κ. ΠΑΠΟΥΔΙΔΗΣ

15. Vl. Losskij, Spor o Sophij..., Παρίσις 1936, βλ. κυρίως σσ. 17-46.

τῆς Ἱεραῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας καὶ προετοιμασίαν τῶν ἐπ' αὐτῶν εἰσηγήσεων, ὡς καὶ πρὸς ὑποβοήθησιν ἐν γένει τοῦ ἔργου τῆς Δ.Ι.Σ. ἀφ' ἑνός, καὶ ἀφ' ἑτέρου πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τῆς τε Ἱεραῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας καὶ τῆς Διαρκοῦς Ἱεραῆς Συνόδου, συνιστῶνται Μόνιμοι Συνοδικαὶ Ἐπιτροπαί, ἐξ ὧν ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος προβλημάτων, ἥτοι τῆς διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας (μοναστηριακῆς, διατηρητέας καὶ ἐκπονητέας, ἐνοριακῆς, ἱδρυματικῆς κ.λ.π.), σκοπὸς καὶ ἔργον τῆς ὁποίας εἶναι, κατὰ τὴν παρ. 10 τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1/69 Κανονισμοῦ «περὶ Ὁργανισμοῦ Διοικήσεως τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σωμάτων καὶ Ὁργάνων», ἡ ὑπὸ ἐνιαῖον σύστημα διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως ἀπάσης τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας, ἥτοι τῆς διατηρητέας καὶ ἐκπονητέας μοναστηριακῆς περιουσίας, τῆς ἐνοριακῆς, τῆς τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἱδρυμάτων, τῶν ἱερῶν προσκυνημάτων, τῶν ἱερῶν Μητροπόλεων καὶ τῆς ὑπὸ οἰονδήποτε ὄνομα καὶ διαχειρίσιν ἐνδικομμένης, εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταστή ἁπὴν περισσότερον ἀποδοτικὴ, ἵνα μετὰ τῶν ἄλλων πόρων καὶ ἐσόδων τῆς Ἐκκλησίας ἐπαρκέσῃ αὐτὴ εἰς τὴν κάλυψιν τῆς μισθοδοσίας ἅπαντος τοῦ ἐμμίσθου προσωπικοῦ τῆς καὶ ἀντιμετώπισιν ἀπάσων τῶν λοιπῶν ἀπαραιτήτων πρὸς διεξαγωγὴν τοῦ καθόλου ἔργου αὐτῆς δαπανῶν.

ὑπὸ μὲν τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθμ. 1/69 Κανονισμοῦ προβλέπεται, ὅτι τὸν τρόπον ἐργασίας τοῦ ὅλου μηχανισμοῦ τῶν Μ.Σ.Ε. καθορίζει εἰδικὸς ἐσωτερικὸς αὐτῶν Κανονισμὸς, καταρτιζόμενος ὑπὸ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ἐγκρινόμενος ὑπὸ τῆς ἐπ' αὐτῆς Μ.Σ.Ε. καὶ ἐπικυρουμένου ὑπὸ τῆς Δ.Ι.Σ., ὑπὸ δὲ τοῦ ἄρθρου 44 ὅτι «ὡς Γραφεῖον τῶν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν προβλημάτων Μονίμου Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς λειτουργεῖ ὁ Ὁργανισμὸς Διοικήσεως καὶ Διαχειρίσεως τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Περιουσίας (ΟΔΔΕΠ), κατὰ τὰς περὶ αὐτοῦ διατάξεις τοῦ ἐκάστοτε ἐν ἰσχρῷ κανονισμοῦ του».

Ὡσαύτως, ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 4/69 Κανονισμοῦ «περὶ διοργανώσεως, συγκροτήσεως καὶ λειτουργίας τοῦ Ὁργανισμοῦ Διοικήσεως καὶ Διαχειρίσεως τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Περιουσίας» καθορίζεται, ὅτι σκοπὸς τοῦ ΟΔΔΕΠ εἶναι «ἡ παροχὴ συνδρομῆς καὶ ἐπικουρίας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, ἵνα αὐτὴ ἔχῃ ἐκάστοτε πλήρη εἰκόνα περὶ τῆς οἰκονομικῆς τῆς καταστάσεως καὶ ἡ δημιουργία τῶν οἰκονομικῶν καὶ λοιπῶν προϋποθέσεων καὶ ἡ ἐξέυρεσις τῶν ἀπαραιτήτων πόρων, ἵνα αὐτὴ, ὅσον ὡς σῶμα καθόλου ὅσον καὶ ἐπὶ μέρους ἐπιτελῇ τὸ ἔργον αὐτῆς», ἐνῶ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθμ. 4/69 Κανονισμοῦ ὁρίζεται, ὅτι «ὡς Κεντρικὸν Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ ΟΔΔΕΠ ἐνεργεῖ

ἢ κατὰ τὸ ἐδ. 1 τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Ν.Δ. 126/69 Μόνιμος Συνοδικὴ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ἐπιτροπῆν.

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀπεφάσισεν, ὅπως πᾶσα ὑπόθεσις, ἀναγομένη εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῆς Μόνιμου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς διαβιβάζεται ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸ Γραφεῖον αὐτῆς, ἢτοι πρὸς τὸν Ὄργανισμὸν Διοικήσεως καὶ Διαχειρίσεως Ἐκκλησιαστικῆς Περιουσίας (ΟΔΔΕΠ), τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ εἰσηγουμενῶν τοῦ λοιποῦ πρὸς τὴν, καὶ ὡς Κεντρικὸν Διοικητικὸν Συμβούλιον αὐτοῦ λειτουργοῦσαν, Μόνιμον Συνοδικὴν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ἐπιτροπῆν.

Οἰκοθεν νοεῖται, ὅτι τὰ πρακτικὰ τῆς Μόνιμου Συνοδικῆς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ἐπιτροπῆς εἴτε αὕτη συνεδριάζει ὑπὸ τὴν ὡς ἄνω ιδιότητα εἴτε ὡς Κεντρικὸν Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ ΟΔΔΕΠ θὰ τηρῶνται ἐνιαίως, ἢ δὲ σφραγίς τοῦ ΟΔΔΕΠ θὰ ἰσχύη τοῦ λοιποῦ καὶ ὡς σφραγίς τῆς Μόνιμου Συνοδικῆς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ἐπιτροπῆς.

† Ὁ Ἀθηνῶν Ἱερώλυμος, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεῦν

Ἀρχιμ. Βαρθολομαῖος Κατσούρης

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθ. { Πρωτ. 3632 Ἀθήνησι τῆ 18/6/1970
Διεκπ. 1995

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 1743

Πρὸς

Τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν, ὅτι πολὺς κατὰ τὴν ἰδρυσιν νέων οἰκισμῶν ἢ τὴν ἐπέκτασιν ὑφισταμένων τοιούτων δὲν λαμβάνεται μέριμνα διὰ τὴν πρόβλεψιν διαθέσεως τοῦ καταλλήλου χώρου πρὸς ἀνάγκησιν Ἱεροῦ Ναοῦ, με ἀποτέλεσμα τὴν ἐκ τῶν ὑστέρων δημιουργίαν δυσχερῶν καταστάσεων, ἤχθη εἰς τὴν ἀπόφασιν, ὅπως παρακαλέσῃ ὑμᾶς, ἵνα, ὡς ἀνάγκη περιέρχεται εἰς γνῶσιν ὑμῶν ἢ ἰδρυσιν νέων οἰκισμοῦ ἢ ἢ ἐπέκτασιν ὑφισταμένου τοιούτου, ἔρχεσθε ἐγκαίρως εἰς συνεννόησιν μετὰ τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιακῶν παραγόντων, διὰ τὴν πρόβλεψιν τοῦ ἀπαιτουμένου χώρου πρὸς ἀνοικοδόμησιν Ἱεροῦ Ναοῦ.

† Ὁ Ἀθηνῶν Ἱερώλυμος, Πρόεδρος

† Ὁ Καλαβρότων, καὶ Αἰγιαλείας Γεώργιος

† Ὁ Μυτιλήνης Ἰάκωβος

† Ὁ Ἰωαννίνων Σεραφεῖμ

† Ὁ Ναυπακτίας καὶ Ἐδουτανίας Δαμασκηνός

† Ὁ Νικοπόλεως καὶ Προβέζης Στυλιανός

† Ὁ Κίτρους Βαρνάβας

† Ὁ Ξάνθης Ἀντώνιος

† Ὁ Διδυμοτείχου καὶ Ὁρρεσιάδος Κων/νος

† Ὁ Κασσανδρείας Συνέσιος

† Ὁ Νικαίας Γεώργιος

Ὁ Ἀρχιγραμματεῦν

Ἀρχιμ. Βαρθολομαῖος Κατσούρης

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθ. { Πρωτ. 3634 Ἀθήνησι τῆ 18/6/1970
Διεκπ. 1998

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 1744

Πρὸς

Τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος προνοοῦσα διὰ τὴν προστασίαν τῶν ἐδλαβεστάτων Κληρικῶν, τῶν ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς φιλανθρωπίας διακονούντων διὰ τῆς συστάσεως καὶ λειτουργίας φιλανθρωπικῶν ἰδρυμάτων, ἀπὸ ἀδίκων κατ' αὐτῶν ψυθιρισμῶν περὶ οἰκονομικῶν ἀτασθαλιῶν ἐν τῇ διαχειρίσει τῶν ἔργων τῆς ἀγάπης δημιουργουμένων ἐκ τῆς ἀνελέγκτου καὶ ἐν πολλοῖς ἐπιληψίμου δραστηριότητος ψευδοκληρικῶν τινῶν, πολλὰς πρὸς τοῦτο τὰς ἀφορμὰς διδόντων, ἤχθη εἰς τὴν ἀπόφασιν ὅπως παρακαλέσῃ ὑμᾶς, ἵνα εἰς τακτικὸν καὶ ἐνδελεχῆ ὑποβάλλητε ἔλεγχον τοὺς ὑφ' ὑμᾶς Κληρικούς, τοὺς περὶ τὰ ἔργα τῆς φιλανθρωπίας σχολάζοντας.

† Ὁ Ἀθηνῶν Ἱερώλυμος, Πρόεδρος

† Ὁ Καλαβρότων καὶ Αἰγιαλείας Γεώργιος

† Ὁ Μυτιλήνης Ἰάκωβος

† Ὁ Ἰωαννίνων Σεραφεῖμ

† Ὁ Ναυπακτίας καὶ Ἐδουτανίας Δαμασκηνός

† Ὁ Νικοπόλεως καὶ Προβέζης Στυλιανός

† Ὁ Κίτρους Βαρνάβας

† Ὁ Ξάνθης Ἀντώνιος

† Ὁ Διδυμοτείχου καὶ Ὁρρεσιάδος Κων/νος

† Ὁ Κασσανδρείας Συνέσιος

† Ὁ Νικαίας Γεώργιος

Ὁ Ἀρχιγραμματεῦν

Ἀρχιμ. Βαρθολομαῖος Κατσούρης

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
 ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθμ. { Πρωτ. 3701
 Διεκπ. 2062 Ἀθήνησι τῆ 22-6-1970

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 1746

Πρὸς

Τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας
 τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος, κοινοποιοῦσα ὑμῖν συνημμένως ἀνακοίνωσιν τοῦ Νοσηλευτικοῦ Ἰδρύματος Κληρικῶν Ἑλλάδος (Ν.Ι.Κ.Ε.), περὶ προσλήψεως μαθητριῶν εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἰδρυθεῖσαν καὶ ὑποδειγματικῶς λειτουργοῦσαν Σχολὴν τριετοῦς φοιτήσεως Διακονισσῶν Ἀδελφῶν Νοσοκόμων («Η ΟΛΥΜΠΙΑΣ»), παρακαλεῖ ὑμᾶς, ὅπως δώσητε ἐδρυτάτην δημοσιότητα εἰς ταύτην, καταβάλητε δὲ πᾶσαν προσπάθειαν διὰ τὴν ἀνέγερσιν νεανίδων, διακρινόμενων ἐπὶ εὐσεβείᾳ καὶ ἡθεσι χρηστοῖς, ἐφιεμένων ἵνα προσφέρωσι τὰς ὑπηρεσίας αὐτῶν εἰς τὸν ὑψηλὸν τοῦτον τομέα τῆς χριστιανικῆς ἀλληλεγγύης.

Αἱ αἰτήσεις τῶν ἐνδιαφερομένων μετὰ τῶν σχετικῶν δικαιολογητικῶν, δέον ὅπως ὑποβληθῶσι τὸ βραδύτερον μέχρι τῆς 15ης Αὐγούστου ἐ.ἔ. εἰς τὴν Γραμματεῖαν τῆς Σχολῆς, ὁδὸς Χαλκίδος 15-17, Ἀθήναι (τ.τ. 909).

† Ὁ Ἀθηῶν Ἱερωσύμοσ, Πρόεδρος
 † Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας Γεώργιοσ
 † Ὁ Μυτιλήνης Ἰάκωβοσ
 † Ὁ Ἰωαννίνων Σεραφεῖμ
 † Ὁ Σερβίων καὶ Κοζάνης Διονύσιοσ
 † Ὁ Ναυπακτίας καὶ Ἐδρυτανίας Δαμασκηνόσ
 † Ὁ Νικοπόλεωσ καὶ Πρεβέζης Στυλιανόσ
 † Ὁ Κίτρονσ Βαρονάβασ
 † Ὁ Ξάνθησ Ἀντώνιοσ
 † Ὁ Διδυμοτείχον καὶ Ὁρεστιάδοσ Κωνσταντῖνοσ
 † Ὁ Κασσανδρείας Συνέσιοσ
 † Ὁ Νικαίας Γεώργιοσ

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν
 Ἀρχιμ. Βαρθολομαῖοσ Κατσούρησ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Ἡ Σχολὴ Διακονισσῶν Ἀδελφῶν Νοσοκόμων («Η ΟΛΥΜΠΙΑΣ») τοῦ Νοσηλευτικοῦ Ἰδρύματος Κληρικῶν Ἑλλάδος (NIKE) ἀνακοινεῖ, ὅτι αἱ εἰσγωγικαὶ ἐξετάσεις διὰ τὸ ἔτος 1970 ἐνεργηθήσονται τὴν 1ην Ὀκτωβρίου τρ. ἔτους.

Αἰτήσεις γίνονται δεκταὶ ἀπὸ τοῦδε καὶ μέχρι 15ης Αὐγούστου τρ. ἔτους.

Ἡ δαόκεια τῆς φοιτήσεωσ εἶναι τριετής, τὰς δὲ δαπάνασ ταύτησ, ἥτοι κατοικίαν, τροφήν, στολήν, βιβλία κλπ. θὰ παρέχη τὸ NIKE δωρεάν.

Αἱ ὑποψήφιοι σπουδάστριαι ἐκτὸσ τῶν ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ ἀπαιτουμένων προσόντων δέον νὰ διακρίνονται δι' ἠθικὸν καὶ ἐνάρετον βίον καὶ νὰ διαπνέωνται ὑπὸ ἱεραποστολικοῦ ζήλου.

Ἀντιστοίχωσ αὐταὶ θὰ δύνανται νὰ βασιζοῦνται εἰς τὴν στοργὴν μετὰ τῆσ ὁποίασ θὰ τὰσ περιβάλη ἡ Σχολὴ καὶ γενικώτερον ἡ Ἐκκλησία καὶ εἰς τὴν μέριμναν, ἡ ὁποία θὰ ἐπιδεικνύεται διὰ τὴν πνευματικὴν αὐτῶν καλλιέργειαν καὶ ἐπαγγελματικὴν ἐξέλιξιν.

Μεῖζονεσ πληροφορίαὶ παρέχονται ὑπὸ τῆσ Γραμματείασ τῆσ Σχολῆσ, ὁδὸσ Χαλκίδοσ 15-17, Ἀθήναι (909)

Ἐπισυνάπτεται ἀπόσπασμα Κανονισμοῦ.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ Σ.Δ.Α.Ν.
 («Η ΟΛΥΜΠΙΑΣ»)

1) Αἱ σπουδάστριαι δέον νὰ ἄγουν ἡλικίαν οὐχὶ κατωτέραν τῶν 18 ἐτῶν οὐδὲ ἀνωτέραν τῶν 30 ἐτῶν συμπληρωμένων.

2) Αἱ σπουδάστριαι δέον νὰ εἶναι ὑγιεῖσ καὶ καλῆσ σωματικῆσ διαπλάσεωσ.

3) Αἱ σπουδάστριαι δέον νὰ ὑποβάλουν τὸ βραδύτερον μέχρι 15ης Αὐγούστου τρ. ἔτους τὰ κάτωθι στοιχεῖα:

α) Ἰδιόχειρον αἴτησιν.

β) Βιογραφικὸν σημεῖωμα.

γ) Ἀπολυτήριον Γυμνασίου ἢ Ἰσοτίμου Σχολῆσ ἢ ἀντίγραφον δεόντωσ κεκρωμένων.

δ) Πιστοποιητικὸν Δήμου ἢ Κοινότητοσ ἐμφαίνον τὸ ἔτοσ γεννήσεωσ καὶ τὴν Ἑλληνικὴν Ἰθαγένειαν. Ξένησ Ἰθαγενείασ γίνονται δεκταὶ μόνον εἰς ἐξαιρετικὰσ περιπτώσεισ καὶ μετ' ἀπόφασιν τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ NIKE.

ε) Συστατικὴν ἐπιστολήν-μαρτυρίαν τῆσ Μητροπόλεωσ εἰς ἣν ὑπάγονται, περὶ τοῦ ἡθουσ καὶ τῆσ ἐν τῆ κοινωρία ἀναστροφῆσ των.

στ) Ἐγγραφον συναίνεσιν τοῦ πατροσ ἢ ἐπὶ ὀρφανῶν τοῦ Ἐπιτρόπου ἢ Κηδεμόνοσ.

ζ) Πιστοποιητικὸν Κοινωνικῶν Φρονημάτων.

η) Άπόσπασμα φύλλου ποινικοῦ μητροῦου.

4) Τὰ ἐξετασθόσιμα μαθήματα εἶναι τὰ κάτωθι:

- α) Ἐκθεσις ἰδεῶν (γραπτῶς).
- β) Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος (γραπτῶς).
- γ) Φυσική (γραπτῶς).
- δ) Χημεία (γραπτῶς).

Ἐξεταστέα ἔλλη ἢ διδαχθεῖσα εἰς τὰς τελευταίας γυμνασιακάς τάξεις.

5) Αἱ μαθήτριά εἶναι νὰ ἔχουσι μεθ' ἑαυτῶν τὸν ἀτομικὸν ἱματισμὸν των.

6) Εἰδικὸς Κανονισμὸς τῆς Σχολῆς ὁρίζει τὰ τῆς φοιτήσεως, τὰ διδασκόμενα μαθήματα, τὰς ὥρας ἐργασίας, τὰς ἀδείας κλπ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Άριθ. { Πρωτ. 3982
Διεκπ. 2209 } Ἀθήνησι τῆ 4η-7-1970

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 1748

Πρὸς

Τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Συνοδικῆ ἐξουσιοδοτήσῃ κοινοποιοῦντες ὑμῖν κατωτέρω τὸ ὑπ' ἀριθμ. 3921/30-5-1970 ἔγγραφο τοῦ ἐν Κηφισίᾳ Νοσοκομείου Ἀτυχημάτων καὶ Ἀποκαταστάσεως Τραυματιῶν καὶ Ἀναπήρων «Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ» περὶ προσλήψεως κορασίδων ἀποφοίτων Γυμνασίου καὶ Δημοτικοῦ Σχολείου, ὡς μαθητεομένων Ἀδελφῶν Νοσοκόμων ἢ Θαλαμηπόλων, παρακαλοῦμεν, ἵνα ἐν εὐαρεστήσῃ λάβητε γνώσιν διὰ τὰ καθ' ὑμᾶς.

† Ὁ Ἀθηῶν Ἱερωσύμος, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

Ἀρχιμ. Βαρθολομαῖος Κατσούρης

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΡΑΥΜΑΤΙΩΝ
ΚΑΙ ΑΝΑΠΗΡΩΝ
«Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ»
ΚΗΦΙΣΙΑ

Τηλεφ. 8.014.731 Ἐν Κηφισίᾳ τῆ 30 Μαΐου 1970
Άριθ. Πρωτ. 3921

Πρὸς

Τὴν Α. Θ. Μακαριότητα

τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
Κύριον Κύριον ΙΕΡΩΝΥΜΟΝ

Μακαριώτατε,

Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν Ὑμῖν ὅτι ἐν Κηφισίᾳ λειτουργεῖ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1953, τὸ Νοσοκομεῖον Ἀτυχημάτων «Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ» μοναδικὸν εἰς τὸ εἶδος τοῦ ἐν Ἑλλάδι, διακρινόμενον διὰ τὰς συγχρόνους καὶ ἀνέτους ἐγκαταστάσεις του.

Ἦδη τὸ Νοσοκομεῖον τοῦτο ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ τὰ ἐπεκτείνει τὴν κοινωνικὴν του δραστηριότητα εἰς τὸν τομέα τῆς συμπαραστάσεως πτωχῶν καὶ ὀρφανῶν κορασίδων, αἱ ὁποῖαι ἔχουσι τὴν ἐπιθυμίαν νὰ σπουδάσωσιν ἢ νὰ ἐργασθῶσιν, πλὴν ὅμως δὲν ἔχουσι οικονομικὴν δυνατότητα καὶ δυνατότητα ἐξασφαλίσεως καταλλήλου διαμονῆς (κατοικία, τροφή κλπ.) ἤχη εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ προσλάβῃ κορασίδας ἀποφοίτους Γυμνασίου καὶ Δημοτικοῦ Σχολείου καὶ ἡλικίας ἀπὸ 18 ἐτῶν καὶ ἄνω.

Αὗται θὰ προσφέρωσιν ἔργον μαθητεομένης Α/Νοσοκόμου, ἢ θαλαμηπόλου, κατὰ τὰς προϋνάς ἢ μεταμεσημβρινὰς ὥρας, ἀναλόγως τῆς προτιμήσεως των ὑπὸ τοὺς κάτωθι ὅρους.

α) Ἀποδοχαὶ ὡς ὁρίζει ὁ Νόμος

β) Παροχὴ ἀνέτου κατοικίας καὶ τροφῆς.

γ) Παροχὴ τοῦ ἀπαιτουμένου χρόνου διὰ τὴν μελέτην, παρακολούθησιν σπουδῶν καὶ Φροντιστηρίων, κλπ.

Ὅσαι ἐκ τῶν κορασίδων τούτων ἐπιθυμοῦσιν νὰ ἀκολουθήσωσι τὸ ἐπάγγελμα τῆς Α/Νοσοκόμου δύνανται νὰ φοιτήσωσι καὶ εἰς τὴν λειτουργοῦσαν ἐν τῷ Νοσοκομείῳ μας Σχολὴν Ἀδελφῶν Νοσοκόμων, μονοετοῦς φοιτήσεως, προτιμωμένων τῶν ἄλλων συνυποψηφίων.

Ἐτόντες ὑπ' ὄφιν Ὑμῶν τ' ἀνωτέρω, παρακολουθεῖν τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα, ὅπως συνδράμῃ εἰς τὸν Κοινωνικὸν αὐτὸν σκοπὸν τοῦ Νοσοκομείου διὰ τῆς γνωστοποιήσεως εἰς τὰς ὑφ' Ὑμᾶς Ἱεράς Μητροπόλεις καὶ ἅπαντα τὰ Ἐδαγῆ, Κοινοφελῆ Ἰδρύματα τὰ τελοῦντα ὑπὸ τὴν προστασίαν Ὑμῶν.

Παρακαλοῦμεν ἐπίσης, ὅπως αἱ αἰτήσεις τῶν ἐνδιαφερομένων κορασίδων ὑποβληθῶσιν μέσῳ τῶν Διευθυντῶν τῶν Ἐδαγῶν Ἰδρυμάτων ἢ τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως τῆς περιφερείας των εἰς τὸ Νοσοκομεῖον, συνοδευόμεναι ὑποχρεωτικῶς μετὰ τῶν σχετικῶν πληροφοριῶν, περὶ τοῦ ἥθους, διαγωγῆς φρονημάτων κλπ. μιᾶς ἐκάστης τούτων καὶ δέον νὰ περιέλθωσιν εἰς τὸ Νοσοκομεῖον μέχρις τῆς 30-6-1970.

Τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά εἶναι τὰ κάτωθι:

α) Ἀπολυτήριον Γυμνασίου ἢ Δημοτικοῦ Σχολείου

β) Πιστοποιητικὸν Γεννήσεως

Διὰ πᾶσαν συμπληρωματικὴν πληροφορίαν δέον ὅπως αἱ ἐνδιαφερόμεναι ἀπευθύνωνται εἰς τὴν Γραμματεῖαν τοῦ Νοσοκομείου ἀπὸ 8,30' -14 μ. μ. ὥρας καθ' ἐκάστην ἐργάσιμον ἡμέραν, τηλεφῶνον 8. 015. 111.

Ἐπὶ τοῦτοις διατελοῦμεν

Μετὰ βαθυτάτου Σεβασμοῦ καὶ Τιμῆς

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Τ.Σ. Ὑπογρ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΑΝΤ. ΔΟΝΤΑΣ
Στρατηγὸς ἐ. ἀ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

*Αριθ. { Πρωτ. 3989
Διεκπ. 2220 } 'Αθήνησι, τῆ 4η-7-1970

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 1749

Πρὸς

Τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος, ἐπιθυμοῦσα τὴν σύσφιγξιν τῶν δεσμῶν τῆς σπουδαζούσης νεολαίας μετὰ τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας, ἤχθη εἰς τὴν ἀπόφασιν, ἵνα θέσῃ ὑπ' ὄψιν τὰς κατωτέρω προτάσεις τῆς Μονίμου Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς καὶ τῆς Νεολαίας καὶ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων καὶ νὰ παρακαλέσῃ, ὅπως ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν προτάσεων αὐτῶν καὶ κατὰ τὴν ποιμαντικὴν ὑμῶν σύνεσιν, πᾶσαν καταβάλῃτε μέριμναν διὰ τὴν καλλιέργειαν, κατὰ τοὺς θεοινούς ἰδίᾳ μῆνας, πνευματικῆς ἐπικοινωνίας μετὰ τῶν ἐκ τῆς Θεοσώστου Μητροπολιτικῆς Περιφερείας ὑμῶν προερχομένων φοιτητῶν καὶ φοιτητριῶν καὶ ἐν γένει σπουδαστῶν τῶν Ἀνωτάτων καὶ Ἀνωτέρων Σχολῶν.

1. Ἡ πνευματικὴ ἐπικοινωνία τῆς Ἐκκλησίας καὶ δὴ τῶν Ἱ. Μητροπόλεων μετὰ τῶν ἐξ αὐτῶν προερχομένων φοιτητῶν καὶ φοιτητριῶν, θεωρεῖται ἀναγκαιοτάτη καὶ ὄλως ἐπιβεβλημένη ἰδίᾳ κατὰ τοὺς θεοινούς μῆνας.

2. Ἐκάστη Ἱερά Μητρόπολις κρίνεται σκόπιμον ὅπως καταρτίσῃ πλήρη κατάλογον τῶν ἐξ αὐτῆς καταγομένων φοιτητῶν καὶ φοιτητριῶν καὶ ἐν γένει σπουδαστῶν Ἀνωτάτων καὶ Ἀνωτέρων Σχολῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων, μὲ λεπτομερῆ στοιχεῖα ἐνὸς ἐκάστου ἐξ αὐτῶν.

3. Ὡς πρώτη ἐπαφὴ κρίνεται σκόπιμος μία ἀπλὴ συγκέντρωσις-δεξίωσις ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως πρὸς ἀλληλογνωριμίαν.

4. Κατὰ τὴν ἐν λόγῳ δεξίωσιν καλὸν εἶναι νὰ κληθοῦν (ἰδίως ὅταν γίνεται αὕτη εἰς μικρὰς πόλεις) οἱ Ἐπιστῆμονες τῆς πόλεως καὶ οἱ Καθηγηταὶ τοῦ

Γυμνασίου, τῶν ὁποίων οἱ νῦν φοιτῆται ὑπῆρξαν μαθηταί.

5. Αἱ τοιαῦται δεξιώσεις δύνανται νὰ δοθοῦν καὶ κατὰ Ἐπαρχίας, ἐφ' ὅσον αἱ Ἱεραὶ Μητροπόλεις εἶναι ἐκτεταμέναι.

6. Εὐκαιρίαν διὰ τοιαύτας ἐπικοινωνίας παρέχουσιν αἱ διακοπαὶ Χριστουγέννων (κόψιμο βασιλόπηττας), Πάσχα καὶ θέρους.

9. Ὡς β' στάδιον τῆς ἐπαφῆς ταύτης προτείνεται ἡ διοργάνωσις δι' αὐτοκινήτου περιπάτου ἢ ἡμερησίας ἐκδρομῆς εἰς Ἱ. Μοῦνην τῆς Μητροπόλεως ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν τέλεσιν ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου τῆς θείας λειτουργίας ἢ ἐτέρας λειτουργικῆς πράξεως.

8. Ὅπου εἶναι δυνατόν καὶ ὑπάρχει ἢ κατάλληλος προπαρασκευὴ νὰ χρησιμοποιηθοῦν οἱ κατὰ Μητροπόλεις φοιτῆται καὶ φοιτήτριαι ὡς στελέχη εἰς τὰς διοργανουμένας Ἐκκλησιαστικὰς κατασκηνώσεις.

9. Ἡ προσφορὰ ἐκ μέρους τῆς Μητροπόλεως ἐνὸς βιβλίου καταλλήλου δι' Ἐπιστήμονας π.χ. τῆς Καινῆς Διαθήκης ἢ τοῦ ἐκτυπωθέντος βιβλίου μὲ τὰς ὁμιλίας τοῦ «Διαλόγον μὲ τὸν Φοιτητὴν».

10. Ἡ χορήγησις, ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατόν, ἐκ μέρους τῶν Ἱ. Μητροπόλεως ὑποτροφιῶν Σπουδῶν εἰς φοιτητὰς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως μὲ ἀδιάβλητα κριτήρια, ἤθους, ἐπιδόσεως εἰς τὰς σπουδὰς, ἀπορίας κ.λ.π.

11. Γενικῶς προτείνεται νὰ καταβληθῇ πᾶσα προσπάθεια διὰ τὴν διὰ παντός προσφόρον μέσου ἐκδήλωσιν τοῦ ἐνδιαφέροντος τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν σπουδάζουσαν νεότητα.

† Ὁ Ἀθηῶν Ἱερωσύμος, Πρόεδρος

† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας Γεώργιος

† Ὁ Σερβίων καὶ Κοζάνης Διονύσιος

† Ὁ Ναυπακτίας καὶ Ἐδουτανίας Δαμασκηνὸς

† Ὁ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Στυλιανὸς

† Ὁ Κίτρους Βαρνάβας

† Ὁ Κασσανδρείας Συνέσιος

† Ὁ Νικαίας Γεώργιος

Ὁ Ἀρχιεραματεῶν

Ἀρχιμ. Βαρθολομαῖος Κατσούρης

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ζωτικός πυρήν.

Ευόϊονον εἶναι τὸ εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον τῆς «Ἐκκλησίας» μνημονευθὲν γεγονός, ὅτι εἰς εἰδικὴν τελετὴν, γενομένην ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνόμου, αἱ σπουδαστρίαι τῆς ὑπὸ τὴν ἄμεσον αἰγίδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος λειτουργούσης Σχολῆς Διακονισσῶν—Ἀδελφῶν Νοσοκόμων («Ἡ Ὀλυμπιάς») ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων τῆς προπαιδευτικῆς περιόδου περιεβλήθησαν τὴν στολὴν τῆς νοσοκόμου μετὰ τοῦ σήματος τῆς Σχολῆς, ἀποτελουμένου ἐκ συμπλέγματος σταυροῦ μετὰ κλάδου ἀμπέλου, φέροντος βότρυον μετὰ τριῶν ραγῶν, συμβολιζουσῶν τὴν πίστιν, τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν ἀγάπην.

Εὐχόμεθα, ὅπως ἐκ τῶν σπουδαστριῶν τούτων, αἰτινες ἐπιδεικνύουν ἐξαίρετον διακονικὸν ζῆλον, δημιουργηθῆ ζωτικός πυρῆν ὀλοκληρωτικῶς ἀφιερωμένων εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν διακονίαν ἀδελφῶν, αἰτινες, ἐργαζόμεναι ὑπὸ τὴν στοργικὴν σκέπην τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας, θὰ συντελέσουν εἰς τὸ νὰ ἀκτινοβολήσῃ τὸ γνήσιον διακονικὸν Πνεῦμα, ὅπερ εἰς τοὺς πρώτους χριστιανικοὺς αἰῶνας ἐνέπνεε τὴν Φοῖβην ἢ τὴν Ὀλυμπιάδα.

«Λατρεία τοῦ Σατανᾶ».

Καθ' ἃ μεταδίδει σχεδὸν καθημέρῳ ὁ Τύπος, ἢ μαγεία καὶ ὁ «σατανισμός», δηλαδή ἢ ἀποκρυφιστικὴ «λατρεία» τοῦ Διαβόλου, ἔχουν προσλάβει ἔκτασιν καὶ διαστάσεις εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας. Ἡ ἴδρσις «κολληγίων μαύρης μαγείας καὶ μυστηρίου», ὡς καὶ «ναῶν τοῦ Σατανᾶ» ἢ ὀργάνωσις («μαύρων λειτουργιῶν»), περίξ τῶν γυμνῶν σωμάτων νεανίδων ἢ «χειροτονία» («ιερέων»), («ιερείων») καὶ («ἐπισκόπων τοῦ Σατανᾶ» ἢ ἀνάπτυξις «ἐπιστημονικῆς δαιμονολογίας») πρὸς διαφώτισιν τῶν «σατανιστῶν» ἢ αὔξησις τοῦ ἀριθμοῦ «τῶν πιστῶν τοῦ Ἐωσφόρου» ὁ πολλαπλασιασμός τῶν «ἀποκρυφιστικῶν καταστημάτων», ἅτινα πωλοῦν («μαγικά βότανα») καὶ ψυχδελικὰς καὶ παραισθησιογόνους οὐσίας· ἢ ἐμφάνισις πολλῶν ἀσχολουμένων μετὰ τὴν νεκρομαντεῖαν καὶ τὴν ἐρμηνείαν τῆς «καβαλιστικῆς» — πάντα ταῦτα καὶ πολλὰ ἄλλα εἶναι χαρακτηριστικαὶ ἐκδηλώσεις τῆς βαθείας κρίσεως, ἣτις μαστίζει ἐν μέγα μέρος τῆς κατὰ δυσμῶν κοινωνίας.

Ἡ κρίσις αὕτη ἀποδεικνύει διὰ μίαν ἀκόμη φορᾶν, ὅτι ὅσοι δὲν θέλουσι νὰ ἔχουν ἐπαφὴν μετὰ τοῦ ζῶντος Θεοῦ δὲν δημιουργοῦν μόνον ἐνδοκοσμικὰ ὑποκατάστατα αὐτοῦ, ἀλλὰ συχνάκις κατανοοῦν εἰς τὸ νὰ γίνονται κυριολεκτικῶς παύλιον εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Διαβόλου καὶ ἄφρονες δοῦλοι αὐτοῦ.

«Κατὰ γυναικῶν ἢ νομοθεσία».

Διακεκριμένος χρονογράφος ἀθηναϊκῆς ἐφημερι-

δος, ὅστις πᾶν ἄλλο ἢ ὀπισθοδρομικὸς δύναται νὰ χαρακτηρισθῆ, ἀναφερόμενος εἰς ἐν χρονογράφημά του εἰς τὸν κακῶς ἐννοούμενον φεμινισμόν, σημειοῖ ὁρθῶς τὰ ἐξῆς: «Ἡ ἴδια ἢ γυναίκα τῆς ἐποχῆς μας ὑπονομεύει, δυστυχῶς, τὴ θέσιν τῆς μ' ἐκεῖνο, πὸν νομίζει («πρόοδο») στὸν τομέα, εἰδικά, τῶν σχέσεών τῆς μετὰ τὸν ἄντρα. Ἡ ἐρωτικὴ χειραφέτησις καὶ ἡ προβολὴ τοῦ γυναικείου σὲς σὰν «ὄπλον» στὸν ἀγῶνα τῶν δύο φύλων, ἀποτελεῖ τὴν προδιαγραφὴν τῆς ἥττας τῆς, ὅπου πορεύεται σταθερὰ χωρὶς νὰ τὸ καταλαβαίνει. Προβάλλοντας τὴν θηλυκότητά τῆς μετὰ τοὺς τρόπους, πὸν τῆς σεβίρει το ὄνυχρον πνεῦμα καὶ ἡ μόδα — σὴ θροῦ, μίνι φούστα κ' ἄλλα — δὲν καταφέρει τίποτε ἄλλο, παρὰ νὰ ἐντοπίξῃ τὸ φλογερὸν ἐνδιαφέρον τοῦ ἀνδρὸς στὴν θηλυκότητά τῆς πρὸ παντός, πρᾶγμα πὸν μεταβάλλει τὸν ἑαυτὸ τῆς σ' ἕνα συναρπαστικὸ ἀντικείμενον ἡδονῆς, ὡσὰν νὰ μὴ τὴν ἐνδιαφέρει τίποτε ἄλλο».

Εἰς ἕτερον χρονογράφημά του ὁ αὐτὸς χρονογράφος διακηρύττει, ὅτι «αὐτό, πὸν οἱ («προοδευτικοὶ») ὀνομάζον («εὐλικρινεῖα») σὲς σχέσεις τῶν δύο φύλων δὲν ἀποτελεῖ παρὰ μὴ παγίδα σὲ βάρος τῶν γυναικῶν, πὸν τὴν πληρώνουν στὸ τέλος ἀκριβὰ... Αἱ νέες κοπέλλες πληρώνουν τὰ λῦτρα τῆς σεξουαλικῆς προόδου».

Εἶναι ἐπὶ τέλος καιρὸς νὰ γίνῃ ἀντιληπτόν, ὅτι διὰ τὸν εὐχαρίστως γινόμενον, δεκτὸν ὑπὸ πλείστον ἀνδρῶν ἀντιχριστιανικὸν φεμινισμόν ἰσχύουν ἐν τελευταία ἀναλύσει οἱ λόγοι τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου: «Ἄνδρες οἱ νομοθετοῦντες καὶ κατὰ γυναικῶν ἢ νομοθεσία», ἐνταῦθα ὅμως οἱ («νομοθετοῦντες») εἶναι γυναῖκες, ἢ τοῦλάχιστον καὶ γυναῖκες, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει γυναῖκες, ἐπιχροτοῦσαι τοὺς νομοθετοῦντας.

Ἀξιέπαινος πρωτοβουλία.

Οἱ μαθηταὶ καὶ αἱ μαθήτριαι τοῦ Γυμνασίου Ταύρου, ὀρηθέντες ἐκ τοῦ περὶ Νεομαρτύρων κεφαλαίου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας, ἔσχον τὴν πρωτοβουλίαν νὰ τιμήσουν τὸν νεαρὸν Ἀθηναῖον Νεομάρτυρα Μιχαὴλ Πακτανᾶν ἐπὶ τῇ συμπληρώσει διακοσίων ἐτῶν ἀπὸ τοῦ μαρτυρικοῦ θανάτου του. Πρὸς τοῦτο ἐξέδωκαν εἰδικὸν φυλλάδιον, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν περιγράφουν μόνον τὸ ἡρωϊκὸν του μαρτύριον παρὰ τὰς στήλας τοῦ Ὀλυμπίου Διός, ἀλλὰ καὶ ἐκφράζον κατὰ τρόπον συγκινητικόν, τόσον εἰς πεζὸν ὅσον καὶ εἰς ἔμμετρον λόγον, τὰ ποικίλα συναισθήματά των, ἅτινα γενᾶ ἐν ταῖς ψυχαῖς των τὸ φωτεινὸν παράδειγμα ἐνός Ἰδετοῦς Νεομάρτυρος, ὅστις, διὰ νὰ μὴ ἀρηθῆ τὴν πίστιν, προετίμησε θαρραλέως, τὸν ἀποκεφαλισμὸν του διὰ τοῦ ξίφους τοῦ δημίου.

Ἡ ἀξία ἐπαίνου καὶ συγχαρητηρίων πρωτοβουλία αὕτη ἀποδεικνύει, ὅτι οἱ ἥρωες τῆς πίστεώς μας, καταλλήλως παρουσιαζόμενοι εἰς τὴν ἑλληνικὴν νεο-

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

'Ιερά 'Αρχιεπισκοπή 'Αθηνών

Ο Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος 'Αθηνών και πάσης 'Ελλάδος κ. 'Ιερώνυμος κατά τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 6-20 'Ιουλίου ἐ. ἔτους:

Συμνευράσθη τὴν 9ην 'Ιουλίου μετὰ τῆς Α.Ε. τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ καὶ τῆς Α.Ε. τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ κ. Ν. Μακαρέζου, ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἀξιοποίησεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας.

— Τὴν 10ην 'Ιουλίου μετὰ τῶν πανοσ. 'Αρχιμ. κ. Μαξίμου Ψιλοπούλου, πανοσ. 'Αρχιμ. κ. Παντελεήμονος Ρίζου, δικαστοῦ κ. Ν. Βλάχου καὶ τοῦ κ. Κωνστ. Κωνσταντοπούλου.

— Ἐδέχθη εἰς ἀκρόασιν τὴν 9ην 'Ιουλίου τὸν Γεν. Διευθυντὴν τῆς Σιβιτανίδειου Σχολῆς κ. Τομαράν καὶ καθηγητὰς τῆς 'Ιερατικῆς Σχολῆς Κορίνθου.

— Τὴν 10ην 'Ιουλίου τοὺς καθηγητὰς τοῦ Παν/μίου Θεσσαλονίκης κ. κ. Κων. Σημαντήραν καὶ 'Αντ. Κανέλλη.

— Προήδρευσε συνεδρίας τοῦ Συμβουλίου τοῦ Σπηλιοποιείου 'Ιδρύματος.

Ἐδέξιώθη τὴν 9ην 'Ιουλίου ἐκδρομῆς ἐκ Γαλλίας μετὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Γαλλίας κ. Μελετίου.

Παρέστη τὴν 9ην 'Ιουλίου εἰς τὰ ἐγκαίνια τοῦ 'Ιδρύματος Ἁγίου Γεωργίου Ἐλευθεροπόλεως Ν. Ἰωνίας καὶ τὴν 10ην 'Ιουλίου εἰς διάλεξιν τοῦ Καθηγητοῦ τοῦ Πολυτεχνείου κ. Βασ. Παπαθανασοπούλου, περὶ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ θορύ-

λαίου, ἣτις εἰς τὸν ἐσώτατον πυρῆνά της μένει ἀδιάφορος, εἶναι δυνατόν νὰ συγκινηθῇ ταύτην καὶ νὰ τὴν ἐλκύσῃ εἰς τὰ σφαίρας τῆς ἀνωτέρας πνευματικῆς ζωῆς.

Λαμπρὰ ἔκδοσις εἰς ἀγγλικὴν γλῶσσαν.

Δεδικαιολογημένως ἐπιστολή, δημοσιευθεῖσα εἰς θρησκευτικὸν περιοδικόν, ἐξαιρεῖ τὴν ἐν Λονδίῳ γενομένην ἔκδοσιν τοῦ Ἑορταστικοῦ Μηναίου (*The Festal Menaeon*), ὅπερ περιέχει εἰς ἀγγλικὴν μετάφρασιν τὰς πλήρεις Ἀκολουθίας ἐννέα μεγάλων δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν.

Ἡ ἐκ 564 σελίδων λαμπρὰ αὕτη ἔκδοσις δὲν περιέχει μόνον τὴν μνημειώδη ταύτην μεταγλώττισιν, ἣτις ἐπετεύχθη διὰ τοῦ μόχθου καὶ τῆς ὑπομονῆς δύο ἐκλεκτῶν ἐκπροσώπων τῆς Ἀγγλικῆς Ὁρθοδοξίας, ἦτοι τοῦ ἀρχιμ. Καλλίστου Ware, καθηγητοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Ὁξφόρδης, καὶ τῆς ζωῆς ἀσκητικὸν βίον εἰς τὴν ἐν Bussy τῆς Γαλλίας Ρωσικὴν Μονὴν μοναχῆς Μαρίας. Ἐπὶ πλέον περιλαμβάνει θαυμασίαν μακρὰν εἰσαγωγὴν περὶ τοῦ βαθύτερου νοήματος τῆς ὀρθοδόξου λατρείας, γεγραμμένην ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ πρωτοπρεσβυτέρου καθηγητοῦ Γεωργίου Florovskiy.

Ἀληθῶς ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἔκδοσις δὲν εἶναι μόνον ἐντύπωμα διὰ τοὺς διπλῶντας ἑτεροδόξους νοσταλγοὺς τῆς Ὁρθοδοξίας. Παράλλῃως εἶναι πολύτιμον λειτουργικὸν βιβλίον, προσωρισμένον νὰ βοηθήσῃ πολλοὺς Ὁρθοδόξους τῆς διασπορᾶς τῶν πέντε ἡπείρων, οἱ ὅποιοι δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ κατανοήσων τὴν Ἑλληνικὴν.

βου ἐπὶ τῆς υἱείας μας, δοθεῖσαν στὴν αἰθουσαν τοῦ Εὐγενοειδίου 'Ιδρύματος.

Ἐντολῆ τοῦ Μακαριωτάτου 'Αρχιεπισκόπου ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Εὐρίπου κ. Βασίλειος:

— Ἐχοροστάτησεν κατὰ τὸν πανηγυρικὸν Ἑσπερινὸν τῶν ἑορταζόντων Ἱερῶν Ναῶν Ἁγίου Αἰμιλιανοῦ Λόφου Σκουζέ καὶ Προφήτου Ἡλιοῦ Παγκρατίου.

— Ἐπεσκέφη τὸν νοσηλεύμενον ἐν τῷ Θεραπευτηρίῳ «Εὐαγγελισμός» Σεβ. Μητροπολίτην πρ. Κυθῆρων κ. Μελέτιον.

— Ἐδέχθη τοὺς Πανοσ. Ἀρχιμανδρίτας Ἱεροκήρυκας: Καλλίστρατον Λυράκη, Δημ. Φωτίου, Ἰγνάτιον Μαδενλίδην, Γαβριήλ Ἀθανασιάδην, Βασίλειον Ἐμμανουήλ, Διονύσιον Πιερράκον.

— Τὸν πρωτοπρ. κ. Παναγ. Σιμιγιάτον καὶ τὸν Αἰδεσ. Ἱερέα κ. Γεώργ. Γιάνναρην.

— Πρόεστη τὴν 14ην 'Ιουλίου, τῆς Νεκρωσίμου Ἀκολουθίας κατὰ τὴν κηδεῖαν τῆς μοναχῆς Δωροθέας Ζαχαρίου, ἣτις ὑπῆρέτησεν ἐπὶ 35ετίαν εἰς τὸ Ἐκκλ. Ὁρφανοτροφεῖον Βουλιαγμένης.

— Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὥρκεισεν τὰς ἀποφοίτους Κοινωνικῶν Λειτουργῶν τῆς Σχολῆς Διακονιστῶν τῆς Ἀποστ. Διακονίας.

— Τὴν 13ην καὶ 14ην 'Ιουλίου ἐπραγματοποίησεν συνάξεις τῶν νεωκόρων τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνέπτυξεν τὰ καθήκοντά των.

— Ἐξεπροσώπησεν τὴν Α.Μ. τὸν Ἀρχιεπίσκοπον τὴν 11ην 'Ιουλίου εἰς τὸ «γεῦμα εὐγνωμοσύνης», τὸ ὅποιον παρέθεσεν ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς κ. Ἰάκωβος εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Βασιλεὺς Γεώργιος».

'Ιερά Μητρόπολις Μυτιλήνης

Ὑπὸ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μυτιλήνης καὶ ἐν τῷ πλασίῳ τῶν ὑπὸ τῆς Νομαρχίας Λέσβου ὀργανωθεῖσάν Αἰολικῶν Ἐκδηλώσεων διοργανώθη ἀπὸ 5-12 'Ιουλίου εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Ἁγίου Θεοδώρου Μυτιλήνης Ἐκθεσις Βυζαντινῶν καὶ Μεταβυζαντινῶν ἔργων τέχνης. Αὕτη περιέλαβε τὰς ἀντιπροσωπευτικώτερας φορητὰς εἰκόνας καὶ ἐκλεκτὰ ἔργα μικροτεχνίας τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῆς Μητροπόλεως ταύτης.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

— Εἰς τὸ πρό ὀλίγου ληφθὲν τεῦχος τοῦ μηνὸς Μαρτίου ἐ.ἔ. τοῦ Περιοδικοῦ τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας δημοσιεύεται ἡ ἀπάντησις τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Λένινγκραντ καὶ Νόβγοροδ Νικοδήμου πρὸς τὸν ἀνταποκριτὴν τῆς ἐφημερίδος «Παῖξέ Σέρα» Ἱταλὸν Alberto Scandone, διὰ τῆς ὁποίας ἐκθέτει τὸ καταστατικὸν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας, καὶ ἰδίως τὰς σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Κράτους.

Μεταξὺ ἄλλων, ἀναφερόμενος εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς Οὐφάλας, καὶ δὴ τὰς περὶ ἀπαραιτήτου συνεργασίας Χριστιανῶν καὶ ἑτεροθρήσκων εἰς συγκεκριμένα καθήκοντα, τονίζει ἐπὶ παραδείγματι τὸν ἀγῶνα πρὸς ἐπίτευξιν δικαιοτέρας κοινωνίας, οἰκονομικῆς δικαιοσύνης κ.λ.π. καὶ τὰς ἀπόψεις του ταύτας στηρίζει ἐπὶ τοῦ Εὐαγγελίου.

— Τὴν 22αν Ἰανουαρίου ἐ.ἔ., χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Λένινγκραντ καὶ Νόβγοροδ κ. Νικοδήμου, ἐτελέσθη ἐν τῷ ἐν Μόσχᾳ Ἱερῷ Ναῷ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ Οἰκουμενικὴ προσευχὴ διὰ τὴν ἐνότητα τῶν Χριστιανῶν, εἰς τὴν ὅποιαν συμμετέσχον ἀντιπρόσωποι τῶν ἐν Μόσχᾳ διαφόρων Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν (Ρωμαιοκαθολικῆς, Βαπτιστῶν, Μεθοδιστῶν κ.ἄ.),

— Τὴν 12ην Ἰουνίου 1969 ἐν Παρισίοις ἀπεδήμησε πρὸς Κύριον ὁ διαπρεπὴς Ρώσος εἰκονογράφος Γρηγόριος Κρούγκ. Οὗτος ὑπῆρξεν ἀξίος εἰκονογράφος τῆς ρωσικῆς παραδόσεως, ἡ ὁποία ἤρχισε τὸ ἔτος 1114 ἐν τῇ ἐν Κιέβῳ Μονῇ «Κιεβο-Πετσέρσκαγια» καὶ ἠκολούθησεν αὐστηρῶς τὴν βυζαντινὴν τεχνοτροπία.

— Η Θεολογική Ἀκαδημία τοῦ Λένινγκραντ ἀπένειμεν εἰς τὸν ἐπίσκοπον Φιλαδελφείας κ. Ἀλέξιον, βικάριον τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἐξαρχάτου τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν Βόρειον καὶ Νότιον Ἀμερικὴν, τὸν ἐπιστημονικὸν τίτλον τοῦ διδάκτορος θεολογίας. Ὁ ἐπίσκοπος Ἀλέξιος (κατὰ κόσμον Ἄλμπερτ Βάν ντέρ Μανσμπριούγκελ) ἐγεννήθη εἰς τὸ Βέλγιον τὸ 1899. Μορφωθείς εἰς διάφορα ρωμαιοκαθολικὰ κολλέγια καὶ ζήσας ἐν μέσῳ ρωμαιοκαθολικῶν μοναχικῶν ταγμάτων, τὸ ἔτος 1919 ἐκάρη μοναχός, τὸ δὲ ἔτος 1925 ἐχειροτονήθη εἰς πρεσβύτερον τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας. Κατὰ τὰ ἔτη 1925-1927 ἐσπούδασεν ἐν Ρώμῃ εἰς τὸ παπικὸν Ἀνατολικὸν Ἰνστιτούτον, κανονικὸν δίκαιον, λειτουργικὴν καὶ πατρολογία. Τὸ ἔτος 1929 ἐγένετο ὀρθόδοξος, ὑπαχθεὶς εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Πατριαρχείου τῆς Μόσχας. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1935 διδάσκει εἰς Ὁξφόρδην, Καίμπριτζ καὶ Παρισίους, εἶναι δὲ γνωστὸς ἐκ τῶν δημοσιευμάτων του πατρολογικοῦ, λειτουργικοῦ καὶ βυζαντινολογικοῦ περιεχομένου εἰς τὰ ἀγγλικά καὶ γερμανικά ἐπιστημονικὰ περιοδικά. Τὸ 1946 προεχειρίσθη ἀρχιμανδρίτης. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ γνωστοῦ Ρώσου καθηγητοῦ V. Lossky (1958) ὁ ἀρχιμανδρίτης Ἀλέξιος διεδέχθη τοῦτον εἰς τὸ Ὀρθόδοξον Ἰνστιτούτον τῶν Παρισίων. Τὸ 1961 ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1968 ἐποθετήθη ἐκ μέρους τοῦ Πατριαρχείου τῆς Μόσχας ἐπίσκοπος Φιλαδελφείας. Τυχάνει μέλος τῆς ἐπιτροπῆς «Πίστις καὶ τάξις» παρὰ τῷ Παγκοσμίῳ Συμβουλίῳ τῶν Ἐκκλησιῶν, διδάσκει δὲ καὶ εἰς τὰ ρωμαιοκαθολικὰ πανεπιστήμια τῆς Νέας Ὑόρκης καὶ Οὐάσιγκτων.

— Τὸ Πατριαρχεῖον τῆς Μόσχας ἀπένειμεν εἰς τοὺς καρδινάλιους τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν Ρώμην κ.κ. Εὐγένιον Τισσεράν καὶ Ἰωάννην Βίλλεμπρανς τὸ παράσημον «Ἁγίου ἰσαποστόλου ἡγεμόνος Βλαδιμήρου».

— Ὁ μητροπολίτης τοῦ Λένινγκραντ καὶ Νόβγκοροντ κ. Νικόδημος, πρόεδρος τοῦ τμήματος ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν σχέσεων τοῦ Πατριαρχείου τῆς Μόσχας, προέβη τὴν 15ην Ἀπριλίου ἔ.ἔ. εἰς τὴν Θεολογικὴν Ἀκαδημίαν τῆς Μόσχας εἰς προφορικὴν ὑπεράσπισιν τῆς διατριβῆς αὐτοῦ «Ἰωάννης ΧΧΙΙΙ, Πάπας Ρώμης», λαβὼν τὸν τίτλον τοῦ «magister» τῆς Θεολογίας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

— Εἰς τὴν γνωστὴν γιουγκοσλαβικὴν ἐφημερίδα ΝΙΝ (ἐβδομαδιαία πληροφοριακὴ ἐφημερίς) ἀριθ. φυλ. 1006 τῆς 19ης Ἀπριλίου 1970 ἐδημοσιεύθη ἄρθρον ἐπὶ τοῦ θέματος Ἐρησκεία καὶ πολιτικὴ, ὑπὸ τὸν τίτλον «Π ὡ ς κ ω δ ω ν ἰ ζ ο υ ν ο ἰ κ ὡ δ ω ν ε ς;» Ἀποσπῶμεν ἐκ τοῦ ἁρθρου τούτου ὠρισμένα σημεῖα, σκοπὸν ἔχοντες, ὅπως οἱ ἀναγνώσται γνωρίσουν καλύτερον τὴν ἀδελφὴν Ὀρθόδοξον Σερβικὴν Ἐκκλησίαν.

Ὁ ἄρθρογράφος κ. Βλάντα Μίλετιτς ἀναφέρεται εἰς τὰς σχέσεις μεταξὺ τῶν εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν ὑφισταμένων 35 «θρησκευτικῶν κοινοτήτων» ἀφ' ἑνός, καὶ τῆς Πολιτείας ἀφ' ἑτέρου. Εἰς τὰς θρησκευτικὰς κοινότητες, συγγέων τὴν ἀλήθειαν, συγκαταριθμεῖ οὗτος τὴν Ὀρθόδοξον Σερβικὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Ρωμαιοκαθολικὴν, εἰς δὲ τὰς Ἐκκλησίας συγκαταριθμεῖ καὶ τὴν μωσαμβανικὴν θρησκείαν.

Ἐν συνεχείᾳ παραθέτει τὸ ἄρθρον 25 τοῦ Συντάγματος τῆς Γιουγκοσλαβίας, τὸ ὁποῖον ἐφαρμόζεται γενικῶς ὡς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, τὰς Ὁμολογίας καὶ ἐν γένει τὰς θρησκευτικὰς κοινότητας, καὶ τὸ ὁποῖον μεταξὺ ἄλλων περιλαμβάνει καὶ τὰ ἑξῆς:

«Εἰς τοὺς πολίτας ἐξασφαλίζεται ἡ ἐλευθερία συνειδήσεως καὶ ἡ ἐλευθερία ὁμολογίας πίστεως. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι κεχωρισμένη, ἀπὸ τοῦ Κράτους..., ἀπαγορεύεται ἡ ἐκτροπὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς πίστεως εἰς πολιτικούς σκοπούς καὶ ἡ ὑπαρξὶς πολιτικῶν ὀργανισμῶν ἐπὶ θρησκευτικῶν βάσεων...». Ἀπὸ τῆς θεσπίσεως τοῦ ἁρθρου αὐτοῦ τοῦ Συντάγματος «αἱ σχέσεις μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τοῦ κράτους ἐπὶ πολὺν χρόνον διήλθον διαφόρους φάσεις· με ὠρισμένως ἐξ αὐτῶν καὶ καθ' ὀλόκληρον δεκαετίαν ἦσαν ψυχρόταται. Μία μικρὰ θρησκευτικὴ κοινότης μάλιστα κατηργήθη, καὶ προσφάτως, κατὰ τὰ τελευταῖα ἑξ-ἑπτὰ ἔτη, ἐπετράπη εἰς αὐτὴν νὰ ἀναβίωσῃ. Ταυτοχρόνως με τὸν ὄλον ἐντονώτερον ἐκδημοκρατισμὸν τῆς κοινωνίας, καὶ αἱ Ἐκκλησίαι εἰσεχώρουν συνεχῶς καὶ τολμηρότερον εἰς τὸν κοινωνικὸν βίον. Οὕτως, ἤδη κατὰ τὰ τέλη τοῦ ἔτους 1967, συνέβη νὰ τεθοῦν ἐντὸς ὀλίγων μηνῶν, ἐνώπιον ὠρισμένων δημοσιῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ὁμοσπονδίας, πέντε μεγάλα αἰτήματα τῆς Καθολικῆς Ἐπισκοπικῆς Διασκέψεως καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Σερβικῆς Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας. Ἦσαν γνωστὰ ἤδη τὰ αἰτήματα, τὰ σχετικὰ με τὰς ἀμβλώσεις, τὴν αἰτιολόγησιν τοῦ νόμου περὶ ἐθνικοποιήσεως ὠρισμένων ἐκκλησιαστικῶν ἀγαθῶν (πιθανὸν διὰ νὰ ζητηθῆ ἡ ἀποδέσμευσις τούτων), τὴν ἐξομοίωσιν τῶν μαθητῶν τῶν μέσων καὶ ἀνωτάτων ἐκκλησιαστικῶν σχολῶν, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν μείωσιν τῆς στρατιωτικῆς θητείας, πρὸς τοὺς μαθητὰς τῶν μέσων σχολῶν καὶ τοὺς φοιτητὰς, τὴν ἀργίαν τῶν Χριστογενῶν, καὶ τέλος τὸ αἶτημα ὅπως αἱ Ἐκκλησίαι τύχουν τῆς δυνατότητος μεταδόσεως τῶν προγραμμάτων των μέσῳ ραδιοφώνων καὶ τηλεοράσεως».

Οὐσιαστικῶς τὸ ἐν λόγῳ ἄρθρον ἀφορᾷ κυρίως εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Σερβικὴν Ἐκκλησίαν, ὀλιγώτερον εἰς τὴν Ρωμαιοκαθολικὴν καὶ ἐλάχιστα εἰς τὰς διαφόρους θρησκευτικὰς κοινότητας. Κατακρίνει δὲ αὐτὰς κυρίως διότι, κατὰ τὸν ἄρθρογράφον, συνδέουν ἑαυτὰς πρὸς τὰς ἐθνότητες. Οὕτως εἰς τὴν ἀρχὴν ἐπικρίνεται ὁ ἐπίσκοπος Ζίτσης Νικόλαος (Βελιμίροβιτς), ὡς ἐξαίρων τὴν Σερβικὴν ἐθνότητα, καὶ ὅστις, ὡς λέγει ὁ ἄρθρογράφος, «διαρκῶς μέχρι τοῦ θανάτου του τὸ 1956 εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ἦτο καὶ παρέμεινε ἐξηκριβωμένος ἔχθρος τῆς νέας γιουγκοσλαβικῆς κοινωνίας». Ἐν συνεχείᾳ ἐπικρίνεται ἡ ἐβδομαδιαία ἐφημερίς τοῦ Σερβικοῦ Πατριαρχείου «Pravoslavlj» (Ὀρθοδοξία), διότι δημοσιεύει τοὺς λόγους τοῦ ἐπισκόπου Νικολάου καὶ ἐπαινεῖ τοῦτον. Εἰδικώτερον δὲ, διὰ τὸν νῦν Πατριάρχην Σερβίας κ. Γερμανὸν ὁ ἄρθρογράφος μεταξὺ ἄλλων λέγει σχετικῶς καὶ ταῦτα: «Κατὰ τὴν λειτουργίαν εἰς τὴν μονὴν Στουεντενίτσα περίσιν, ὁ πατριάρχης ἐκήρυξεν οἰονεὶ διαλεγόμενος μετὰ τοῦ ἁγίου Συμεῶν, ὅστις τὸν ἔρωτᾷ: «πῶς εἶναι σήμερον ὁ λαός μου ὁ Σερβικός;... Καὶ τί ἀπέγινε με τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Σάββα εἰς τὸ Βελιγράδιον; Εἰς ποῖον νὰ ἐπιρριφθῆ ἡ ἐνοχὴ διὰ τὸ ὅτι ὁ ναὸς δὲν ἐπερατώθη; Μήπως εἰς τοὺς ἀλλογενεῖς; Μήπως εἰς τὸν εἰσβολέα; Μήπως εἰς τινὰ κατακτητὴν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ;» Καὶ ὁ Πατριάρχης ἀπαντᾷ: «Ὁχι! Ἀλλὰ δυστυχῶς, ὅσιε πάτερ, τὰ ἴδια τέκνα σου ἀκόμη δὲν ἐπρόφθασαν νὰ μᾶς δώσουν ἀδειαν, ὅπως πράξωμεν τοῦτο. Τὰ τέκνα σου, καὶ ἀδελφοί μας Σέρβοι...».

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ θέμα τῆς ἀποσχισθεῖσης Μακεδονικῆς Ἐκκλησίας ἐκ τῆς Σερβικῆς ἀναγράφονται τὰ ἀκόλουθα: «Καὶ ὁ Πατριάρχης Γερμανὸς καὶ ἡ Σύνοδος τῆς Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας διεμαρτυρήθησαν ἤδη δριμύως κατὰ τοῦ αἰτήμα-

τος τῆς Συνόδου τῆς Μακεδονικῆς Ἐκκλησίας περὶ χορηγήσεως τοῦ αὐτοκεφάλου, καὶ ὅτε τὸν Ἰούλιον τοῦ 1966 ἡ Μακεδονικὴ Ἐκκλησία ἐκήρυξε τὸ αὐτοκέφαλον αὐτῆς, ἡ σύγκρουσις ἐσημειώθη μετὰ σφοδρότητος. Ἐκτοτε καὶ σήμερον ἡ ἡγεσία τῆς Ὀρθοδόξου Σερβικῆς Ἐκκλησίας δημοσίως τονίζει, ὅτι πρόκειται περὶ νοτίων Σέρβων, ὅτι οὐδὲν μακεδονικὸν ἔθνος ὑφίσταται καὶ ὡς ἐκ τούτου οὔτε καὶ Μακεδονικὴ Ἐκκλησία. Πλείονες ἀξιωματοῦχοι τῆς Σερβικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀνέλαβαν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν ὁλόκληρον σειρὰν μέτρων ὄχι μόνον ἐνώπιον ἄλλων, κατὰ τὸ πλεῖστον Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον ὠρισμένων διπλωματικῶν ἀντιπροσώπων εἰς τὴν χώραν μας, ἐπιχειροῦντες ὅπως πείσουν αὐτοὺς ὡς πρὸς τὴν ὀρθότητα τῆς ἀποφάσεως τῆς Συνόδου τῆς Ὀρθοδόξου Σερβικῆς Ἐκκλησίας περὶ μὴ ἀναγνωρίσεως τοῦ αὐτοκεφάλου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Μακεδονίας, ἀποκαλοῦντες ἐνίοτε αὐτὴν ἀκόμη καὶ ληστρικὸν ὄργανισμὸν. Διὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς Συνόδου τῆς Ὀρθοδόξου Σερβικῆς Ἐκκλησίας τοῦ ἔτους 1967, ἡ ἡγεσία τῆς Μακεδονικῆς Ἐκκλησίας ἀνακηρύσσεται ἀνίκανος νὰ ἡγῆται μίᾳς ἀνεξαρτήτου ἐκκλησίας, ὃ δὲ μακεδονικὸς λαὸς ἀποκαλεῖται ἐθνικὴ ὁμάς. Δυσηρηστημένη ἐκ τῆς ἀπόψεως καὶ τῆς θέσεως, ἣν ἔλαβεν ἐπ' αὐτοῦ ἡ πολιτικὴ καὶ κρατικὴ ἡγεσία, ἡ Ὀρθόδοξος Σερβικὴ Ἐκκλησία ἐξεδήλωσε τὴν δυσαρέσκειαν αὐτῆς καὶ δι' ὠρισμένων ἄλλων πολιτικῶν διαβημάτων».

Διὰ τῶν ὡς ἄνω στοιχείων ὁ ἀρθρογράφος συντέλεσεν, ὥστε νὰ ἐπαναφέρωμεν εἰς τὴν μνήμην μας τοὺς περιφήμους ἐκείνους λόγους τῶν Αἰγυπτίων ἐπισκόπων τῆς Δ' Οἰκουμένης συνόδου: «Χριστιανὸς οὐδένα φοβεῖται· ὀρθόδοξος οὐδένα φοβεῖται. τῦρ τεθῆ, καὶ μανθάνομεν. Εἰ ἀνθρώπους ἐφοβούντο, μάρτυρες οὐκ ἦσαν» (Mansi VI, 605).

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

Τὸ ἐπίσημον ὄργανον τῆς Ὀρθοδόξου Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας «Τορκόβεν Βέστνικ» εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 14 φύλλον τῆς 10ης Μαΐου 1970, ἐπ' εὐκαιρίᾳ συμπληρώσεως μᾶς δεκαεπταετίας ἀπὸ τοῦ ἔτους 1953, ὅτε τῇ εὐμενεῖ συγκρατῆσει τοῦ «ἀγίου Οἰκουμηνικοῦ Πατριαρχείου» ἀνασυνεστήθη τὸ Πατριαρχεῖον Βουλγαρίας, ἐξαιρεῖ σχετικῶς τὴν σημασίαν δύο μεγάλων ἰωβηλαίων τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας· χίλια ἑκατὸν ἔτη ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἑκατὸν ἔτη ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου φερμανίου περὶ ἰδρύσεως τοῦ Βουλγαρικοῦ Ἐξαρχάτου ἐν Κωνσταντινουπόλει.

— Εἰς τὸ ἐπόμενον ὑπ' ἀριθ. 15 φύλλον τοῦ αὐτοῦ περιοδικοῦ τῆς 21ης Μαΐου 1970, δημοσιεύεται τὸ μήνυμα τῆς Ἱεραῆς Συνόδου τοῦ Πατριαρχείου Βουλγαρίας, ἐπ' εὐκαιρίᾳ συμπληρώσεως 1.100 ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας, εἰς τὸ ὁποῖον μεταξύ ἄλλων ἀναφέρονται καὶ τὰ ἀκόλουθα: «Οὕτως, ἡ ἡμέρα τῆς 4ης Μαρτίου τοῦ ἔτους 870 κατέστη 'ἡμέρα πρώτη' τῆς ἱστορικῆς ὑπάρξεως κανονικῶς ἰδρυθείσης Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας!... Τὸ ἔτος 919 ὁ διάδοχος τοῦ ἀγίου τσάρου Βόριδος, ἡγεμὸν Συμεών, ἀνεκνήρυξθη τσάρος καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Πρεσλάβας ἀνυψώθη εἰς πατριάρχην Βουλγαρίας. Ὁκτῶ ἔτη ἀργότερον (927) τὸ Βουλγαρικὸν Πατριαρχεῖον ἀνεγνωρίσθη ἐκ μέρους τῶν Πατριαρχείων τῆς Ἀνατολῆς...». Ἐν συνεχείᾳ γίνεται σύντο-

μος ἀνασκόπησις τῆς ἱστορίας τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας μέχρι τοῦ ἔτους 1953, καὶ διαπιστοῦται, ὅτι: «Ἡ Βουλγαρικὴ Ἐκκλησία, ἀκριβῶς διότι εἶναι ὀρθόδοξος, ἦτο ἐξ ὑπ' ἀρχῆς ἐθνικὴ, δηλ. λαϊκὴ ἐκκλησία».

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΦΙΝΛΑΝΔΙΑΣ

Εἰς ἡλικίαν 86 ἐτῶν ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ ὁ ἐπίσκοπος Ἐλσίνκι Ἀλέξανδρος. Ὁ ἀείμνηστος οὗτος ἱεράρχης ἐφοίτησεν εἰς τὴν Ἱερατικὴν Σχολὴν καὶ τὴν Θεολογικὴν Ἀκαδημίαν τῆς Πετρούπολεως. Τὸ ἔτος 1911 ἐχειροτονήθη πρεσβύτερος, τὸ δὲ ἔτος 1935 ἐξελέγη ἐπίσκοπος τοῦ Βίμποργκ καὶ ὅτε ἡ πόλις αὐτῆ προσηρτήθη εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσην, οὗτος ἦλθεν εἰς τὸ Ἐλσίνκι. Ὁ διάδοχος αὐτοῦ ἐπίσκοπος τῆς Λαπωνίας κ. Ἰωάννης ἐτέλεσε, κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν Ἀγίων Πάντων τῆς Φινλανδίας, λειτουργίαν εἰς τὴν σουηδικὴν γλῶσσαν, μεταδοθεῖσαν διὰ τοῦ ραδιοσταθμοῦ τοῦ Ἐλσίνκι.

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ὁ καρδινάλιος Βίλλεμπρανς, πρόεδρος τῆς ἐπὶ τῆς ἐνόητος τῶν Χριστιανῶν Γραμματείας τοῦ Βατικανοῦ, παρουσίασε πρὸς τοὺς δημοσιογράφους τὸ β' μέρος τοῦ «Οἰκουμηνικοῦ Ὁδηγοῦ», ὅστις ἐρμηνεύει τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ «Περὶ Οἰκουμηνισμοῦ» διατάγματος τῆς Β' Βατικανῆς Συνόδου. Τὸ δεῦτερον μέρος αὐτῆς εἶναι ἀφιερωμένον εἰς τὴν οἰκουμηνικὴν ἐκπαίδευσιν τὴν ἐν ταῖς ἱερατικαῖς σχολαῖς καὶ ἐν τοῖς θεολογικοῖς Πανεπιστημίοις τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας. Ἱεροσπουδασταί, θεολόγοι καὶ πάντες ἐν γένει οἱ ρωμαιοκαθολικοὶ φοιτηταὶ καλοῦνται νὰ μνηθοῦν εἰς τὴν ἔννοιαν καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Οἰκουμηνισμοῦ, προσέχοντες εἰς τὸν συνδυασμὸν τῶν ἀπαιτήσεων τῆς πίστεως καὶ τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν πρὸς τοὺς λοιποὺς Χριστιανούς.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ὁ πάστορ Εὐγένιος Μπλέκκ, Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, ἐπεσκέφθη τὴν ἔδραν τοῦ Ο.Η.Ε. καὶ ἐνώπιον τῶν ἐκπροσώπων τῶν ἐθνῶν «κατήγγειλε τὴν βίαν, ἡ ὁποία ἀσκεῖται ὑπὸ Κυβερνήσεων εἰς πολλὰς χώρας τοῦ κόσμου». Οὗτος ἐπὶ πλέον ἀνεφέρθη εἰς τὴν ἀνοικτὴν ἐπιστολήν, τὴν ὁποῖαν εἶχεν ἀποστείλει ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος τῆς βίας τὴν 4ην Ἀπριλίου πρὸς τὸν γενικὸν γραμματέα τοῦ Ο.Η.Ε. κ. Οὐ Θάντ, ἐδήλωσε δὲ μετὰ πικρίας, ὅτι «οὐδεμία ἐμπρακτος ἀπάντησις ἐδόθη εἰς αὐτήν».

— Ἡ Μικτὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας συνήλθεν εἰς Νεάπολιν τῆς Ἰταλίας, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ καρδινάλιου Ἰωάννου Βίλλεμπρανς, προέδρου τῆς ἐπὶ τῆς χριστιανικῆς ἐνόητος Γραμματείας τοῦ Βατικανοῦ καὶ τοῦ πάστορος Μπλέκκ. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἠσχολήθη περὶ τὴν συνεχιζομένην συνεργασίαν τῶν δύο μεγάλων ἐκκλησιαστικῶν ὀργανισμῶν εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς, προσέτι δέ, καὶ περὶ τὴν προταθεῖσαν μελέτην ἐμπειρογνομόνων ἐπὶ δύο θεμάτων. Αὐτὰ εἶναι «Κοινὴ Μαρτυρία καὶ Προσηλυτισμὸς» καὶ «Καθολικότης καὶ Ἀποστολικότης».

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΑΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ
(Ι.Κ.Υ.)

ΛΥΣΙΚΡΑΤΟΥΣ 14 — ΑΘΗΝΑΙ 119
Τηλ. 235.580. 230.274

ΥΠΟΤΡΟΦΙΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Πρόγραμμα ιστ' ("Εκτακτον) 1971

Ειδικεύσεις: Σωτηριολογία

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Τὸ Ἴδρυμα Κρατικῶν Ὑποτροφιῶν προκηρύσσει διαγωνισμὸν διὰ τὴν χορήγησιν μιᾶς ὑποτροφίας εἰς Θεολόγον, διδάκτορα ὀρθοδόξου θεολογίας, πρὸς μετεκπαίδευσιν εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Ἰνστιτοῦτον Ἱεροσολύμων εἰς τὴν εἰδικεύσιν «Σωτηριολογία». Ἡ διάρκεια τῆς ὑποτροφίας ὀρίζεται ἐτήσια ἀρχομένη ἀπὸ μηνὸς Ἰανουαρίου 1971.

Α'. ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ:

1. Ἑλληνικὴ ἐθνικότης.
2. Διδακτορικὸν δῖπλωμα ὀρθοδόξου Θεολογίας.
3. Ἡλικία μέχρι 40 ἐτῶν (ἡμερομηνία συμπληρώσεως νοεῖται ἢ 31-12-1970).
4. Ἐλλείψεις ἐπαρκῶν ἰδίων οικονομικῶν μέσων.

ΣΧΟΛΗ ΔΙΑΚΟΝΙΣΣΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΩΝ « Η Ο Λ Υ Μ Π Ι Α Σ »

Ἀπὸ τῆς 15ης Ἰουνίου τρ. ἔτους ἤρχισεν εἰς τὸ Νοσοκομεῖον «Εὐαγγελισμὸς» ἡ πρακτικὴ ἐξάσκησις τῶν Σπουδαστριῶν τῆς Σχολῆς Διακονισσῶν Ἀδελφῶν Νοσοκόμων «Η ΟΛΥΜΠΙΑΣ». Αἱ ἐντυπώσεις πάντων τῶν νοσοκομειακῶν παραγόντων τόσο ἐκ τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν Σπουδαστριῶν ἐν τῇ Σχολῇ, ὅσον καὶ ἐκ τῆς πνευματικῆς αὐτῶν καλλιτεργείας ὑπῆρξαν ἄριστα. Αἱ ἀπαντήσεις των εἰς τὰς ἐρωτήσεις τῶν ἱατρῶν ἦσαν εὐστοχοί, ἡ νοσηλευτικὴ τέχνη των ἀψογός. Ἡ ἀξιοπρεπὴς παράστασις των, ἡ προθυμία καὶ ἡ πρὸς τοὺς πάσχοντας ἀγάπη προέδιδον τὸν πλοῦτον τῆς ψυχικῆς καλλιτεργείας των. Ἡ Διευθύνουσα Ἀδελφὴ τῆς Σχολῆς δις Ἀριστέα Τριανταφύλλου ἐδέχετο ἀπὸ πάντας συγχαρητήρια.

Ἡ Διευθύνουσα Ἀδελφὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ δις Λάζα Πατρινέλλη ἐδεξιώθη τὰς Σπουδαστριάς ἐν τῷ Οἴκῳ Ἀδελφῶν τοῦ Νοσοκομείου καὶ ταῖς ἐπεδαφίλευσε πολλὰς περιποιήσεις, εἰποῦσα μεταξύ ἄλλων ὅτι εἰς τὴν ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ βλέπει τὴν συνέχειαν τοῦ ἔργου τῆς ἀειμνήστου Βασιλίσσης Ὀλγας, ἰδρυτριάς τῆς Σχολῆς Νοσοκόμων τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Τῇ εἰσηγήσει δὲ ταύτης τὸ Νοσοκομεῖον ἀπεφάσισε, κατὰ μοναδικὴν ἐξάφρσιν, τὴν δωρεὰν χορήγησιν εἰς ταύτας τοῦ β' πρωϊνοῦ προγεύματος ἐκ ῥοφήματος, βουτύρου, μαρμελάδας, αὐγῶν καὶ τυροῦ, κατὰ δὲ τὰς ἡμέρας νηστείας ἀφθόνων φρούτων. Ὡσαύτως τὸ Νοσοκομεῖον ἀνέλαβε τὰς δαπάνας τῆς περιοδικῆς ἱατρικῆς καὶ ἐργαστηριακῆς ἐξετάσεως τῶν Σπουδαστριῶν.

Β'. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣ ΥΠΟΒΟΛΗΝ ΠΡΟ ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ:

1. Ὑπεύθυνος δῆλωσις περὶ τῶν στοιχείων γεννήσεως καὶ ποινικῆς καταστάσεως ἐπὶ ἐντύπου παρεχομένου ὑπὸ τοῦ Ἰδρύματος.
2. Πιστοποιητικὸν νομιμοφροσύνης.
3. Ἀπόσπασμα Στρατολογικοῦ Μητρώου ἐμφαίνον ὅτι ἐξεπλήρωσαν τὰς στρατιωτικὰς ὑποχρεώσεις των ἢ ὅτι ἀπηλλάγησαν τούτων νομίμως (Τύπου Α'). Τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο δύναται νὰ προσκομισθῇ καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων, πάντως, ὅμως ἕνα μῆνα τοῦλάχιστον πρὸ τῆς ὀρισθείσης ἡμερομηνίας ἐναρξέως τῆς ὑποτροφίας.
4. Ἀντίγραφον Ἀπολυτηρίου Μέσης Ἐκπαιδεύσεως μετὰ τῶν βαθμῶν ἐκάστου μαθήματος καὶ μετὰ τὴν διαγωγήν.
5. Ἀντίγραφον πτυχίου μετὰ ἀναλυτικὸν πίνακα βαθμολογίας δι' ὅλα τὰ μαθήματα καθ' ὅλα τὰ ἔτη σπουδῶν.
6. Διδακτορικὸν δῖπλωμα ὀρθοδόξου Θεολογίας.
7. Ἐνδεχομένως πιστοποιητικὰ ὑπηρεσίας παρὰ τῷ Δημοσίῳ ἢ παρ' ἰδιώταις, συνοδευόμενα κατὰ τὸ δυνατόν καὶ μετὰ παλαιότερων καὶ μετὰ προσφάτων χρονολογιῶν ἐκθέσεις ἢ ἀντίγραφα Φύλλων Πιότητος.

Σημ.: Διὰ τοὺς ἐκ τῶν ὑποψηφίων Δημοσίους ὑπαλλήλους ἢ ὑπαλλήλους ΝΠΔΔ ἢ ὑποβολῆ πιστοποιητικοῦ ὑπηρεσίας παρὰ τῷ Δημοσίῳ ἢ ΝΠΔΔ εἶναι ὑποχρεωτικὴ.

8. Ἐνδεχομένως, ἀντίτυπα δημοσιευμάτων (ἐλλείψει ἀντίτυπων, ἀρκεῖ ἢ ἐν τῇ αἰτήσει μνεῖα).
9. Ἐνδεχομένως, στοιχεῖα ἐπὶ ἐπιστημονικῆς δράσεως.
10. Σύντομον αὐτοβιογραφικὸν σημείωμα ἐκτάσεως μιᾶς τὸ πολὺ σελίδος (ιδιόχειρον).
11. Ἐπὶ εἰδικῷ ἐντύπῳ παρεχομένου ὑπὸ τοῦ Ἰδρύματος, δῆλωσις οικονομικῆς καταστάσεως.
12. Τὰ ἀνωτέρω ἐπισυνάπτονται εἰς αἴτησιν ἐπὶ ἐντύπου χορηγομένου ὑπὸ τοῦ Ἰδρύματος.
13. Ὁ αἰτῶν φροντίζει πρὸς τούτοις νὰ σταλοῦν, ἐντὸς τῆς ἰδίας προθεσμίας καὶ ἀπευθείας πρὸς τὸ Ἴδρυμα, τρεῖς τοῦλάχιστον συστατικαὶ ἐπιστολαὶ προσώπων τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἐκλογῆς, γραφόμεναι ἐπίσης ἐπὶ ἐντύπων χορηγομένων ὑπὸ τοῦ Ἰδρύματος.
14. Οἱ ἐκ τῶν ὑποψηφίων μὴ Δημοσίοι ὑπάλληλοι ἢ ὑπάλληλοι ΝΠΔΔ ὑποχρεοῦνται νὰ ἐκπληρώσουν καὶ πᾶσαν ἄλλην νόμιμον τυπικὴν προϋπόθεσιν μὴ περιλαμβανομένην εἰς τὴν παρούσαν, τοὺς Κανονισμοὺς ὑποτροφῶν Ἐξωτερικοῦ ἢ τὰ σχετικὰ ἐντυπα, ἀπαραίτητον ὅμως διὰ τὴν κατάληψιν δημοσίας θέσεως.

Σημ.: Τὰ ὑπ' ἀριθ. 3-7 στοιχεῖα δύναται νὰ κατατεθοῦν καὶ ἐν φωτοαντιγράφῳ κατὰ Νόμον βεβαιουμένῳ παρὰ τῆς ἐκδούσης τὸ πρωτότυπον Ἀρχῆς ἢ παρὰ Δικηγόρου.

Γ' ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣ ΥΠΟΒΟΛΗΝ ΕΝΤΟΣ ΜΗΝΟΣ ΑΠΟ ΤΗΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΝ

1. Πλήρες αντίγραφον Ποινικού Μητρώου.
2. Βεβαιώσεις Έφορείας περί τών εισοδημάτων του αίτούντος, τής συζύγου, του πατρός ή τής μητρός.

Σημ.: Τὰ ἀνωτέρω στοιχεῖα δύνανται νὰ κατατεθοῦν καὶ ἐν φωτοαντιγράφῳ κατὰ Νόμον βεβαιουμένῳ παρὰ τῆς ἐκδόσεως τὸ πρωτότυπον Ἀρχῆς ἢ παρὰ Δικηγόρου.

Δ' ΙΑΤΡΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ:

Οἱ ὑποψήφιοι πρὸ τοῦ διαγωνισμοῦ ἐξετάζονται παρ' ἰατροῦ ἢ Ἰδρύματος ὀριζομένου ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Υ. ὡς πρὸς τὴν ὑγείαν καὶ ἀρτιμέλειαν αὐτῶν ἐν σχέσει πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ὑποτροφίας. Ὁ ἐπιτυχὼν εἰς τὸν διαγωνισμὸν ὑποψήφιος ἐνδέχεται νὰ ὑποβληθῇ καὶ εἰς δευτέραν ἰατρικὴν ἐξέτασιν.

Ε' ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ:

Ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῶν ὑποψηφίων κρίνεται κατ' ἀπόλυτον καὶ ἀμετάκλητον κρίσιν ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ι.Κ.Υ. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀποφασίζει καὶ περὶ ἐνδεχομένης συμμετοχῆς τοῦ ὑποτρόφου εἰς τὴν δαπάνην τῆς ὑποτροφίας καὶ περὶ τοῦ ὕψους ἢ τοῦ ποσοστοῦ τῆς συμμετοχῆς, ὡς ὀρίζουν αἱ σχετικαὶ διατάξεις τοῦ Νόμου καὶ οἱ Κανονισμοί.

ΣΤ' ΠΡΟΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΑΙ ΗΘΟΣ:

Προϋπηρεσία, ἥθος κλπ. ἐφ' ὅσον δὲν θεωρηθοῦν ἱκανοποιητικὰ ἀπὸ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ι.Κ.Υ. στεροῦν τὸν ἐνδιαφερόμενον τοῦ δικαιώματος ἐπὶ τῶν ὑποτροφιῶν εἰς οἷον-δήποτε στάδιον προγενέστερον ἢ μεταγενέστερον τοῦ διαγωνισμοῦ ἢ θελεν ἐκδοθῆ ἢ κρίσιν του.

Ζ' ΥΠΟΒΟΛΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ (Παράγρ. Β'): Μέχρι καὶ τῆς 10ης Σεπτεμβρίου 1970.

Η' ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ:

Ἡ ἀκριβὴς ἡμέρα ἀνάξεως τοῦ διαγωνισμοῦ, ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου 1970, καὶ ὁ τόπος διεξαγωγῆς αὐτοῦ θὰ ὀρισθοῦν ἐν καιρῷ.

Σημ.: Κατὰ τὸν διαγωνισμὸν τοῦτον θέλουσιν ἰσχύσει οἱ Κανονισμοὶ ὑποτροφιῶν Ἐξωτερικοῦ, πλὴν τῶν προθεσμιῶν αἱ ὁποῖαι συντέμνονται καὶ τῶν ὑπὸ τῆς Προκηρύξεως καὶ τῶν Κανονισμῶν προβλεπομένων μεταβολῶν.

Θ' ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΥΠΟΤΡΟΦΟΥ:

Ὁ ὑπότροφος ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως μετὰ τὴν ἐτησίαν μετεκπαιδυσίαν του ἐπιστέψῃ καὶ ἐργασθῇ ἐν Ἑλλάδι ἐπὶ μίαν πενταετίαν εἰς τὸ ἔργον εἰς ὃ ἐξεπαιδεύθη. Ὑπὸ τοῦ ὑποψηφίου ὑποτρόφου δέον νὰ ὀρισθῇ ἐγγυητής, ὅστις θὰ εἶναι ἐξ ὀλοκλήρου ὑπεύθυνος ἐναντι τοῦ Ἰδρύματος διὰ τὴν παρὰ τοῦ ὑποτρόφου ἐκπλήρωσιν ἀπασῶν τῶν νομίμων καὶ συμβατικῶν ὑποχρεώσεων του ἐναντι τοῦ Ι.Κ.Υ.

Ι' ΖΗΤΗΜΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΣ: Βλ. εἰδικὰ ἐντυπα.

Οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύνανται νὰ ἀπευθύνωνται πρὸς τὸ Ἰδρυμα αὐτοπροσώπως καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἢ ἐν κατοικοῦν ἐκτὸς τῆς περιοχῆς Ἀθηνῶν δι' ἐπιστολῆς, διὰ νὰ λάβουν γνῶ-

σιν τῶν εἰδικῶν ὄρων καὶ τῶν Κανονισμῶν διαγωνισμῶν καὶ νὰ παραλάβουν τὰ πρὸς συμπλήρωσιν ἐντυπα. Εἰς τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν θὰ κατατεθοῦν καὶ τὰ ζητούμενα παραστατικά.

Ἀθῆναι τῆ 1-4-1970.

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΣ

Γ ρ α π τ ῶ ς:

1. Ἐκθεσις
2. Ἱστορία τῆς σωτηρίας καὶ Ἱστορία τῆς χριστιανικῆς σκέψεως (δοκίμιον 6 ὥρων). Ἀνάλυσις τῆς ἐξεταστέας ὕλης: Ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ. Ἡ σωτηρία ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ. Ἡ σωτηρία εἰς τὰ προχριστιανικὰ θρησκευόμενα. Ἐννοια τῆς σωτηρίας κατὰ τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν. Ἡ διὰ τοῦ Χριστοῦ σωτηρία. Ὑποκατάστατα τῆς ἐννοίας τῆς σωτηρίας (πολιτικὴ σωτηρία, ἐθνικὴ σωτηρία, κοινωνικὴ σωτηρία). Τὰ κυριώτερα σωτηριολογικὰ συστήματα μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν διανοητῶν (Εἰρηναῖος, Ὀριγένης, Ἀθανάσιος, Γρηγόριος Νύσσης, Αὐγουστίνος, Μάξιμος, Ἀνσελμος, Θωμᾶς Ἀκινῶτος, Γρηγόριος Παλαμάς, Barth, Tillich).

Π ρ ο φ ο ρ ι κ ῶ ς:

Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 2 ἀντικείμενον τῶν γραπτῶν ἐξετάσεων. Ἐ ν η γ λ ῶ σ σ α: Ἀγγλική.

ΡΙΖΑΡΕΙΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΠΡΟΣΛΗΨΙΣ ΥΙΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΩΝ

ΩΣ ΥΠΟΤΡΟΦΩΝ ΤΗΣ ΡΙΖΑΡΕΙΟΥ ΣΧΟΛΗΣ

Ἡ Ριζάρειος Ἐκκλησιαστικὴ Σχολὴ ἀνακοινεῖ, ὅτι κατὰ τὸ Σχολικὸν ἔτος 1970-71 θέλει προσλάβει 15 ἐσωτερικοῦς ὑποτρόφους μαθητὰς ἀποκλειστικῶς τέκνα Ἐφημεριῶν τῆς ὑπαίθρου.

Οἱ ἐνδιαφερόμενοι δέον ὅπως ἔχουν ἐνδεικτικὸν Βασ. τάξεως Γυμνασίου μὲ βαθμὸν 14 καὶ ἄνω, ἡλικίαν οὐχὶ ἀνωτέραν τῶν 17 ἐτῶν κλπ. νόμιμα προσόντα.

Ὑποβολὴ αἰτήσεων μέχρι τῆς 9ης Σεπτεμβρίου 1970. Πληροφορίαι παρέχονται καθ' ἑκάστην εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Σχολῆς, Βασ. Σοφίας 24, Ἀθῆναι Τ. 140, τηλ. 712-194.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Ἡ Ριζάρειος Ἐκκλησιαστικὴ Σχολὴ προκηρύσσει διαγωνισμὸν διὰ τὴν εἰσαγωγήν κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1970-1971 εἰς τὴν πρώτην τάξιν τῆς Σχολῆς δέκα (10) ἐσωτερικῶν μαθητῶν ὡς ὑποτρόφων τῆς Ριζαρείου περιουσίας.

Ὁ διαγωνισμὸς θέλει διενεργηθῆ ἐν τῇ Ριζαρείῳ Σχολῇ ἀπὸ 15-20 Σεπτεμβρίου 1970.

Οἱ ἐνδιαφερόμενοι δέον ὅπως ἔχουν ἐνδεικτικὸν Βασ. τάξεως Γυμνασίου, ἡλικίαν οὐχὶ ἀνωτέραν τῶν 17 ἐτῶν κλπ. νόμιμα προσόντα.

Ἴνα γίνῃ τις δεκτὸς εἰς τὸν διαγωνισμὸν, δέον ὅπως ὑποβάλλῃ μέχρι τῆς 9ης Σεπτεμβρίου 1970 αἴτησιν ἐπὶ τοῦ προσήκουτος χάρτος ἡμῶν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων (Διεύθυνσιν προσωπικοῦ, Γραφεῖον Κληροδοτημάτων) μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν.

Ἡ ἐκπαίδευσις τῶν ὑποτρόφων παρέχεται δωρεάν ὑπὸ τῆς Σχολῆς.

Πληροφορίαι ὡς πρὸς τὰ ἐξεταστέα μαθήματα καὶ τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά παρέχονται εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Σχολῆς (Βασ. Σοφίας 24, Ἀθῆναι Τ. 140, τηλ. 712-194).

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ**Ἱερὰ Μητρόπολις Πατρῶν**

Κληῆσις κατηγορουμένου

Πρὸς

[2]

Τὸν Ἱερομόναχον Θεόκλητον Σταύρου

(ἀγνώστου διαμονῆς)

Καλεῖσαι ὅπως ἐμφανισθῆς ἐνώπιον ἡμῶν, ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Παντανάσσης, τὴν 26ην Αὐγούστου 1970 ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 1ην μ. μ., ἵνα ἀπολογηθῆς ἐπὶ ἀποδιδόμενων σοι κατηγοριῶν, δι' ἃς ἐνεργοῦνται ἔνορκοι ἀνακρίσεις συμφώνως τῷ ὑπ' ἀριθ. 1474/22-5-1970 ἐγγράφῳ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τῷ ὑπ' ἀριθ. 2290/27-5-1970 τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πατρῶν.

Ἐν Πάτραις τῇ 25ῃ Ἰουνίου 1970

Ὁ Ἀνακριτὴς

Ὁ Γραμματεὺς

Ἱερεὺς Θεμιστ. Δρουκόπουλος Ἱερεὺς Μιχαὴλ Καραγιάννης

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 33 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/69 Κανονισμοῦ τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν», καλοῦμεν τὸν βουλόμενον καὶ ἔχοντα τὰ τε κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ἵνα καταλάβῃ μίαν θέσιν ἐφημερίου τοῦ Ἱ. Ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου Ραφήνας Ἀττικῆς, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ὑποβάλλῃ ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Κανονισμοῦ ὀριζόμενα πιστοποιητικὰ, πρὸς ἀνακλήρυσίν του ὡς ἐφημερίου.

Ἐν Κηφισίᾳ τῇ 10ῃ Ἰουλίου 1970

† Ὁ Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 33 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/69 Κανονισμοῦ τῆς Ἱ. Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν», καλοῦμεν τὸν βουλόμενον καὶ ἔχοντα τὰ τε κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ἵνα καταλάβῃ μίαν θέσιν ἐφημερίου τοῦ Ἱ. Ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἰμαρουσίου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ὑποβάλλῃ ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Κανονισμοῦ ὀριζόμενα πιστοποιητικὰ, πρὸς ἀνακλήρυσίν του ὡς ἐφημερίου.

Ἐν Κηφισίᾳ τῇ 16ῃ Ἰουλίου 1970

† Ὁ Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Σάμου καὶ Ἰκαρίας

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν Ἱερῶν Ναῶν «Γεν. Θεοτόκου», Πλαγιάς Ἰκαρίας καὶ Ζωοδόχου Πηγῆς Μανωλάτων Σάμου, προσκαλοῦμεν τοὺς ἐνδιαφερομένους, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἡμῶν προκηρύξεως εἰς τὸ περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσι εἰς τὴν Ἱερὰν ἡμῶν Μητρόπολιν ἅπαντα τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 36 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημεριῶν» ὀριζόμενα δικαιολογητικὰ.

Ἐν Σάμῳ τῇ 12ῃ Ἰουλίου 1970

† Ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἄρχιμ. Ἡλίας Μαστρογιαννοπούλου, Ἐπιστροφές, "Ἐκδοσις Χριστιανικῆς Φοιτητικῆς Ἐνώσεως. Ἀθήναι 1970, σελ. 72.

Πρόκειται περὶ τῆς συγκινητικῆς ἐπιστροφῆς πρὸς τὴν χριστιανικὴν πίστιν τριῶν Ἑλλήνων διανοουμένων, τοῦ καθηγητοῦ τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς καὶ ἀκαδημαϊκοῦ Ρήγγα Νικολαΐδου, τοῦ ἡθοποιοῦ Γεώργιου Παππά καὶ τοῦ ποιητοῦ Ἁγί Θέρου.

Μητροπολίτου Χίου Χρυσόστομου, Θεσμός παρεξηγημένος. Χίος 1970, σελ. 20.

Παρουσιάζει τὰς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν κοινωνίαν ὑπηρεσίας τοῦ μοναχισμοῦ.

Εὐαγγελὸς Μουτσόπουλος, Le «clinamen», source d'erreur. Extrait des «Actes du VIIIe Congrès d'Association Guillaume Budé», (Paris, 5-10 avril 1968), σελ. 175-182.

Μακεδονικὰ, σύγγραμμα περιοδικὸν τῆς Ἑταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν, ἐπιμελεῖα Δ. Κανατσούλη-Σ. Παπαδοπούλου — Φ. Πέτσα. Τόμος ἔνατος 1969. Ἐν Θεσσαλονίκῃ 1969, σελ. Ζ' - 413.

Unidad Christiana, Oriente Christiano, Año XX, No 1, Enero-Marzo 1970, σελ. 1-104.

Año XX, No 2 — Abril-Junio 1970, σελ. 105-208.

Δελτίον Τύπου, Ἱερᾶς Μητροπόλεως Παροναξίας, Ἀριθμὸς Δελτίου 8, Μάϊος 1970, σελ. 28.

Λεωνίδου Ἰω. Φιλιππίδου, Ἡ ἀπὸ Παλαιῶν καὶ Νέας Ρώμης κινήσεις πρὸς ἐπάνοδον τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν ἀρχικὴν ἐνότητά. Ἀθήναι 1970, σελ. 33.

Ἀθανασίου Σ. Φραγκοπούλου, θεολόγου-ἱεροκλήρικος, Ἐορτοδρόμιον. Τόμος πρῶτος (Δεσποτικαὶ καὶ θεομητορικαὶ ἑορταί). Ἀδελφότης Θεολόγων «Ὁ Σωτήρ». Ἀθήναι 1970, σελ. 409.

Τοῦ αὐτοῦ, Ἐορτοδρόμιον, τόμος δεύτερος (Ἐορταὶ Ἀγίων). Ἀδελφότης Θεολόγων «Ὁ Σωτήρ». Ἀθήναι 1970, σελ. 527.

Γεωργίου Πυρουνάκη, Καθηγητοῦ-Πρωτοπρεσβυτέρου, Μὲ τοὺς νέους. Ἀθήναι 1970, σελ. 176.

Πολυκάρπου Διώση, Μητροπολίτου Σισαίου καὶ Σιατίστης, Ἀνοικτὸν ὑπόμνημα πρὸς πάντα ἀρμόδιον. Ἀθήναι 1969, σελ. 36.

Τοῦ αὐτοῦ, Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ θεοσύστατον Ἰδρυμα καὶ οὐχὶ Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου. Ἀθήναι 1969, σελ. 50.

Νικολάου Παν. Παπαδοπούλου, Πρωθιερέως, Προχριστιανικὸν Λατρευτικὸν Σπήλαιον ἢ Ζωοδόχος Πηγὴ, Δροβολόβου, Ἀνάτυπον ἐκ τῆς Ἐπετηρίδος τῶν Καλαβρύτων ἔτους 1970. Ἀθήναι 1970, σελ. 16.

Νικολάου Β. Τωμαδάκη, Τακτικοῦ καθηγητοῦ τῆς Βυζαντινῆς Φιλολογίας, Ἡ θρησκευτικὴ πολιτικὴ τῆς

'Ενετίας ἐν Κρήτῃ ἐναντι τῶν Ὀρθοδόξων Κρητῶν ἀπὸ τοῦ ΙΓ' ἕως τοῦ ΙΕ' αἰῶνος. Ἀνατύπωσις ἐκ τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπετηρίδος τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν τοῦ ἔτους 1969-1970. Ἀθῆναι 1969, σελ. 38.

Τοῦ αὐτοῦ, Ἡ ἐν Ἰταλίᾳ ἐκδόσις ἑλληνικῶν ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων (κυρίως λειτουργικῶν) γενομένη ἐπιμελεία Ἑλλήνων Ὀρθοδόξων κληρικῶν κατὰ τοὺς ΙΕ'-ΙΣΤ' αἰῶνας. Ἀνατύπωσις ἐκ τοῦ ΛΖ', 1969-1970, τόμου τῆς Ἐπετηρίδος τῆς Ἐταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν, Ἐν Ἀθῆναις 1969, σελ. 33.

Τοῦ αὐτοῦ, Οἱ Ἕλληνες ὡς γένος καὶ ἔθνος κατὰ τὴν ἱστορικὴν ἡμῶν διαδρομὴν καὶ ὁ ἱερός ἀγὼν τοῦ 1821. Λόγος εἰς τὴν 25ῃν Μαρτίου 1970 ἐκφωνηθείς, ἐντολῇ τῆς Πανεπιστημιακῆς Συγκλήτου ἐν τῇ Μεγάλῃ Αἰθούσῃ τῶν Τελετῶν. Ἐν Ἀθῆναις 1970, σελ. 21.

Christoph Maczewski, Die Zoi-Bewegung Griechenlands. Ein Beitrag zum Traditionsproblem der Ostkirche. Vandenhoeck und Ruprecht. Göttingen 1970, σελ. 160. [Forschungen zur systematischen und ökumenischen Theologie herausgegeben von Edmund Schlink, Band 21].

Ν. Θ. Μπουγάτσου, Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Σινᾶ Γρηγόριος Β' (ὁ Μονακόπουλος). Ἀθῆναι 1970, σελ. 160.

Ἀρχιμ. Χριστοφ. Γ. Σταυροπούλου, Εἰδικὰ καὶ ἐπίκαιρα αἰτήματα στὴν θεία λατρεία. Ἐκδόσεις «Τῆνος». Ἀθῆναι 1970, σελ. 64.

Ἀρχιμ. Χριστοδούλου Παρασκευαΐδου, Γραμματέως τῆς Ἱ. Συνόδου, Ἐκκλησία καὶ πολιτικὸς γάμος. Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία». Ἀθῆναι 1970, σελ. 14.

Τοῦ αὐτοῦ, Κράτος καὶ Ἐκκλησία, ἐν Ρωσίᾳ. Σύντομος ἱστορικὴ ἐπισκόπησις τῆς διαμορφώσεως τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας κατὰ τὴν τελευταίαν 50ετίαν. (Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ Περιοδικοῦ «Γρηγόριος ὁ Παλαμάς» 1969-1970). Θεσσαλονίκη 1970, σελ. 30.

Νικολάου Μ. Παπαδοπούλου, Δ. Θ., Τὰ δευτεροκανονικὰ τεμάχια τοῦ βιβλίου τοῦ Δανιὴλ: Προσευχὴ Ἀζαρίου, Ἀφηγηματικὸν τμήμα, Ὕμνος τῶν Τριῶν Παίδων, Σωσάννα, Βῆλ καὶ Δράκων. Ἱστορικὴ φιλολογικὴ, θεολογικὴ ἐξέτασις καὶ προβληματολογία μεθ' ὑπομνήματος. Διατριβὴ ἐπὶ ὑφηγείᾳ. Ἐν Ἀθῆναις 1970, σελ. λα', 363.

Κωνστ. Ε. Παπαπέτρου, Ἡ ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ γνώσις αὐτοῦ, κατὰ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγέλιον. Ἐναίσιμος ἐπὶ διδασκαρίᾳ διατριβή, ὑποβληθεῖσα εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Ἑθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἀθῆναι 1969, σελ. 144.

Ἡ Πάτμος, Μηνιαῖον δημοσιογραφικὸν ὄργανον τῶν ἀπανταχοῦ Πατμίων, Ἀθῆναι Ἰούνιος 1970, ἀριθ. φύλλου 12.

Τὸ Φῶς, Μηνιαία ἐκδόσις τῆς Ἱεραῆς Μητροπόλεως Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου. Καβάλα, Ἰούλιος-Αύγουστος 1970, ἀριθ. 19-20.

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἰωαννίνων **ΣΕΡΑΦΕΙΜ**

† Ὁ Σερβίων καὶ Κοζάνης **ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ**

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΚΩΝ. Γ. ΜΠΟΝΗΣ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Α) Ἐσωτερικοῦ : Δραχμαὶ 150 ἑτησίως.

Β) Ἐξωτερικοῦ : Δολλάρια 6 ἑτησίως.

Τιμὴ ἐκάστου τεύχους μετὰ τοῦ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ»
δρχ. 6.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κωνστ. Γ. Μπόνης, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Τὸ ἀνθρωπιστικὸν ἰδεῶδες κατὰ τὸν «Προτρεπτικὸν» τοῦ Κλήμεντος Ἀλεξανδρέως. (Δ').

Ἡ πρὸς τοὺς πλημμυροπαθεῖς τῆς Ρουμανίας συμπαράστασις.

Ἐπίσημα Γράμματα.

Ἡ ἐνθρόνισις τοῦ Μητροπολίτου Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Σεραφεῖμ.

Ἐπισκόπου Ἀχελφίου Εὐθυμίου, Ἡ ἀξιοποίησις τοῦ μηνύματος τοῦ ἀγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ.

Λεὸς Ζιλλέ, Ἡ ἐπίκλησις τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ. Μετάφρασις Πρωτοπρ. Κωνστ. Φούσκα, Δ.Θ., καὶ Φ. (συνέχεια).

Γεωργίου Ἀν. Καψάνη Δ.Θ., Σχέδιον θεολογικῆς καὶ ἐκκλησιολογικῆς θεμελιώσεως τῆς Ποιμαντικῆς.

Κωνστ. Παπουλίδου, Σοφολογία καὶ πνευματολογία παρὰ S. Boulgakoff καὶ Vl. Lossky (συνέχεια).

Συνοδικαὶ ἐγκύκλιοι.

Παρατηρήσεων στήλη.

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά.

Προκήρυξις ὑποτροφίας ἐξωτερικοῦ.

Κλητήριον ἐπίκριμα.

Προκηρύξεις ἐκλογῆς ἱερέων.

Νέα βιβλία.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

Ἀθῆναι, Ἰασίου 1 — Τηλέφ. 710.734.